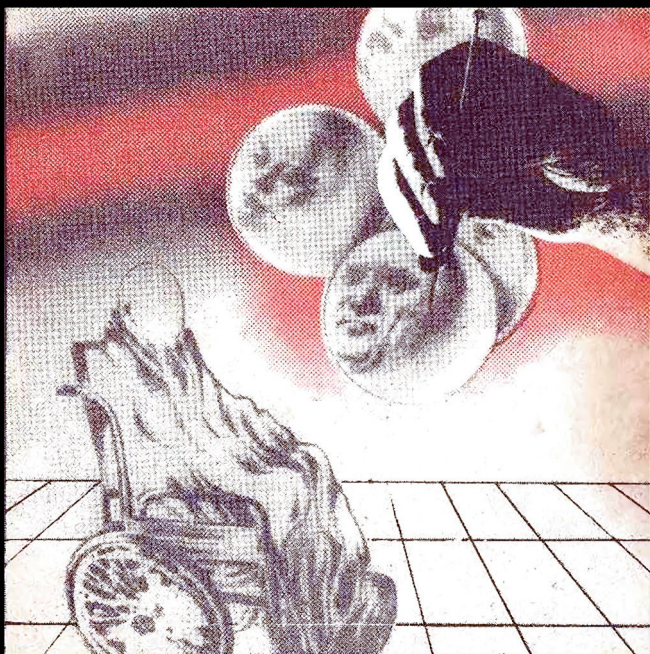

AGATHA CHRISTIE

CORTINA

CUPRINS

Această carte este eCAR	7
De ce pot descărca legal această carte de pe internet?	8
I	12
II	21
III	32
IV	39
V	47
VI	56
VII	62
VIII	77
IX	93
X	108
XI	119
XII	125
XIII	139
XIV	158
XV	167
XVI	182
XVII	191
XVIII	198
XIX	204

CORTINA

sau Ultimul și cel mai de seamă caz al lui Hercule Poirot

COLECȚIA ENIGMA 1983 (NUMĂRUL 78)

AGATHA CHRISTIE

editare și digitizare de
CAT GRAUR

...

EDIȚIE ECAR 2024

ACEASTĂ CARTE ESTE ECAR

O copie de lectură anticipată, cunoscută și sub denumirile de copie de revizuire avansată, ediție anticipată pentru cititor sau copie electronică avansată (ARC sau ARE), este o versiune gratuită a unei cărți noi sau a unei noi ediții, oferită de editor librarilor, bibliotecarilor, jurnaliștilor și altor profesioniști din domeniu înainte de distribuirea către public. Textul acestei ediții poate suferi modificări față de varianta finală, deoarece editorii iau în considerare comentariile cititorilor sau corectarea eventualelor erori identificate în manuscris. În plus, dacă un cititor influent sau un jurnalist oferă o opinie despre copie, aceasta poate fi inclusă în versiunea finală a cărții.

PENTRU RAPORTAREA EVENTUALELOR GREȘELI SAU întrebări, ne puteți contacta la adresa de email furnizată.

Clubul cărții digitale
dr.akoepp@gmail.com

DE CE POT DESCĂRCA LEGAL ACEASTĂ CARTE DE PE INTERNET?

Concluzia: Avînd în vedere toate acestea înseamnă că este legal să realizez o copie a operei protejate pentru uzul meu sau al familiei și prietenilor apropiați și /sau „să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten” îndeplinind condițiile legii. La fel de legal pot descărca de pe internet o copie digitală a unei cărți pe care o am în formă fizică, pe hîrtie deoarece „cînd deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet” ești în drepturile tale și nu încalci legea dreptului de autor.

PE LARG:

Poziția oficială a **Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, EUIPO**, exprimată prin **Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală**.

. . .

ÎNTREBĂRI FRECVENTE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR (cu aplicare la cărțile digitale, digitizate)

ÎNTREBĂRILE AU FOST COMPILATE DE REPREZENTANȚII intereselor consumatorilor. Experții naționali în domeniul drepturilor de autor din cele 27 de state membre ale UE au oferit răspunsuri conform propriei jurisdicții. Observatorul European coordonează aceste activități în cadrul grupurilor de lucru.

.....

**7. Am voie să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten? **

LEGEA DREPTULUI DE AUTOR PERMITE UTILIZATORILOR autorizați ai unei opere să realizeze o copie a acesteia pentru uzul lor sau al familiei și prietenilor apropiați, dar numai dacă sînt îndeplinite anumite condiții: opera copiată trebuie să fi fost făcută publică, copia privată nu trebuie să afecteze utilizarea normală a operei copiate și reproducerea nu trebuie să prejudicieze titularul dreptului.

**8. Am voie să descarc o operă protejată prin dreptul de autor de pe Internet și contează ce tehnologie este utilizată sau dacă descarc doar părți ale operei? **

ESTE FOARTE POSIBIL CA DESCĂRCAREA UNEI OPERE protejate prin dreptul de autor de pe Internet, indiferent de tehnologia folosită, să încalce drepturile de autor asupra

operei respective. Concluzia este aceeași și dacă doar părți ale operei ar fi descărcate (mai puțin în cazul în care părțile descărcate nu ar reprezenta ceva protejat prin dreptul de autor). Pentru a nu încălca drepturile de autor ar trebui ori să ai autorizarea titularului de drepturi pentru a face descărcarea, ori să fie aplicabilă una dintre limitările dreptului de autor (de exemplu în situația în care descărcarea ar putea fi calificată drept copie privată). Această situație ar fi aplicabilă atunci când deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet. Pentru a nu încălca drepturile de autor trebuie însă să te asiguri că atunci când descarci nu permiți, în același timp, și încărcarea operei de către alții.

[HTTPS://TINYURL.COM/CCDROCOPY](https://tinyurl.com/ccdrocopy)

Traducere de Aristița Avramescu.

Editura Univers, București – 1983

Din 1969 Editura Univers a început să publice o colecție de literatură polițistă sub numele „Enigma”, cuprinzând atît autori români, cît și străini. Colecția nu a avut numerotare, iar primul roman publicat a fost „Bruta” de Guy des Cars. Primele cărți au apărut sub sigla Editura pentru Literatură Universală, transformată mai apoi în Editura Univers.

*

I

Cine oare nu se simte cuprins de o emoție puternică, de o neașteptată tristețe când re trăiește o întâmplare de odinioară?

„Am mai trecut prin asta.”

De ce oare aceste cuvinte ne tulbură întotdeauna atât de profund?

Iată întrebarea pe care mi-o puneam stînd în tren și privind pe geam peisajul întins al Essex-ului.

Cît timp se scursese de cînd făcusem aceeași călătorie?

Atunci, aveam senzația, ridicolă, că partea cea mai bună a vieții mele trecuse! Fusesem rănit într-un război care pentru mine va rămîne întotdeauna *războiul*, iar acum acel război pălea în comparație cu un al doilea, și mai îngrozitor.

În anul 1916, tînărului Arthur Hastings i se părea că era matur, în vîrstă. Ce puțin pricepeam că pentru mine viața de-abia începea!

Călătoream, deși eu n-o știam, ca să-l întîlnesc pe omul a cărui influență avea să-mi modeleze și să-mi determine existența. De fapt, mergeam să stau cu bunul meu prieten John Cavendish, a cărui mamă, de curînd recăsătorită, avea un conac la țară numit „Styles”. Tot ce îmi trecea prin minte era

că va fi o reluare plăcută a unor vechi legături, fără să prevăd că în curînd mă voi afunda în complicațiile obscure ale unei crime misterioase.

Mă aflu la „Styles”, cînd l-am reîntîlnit pe Hercule Poirot, acel omuleț straniu pe care-l cunoscusem în Belgia.

Cît de bine îmi amintesc de uimirea mea cînd am văzut urcînd pe drumul satului un tip șchiopătînd puțin, cu o mustață enormă.

Hercule Poirot! De atunci a fost cel mai drag prieten al meu; influența lui mi-a transformat viața. În tovărășia lui, urmărind încă un criminal, am cunoscut-o pe soția mea, cea mai devotată și fermecătoare parteneră pe care și-o poate dori un bărbat.

Acum ea zace în pămîntul Argentinei, murind așa cum își dorise, fără să fi apucat să îndure suferințele nesfîrșite și avatarurile unei vîrste înaintate. Dar lăsase în urma ei un om foarte nefericit și singur.

Ah! Dacă aș putea să mă întorc... să-mi trăiesc din nou viața! Dacă s-ar putea să existe iar acea zi din anul 1916 cînd am călătorit pentru prima oară la „Styles”... Cîte transformări au avut loc de-atunci! Ce de goluri printre figurile familiare! Chiar „Styles”-ul fusese vîndut de familia Cavendish. John Cavendish murise, iar soția lui, Mary, femeia aceea enigmatică și fascinantă, trăiește încă, locuind în Devonshire. Lawrence împreună cu soția și copiii sînt în Africa de Sud. Transformări – transformări pretutindeni! Dar, destul de ciudat, un singur lucru rămăsese același. Mă duceam la „Styles” să-l întîlnesc pe Hercule Poirot!

Ce uluit am fost primind scrisoarea sa cu antetul: „Styles Court, Styles, Essex”.

Nu-l mai văzusem pe vechiul meu prieten de aproape un an. Cînd ne-am întîlnit ultima oară am fost profund zguduit și mîhnit. Era de-acum un om foarte bătrîn și aproape paralizat

de artrită. Se dusesese în Egipt cu speranța să-și amelioreze starea sănătății, dar se întorsese și mai bolnav, după cum reieșea din epistola lui. Cu toate acestea, îmi scrisese plin de optimism...

„ȘI NU TE INTRIGĂ, PRIETENE, SĂ VEZI ADRESA DE UNDE ÎȚI scriu? Nu-i așa că ți se trezesc vechi amintiri? Da, sînt aici, la «Styles»! Imaginează-ți, acum este ceea ce ei numesc o «pensiune», ținută de unul dintre coloneii voștri britanici din școala de modă veche, a militarilor de colonii. *Bien entendu** soția lui este cea care face să meargă treaba. E o bună administratoare, cu siguranță, dar are o limbă ascuțită și bietul Colonel suferă din pricina asta. Să fiu în locul lui i-aș arăta eu ei!

Am citit anunțul lor în ziar și mi-a venit ideea să mă reîntorc în locul unde am fost găzduit pentru prima oară în această țară. La vîrsta mea, omului îi face plăcere să reînvie trecutul.

Apoi, închipuie-ți, aici am găsit un gentleman, un baronet, prieten cu patronul fiicei tale (această frază sună nițel ca un exercițiu de franceză, nu-i așa?). Pe loc am născocit un plan. El voia să convingă familia Franklin să vină peste vară la «Styles». La rîndul meu, eu te voi convinge pe tine și astfel vom fi cu toții împreună, *en famille*†. Va fi deosebit de plăcut. Prin urmare, dragul meu Hastings, *dépêchez vous*‡, vino cît poți de repede! Am comandat pentru tine o cameră cu baie (înțelegi, scumpul și vechiul «Styles» este modernizat acum!) și

* Bineînțeles (în fr. în original).

† În familie (în fr. în original).

‡ Grăbește-te. (în fr. în original).

am discutat și prețul cu doamna colonel Luttrell pînă cînd am obținut un aranjament *très bon marche**.

Familia Franklin și încîntătoarea ta Judith au și sosit de cîteva zile. Totul este aranjat, așa că nu face mofturi. *A bientôt*†!

Al tău,

HERCULE POIROT”

PERSPECTIVA ERA ADEMENITOARE ȘI AM DESLUȘIT FĂRĂ greutate gîndurile vechiului meu prieten. Nu aveam niciun fel de obligații și niciun cămin stabil! Dintre copiii mei, un băiat era în marină, iar celălalt se însurase și avea un *ranch* în Argentina. Fiica mea Grace se măritase cu un militar și acum se afla în India.

Judith, copilul ce-mi mai rămăsese, era cea pe care întotdeauna, în secret, o iubisem cel mai mult, deși niciodată n-am putut-o înțelege. Un copil bizar, ascuns, întunecat, plăcîndu-i să facă treburile numai după voia ei; ceea ce uneori m-a ofensat și m-a întristat. Soția mea fusese mult mai înțelegătoare. Din partea Judithei, mă asigura ea, nu era o lipsă de încredere sau de confidență, ci un soi de extraordinară reținere. Dar și ea, ca și mine, fusese uneori îngrijorată din pricina ei. Sentimentele Judithei, spunea ea, erau prea puternice, prea intense și discreția ei instinctivă o priva de orice supapă de siguranță. Avea o stranie înclinație spre meditație și o îndîrjită, aproape dureroasă, putere de atașament. Era cea mai inteligentă din familie și noi am fost bucuroși și de acord cu dorința ei de a urma o universitate. Cu un an în urmă își luase licența în științe și apoi ocupase un

* Foarte ieftin (în fr. în original).

† Pe curînd. (în fr. în original).

post de asistentă la un doctor angajat în cercetarea bolilor tropicale. Soția doctorului era cam suferindă.

Uneori mă apuca teama ca nu cumva cufundarea Judithiei în muncă și devotamentul față de șeful ei să nu fie un semn că s-ar fi îndrăgostit de el, dar relațiile lor, bazate mai ales pe o activitate profesională comună, mă linișteau în privința asta.

Judith, cred, mă iubea, dar avea o fire reținută și deseori disprețuia și nu tolera ceea ce numea ea ideile mele sentimentale și desuete. Eram, sincer să fiu, puțin cam nervos din cauza fiicei mele!

În acest punct gândurile mi-au fost întrerupte de sosirea trenului în gara Styles St. Mary. Cel puțin aceasta nu se schimbase. Timpul trecuse pe lângă ea. Se afla așezată încă în mijlocul cîmpiei, neavînd aparent nicio rațiune de a exista. Am realizat totuși și aici trecerea anilor, pe cînd străbăteam satul în taxi. Styles St. Mary se transformase devenind de nerecunoscut. Benzinării, un cinematograf, încă două hanuri, multe case noi...

Îndată am ajuns la poarta „Styles”-ului. Mi s-a părut că mă reîntorc în vremurile de altădată. Parcul rămăsese, în mare măsură, așa cum mi-l aminteam, dar drumul era prost întreținut și bălăriile năpădiseră aleea cu pietriș. Am dat colțul și s-a ivit casa. De afară părea neschimbată, dar se cerea grabnic zugrăvită.

Ca și cu mulți ani în urmă cînd am sosit la „Styles”, am zărit o femeie aplecată peste un strat de flori. Mi s-a oprit inima. Apoi femeia s-a îndreptat și a venit spre mine, iar eu am rîs de mine însumi. O siluetă mai deosebită decît aceea a robusteii Evelyn Howard cu greu puteai să-ți imaginezi!

Era o doamnă fragilă, în vîrstă, cu un păr des, cîrlionțat, cu obrajii trandafirii și cu ochii albaștri reci ce contrastau cu manierele sale degajate, parcă prea degajate, după părerea mea.

— Sînteți desigur căpitanul Hastings, nu-i așa? mă întrebă ea. Și eu sînt murdară și nu pot să vă întind mîna. Ne face plăcere să vă vedem, am auzit atîtea despre dumneavoastră! Sînt nevoită să mă prezint singură: doamna Luttrell.

Împreună cu soțul meu am cumpărat acest loc într-o clipă de nebunie și am încercat să fac din asta o afacere rentabilă. Nu m-am gîndit însă niciodată că va veni ziua cînd voi ține o pensiune! Dar, căpitane Hastings, vă previn că sînt o femeie de afaceri! Adun cu grija cea mai mare tot ce prisosește!

Am rîs amîndoi ca de o glumă bună, dar mi-a trecut prin minte că ceea ce-mi spusese doamna Luttrell era probabil adevărul curat. În spatele lustrului ei de doamnă manierată, încîntătoare, am întrezărit o duritate de cremene.

Deși din cînd în cînd doamna Luttrell vorbea cu un vag accent irlandez, n-avea strop de sînge irlandez în vine. Nu era nimic altceva decît simulare.

M-am interesat de prietenul meu.

— Oh! Sărmanul domn Poirot! Și o inimă de piatră s-ar înduioșa cu cîtă nerăbdare așteaptă sosirea dumneavoastră. Regret teribil cît suferă.

Ne-am îndreptat împreună spre casă și ea și-a scos mînușile de grădinărit.

— Și încîntătoarea dumneavoastră fiică, urmă, ce drăguță este! O admirăm enorm! Dar știți, eu sînt de modă veche și mi se pare o rușine și chiar un păcat ca o fată ca ea, care ar trebui să meargă la petreceri și la dans cu băieții, să fie silită să-și petreacă timpul ciopîrțind iepuri și să stea toată ziua aplecată deasupra microscopului. Chestiile astea ar trebui lăsate pe seama femeilor urîte, cred eu.

— Unde-i Judith, e cumva prin apropiere? am întrebat-o.

Doamna Luttrell făcu ceea ce copiii numesc o „mutră”.

— Oh! Biata copilă! S-a închis în atelierul din fundul grădinii. Doctorul Franklin l-a închiriat și a amenajat un

laborator. Are acolo și cuști pentru sărmanii cobai, șoareci și iepuri. Nu prea-mi place mie știința asta, căpitane Hastings! Oh! Dar iată-l pe soțul meu!

Colonelul Luttrell tocmai dădea colțul casei. Era un bărbat în vîrstă, foarte înalt, slab, cu o față cadaverică, cu ochi albaștri și blinzi; avea și un tic: se trăgea cam nehotărît de mustăcioara sa căruntă.

Părea ușor nervos.

— Oh! George, a sosit căpitanul Hastings!

Colonelul Luttrell îmi strînse mîna.

— Ați călătorit cu cel de cinci... de cinci și patruzeci?

— Cu ce altceva ar fi putut veni și, de altfel, ce contează? i-o reteză tăios doamna Luttrell. George, condu-l sus și arată-i camera. Și apoi poate că vrea să meargă direct la domnul Poirot, sau doriți mai întîi un ceai?

Am asigurat-o că nu voiam ceai și că preferam să mă duc să-mi salut prietenul.

— Bine... Dacă vreți să mă urmați. Cred că... că v-au luat bagajele sus. Nu-i așa, Daisy? întrebă colonelul Luttrell.

— George, asta-i treaba ta. Eu m-am ocupat de grădină. Nu le pot face pe toate, ripostă acru doamna Luttrell.

— Nu, nu, sigur că nu. Am... am să aranjez eu, draga mea. L-a urmat pe scările din față.

La intrare ne-am ciocnit de un bărbat cu păr cenușiu, slăbuț, cu un binoclu în mînă și care se grăbea să iasă. Avea o față de băiețandru și șchiopăta puțin.

Ni se adresă, bîlbîindu-se ușor:

— Lîngă si-sicomor s... s-au cuibărit ni-niște păsări!

Luttrell îmi zise pe cînd intram:

— Este Stephen Norton. Drăguț băiat. E nebun după păsări.

În hol, lîngă masă, stătea un bărbat masiv. După toate

aparențele tocmai atunci pusese receptorul jos. Ridicându-și ochii mormăi:

— Mi-ar place să-i spînzur, să-i împușc și să-i căsăpesc pe toți antreprenorii și constructorii. Niciodată nu fac ceva cum trebuie, blestemați să fie!

Mînia sa era atît de caraghioasă și plină de înverșunare, încît am izbucnit amîndoi în rîs. M-am simțit dintr-o dată atras de acest bărbat. Deși avea peste cincizeci de ani, arăta foarte bine, puternic bronzat cum era. Parcă și-ar fi petrecut toată viața în aer liber, părănd, în aceeași timp, tipul de om pe care-l întîlnim din ce în ce mai rar: un englez de modă veche, deschis, îndrăgostit de viața în natură. Genul de om ce poate și știe să poruncească.

N-am fost deci deloc surprins cînd colonelul Luttrell mi l-a prezentat: sir William Boyd Carrington. Fusesse, după știința mea, guvernatorul unei provincii în India, unde înregistrase un succes răsunător. De altfel, era cunoscut și ca un trăgător de elită și un mare vînător. Specie pe cale de dispariție, în aceste timpuri decăzute, reflectam eu amar.

— Ah! sînt încîntat să-l întîlnesc în carne și oase pe acel faimos personaj „*mon ami* Hastings”, îmi spuse rîzînd. Scumpul nostru bătrînel belgian vorbește foarte des despre dumneavoastră. Și apoi, desigur, am întîlnit-o aici și pe fiica dumneavoastră. Este o fată deosebită.

— Nu cred că Judith a vorbit despre mine prea mult, am remarcat zîmbind.

— Nu, nu, este prea modernă. Fetele din ziua de azi par stîngenite că trebuie să recunoască că au un tată și o mamă.

— Părinții sînt de fapt o rușine, am adăugat eu.

A rîs.

— Oh, da. Eu nu sufăr din această cauză. Ghinion, n-am copii. Judith a dumneavoastră este o fată foarte frumoasă, dar

teribil de intelectuală! Ceea ce mi se pare de-a dreptul alarmant!

Ridică din nou receptorul.

— Luttrell, sper că nu te superi dacă trimit la dracu centrala asta telefonică. Nu sînt un om răbdător.

— Așa le trebuie, mormăi Luttrell.

Mă conduse pe scări și îl urmași sus.

Mă purtă de-a lungul aripiei stîngi a casei pînă la o ușă din capătul coridorului și atunci mi-am dat seama că Poirot îmi alesese aceeași cameră unde mai stătusem.

Se făcuseră schimbări și aici. Pe cînd străbăteam coridorul, cîteva din uși erau deschise și am văzut că marile dormitoare, de modă veche, fuseseră împărțite în mai multe, mai mici.

Camera mea, care nu era prea mare, era aproape neschimbată, exceptînd instalația de apă rece și caldă – o parte din spațiul odăii fusese amenajat ca o mică baie. O mobilaseră într-un stil modern, banal, ieftin, ceea ce m-a dezamăgit oarecum. Aș fi preferat o linie mai adecvată cît de cît arhitecturii casei.

Bagajul meu se afla în cameră și Colonelul m-a lămurit că Poirot ocupa camera de vis-à-vis. Era pe punctul de a mă conduce la el cînd un strigăt ascuțit răsună de jos din hol:

— George!

Colonelul Luttrell tresări ca un cal nervos, ducîndu-și mîna la gură.

— Sînteți... sînteți sigur că vă simțiți bine? Sunați dacă doriți ceva...

— George!

— Vin imediat, draga mea, vin!

Se îndepărtă grăbit de-a lungul coridorului. Am rămas o clipă privind în urma lui. Apoi, cu inima bătînd puțin mai repede am traversat coridorul și am ciocănit la ușa lui Poirot.

II

După părerea mea, nimic nu e mai trist decît ravagiile provocate de bătrînețe.

Sărmanul meu prieten! L-am descris de nenumărate ori. Dar să vă spun acum ce i se mai întîmplase între timp. Întepevit din cauza artritei, se deplasa într-un scaun cu rotile. Dispăruse și trupul lui rotofei! În momentul de față era un omuleț slab, cu fața brăzdată, zbîrcită. Mustața și părul, e adevărat, erau încă negre, dar sincer să fiu, deși n-aș fi vrut pentru nimic în lume să-l necăjesc spunîndu-i-o, tocmai asta constituia o mare greșală. Vine o vreme cînd culoarea părului e dureros de evidentă. Odinioară am rămas surprins aflînd că acea culoare neagră a părului lui Poirot se datora unei sticlute de vopsea. Dar acum era clar că exagera, pur și simplu dădea impresia că purta o perucă și că-și împodobise buza de sus cu acea mustață ca să distreze copiii! Numai ochii îi rămăseseră aceiași, ageri și scînteietori, iar acum erau, fără îndoială, plini de emoție:

— O, *mon ami*, Hastings, *mon ami*, Hastings...

Am înclinat capul și, după obiceiul său, m-a îmbrățișat călduros.

— *Mon ami*, Hastings!

Se lăsă pe spate și, plecându-și ușor capul într-o parte, mă studie.

— Da, exact același... spatele drept, lat în umeri, părul cărunt, *très distingue**. Știi, prietene? Te ții bine. *Les femmes*† încă te plac, nu?

— Poirot, te rog, am protestat eu. Trebuie...

— Dar te asigur, prietene, că este un test – da, un test! Când fetele foarte tinere vin și vorbesc cu tine amabil, o! atât de amabil! – acesta-i sfârșitul! „Sărmanul bătrîn, își spun ele, trebuie să fim drăguțe cu el.” E îngrozitor să ajungi așa. Dar tu, Hastings, tu Hastings, *vous êtes encore jeune*‡. Pentru tine mai există șanse. E adevărat, răsucește-ți mustața, îndreaptă-ți umerii, văd că e așa cum zic eu, altfel nici n-ai arăta atât de sigur de tine.

Am izbucnit în râs.

— Poirot, e prea de tot. Tu cum te simți?

— Eu sînt o ruină, o epavă, răspunse Poirot strîmbîndu-se. Nu mai pot să merg. Sînt schilod și strîmb. Mulțumesc soartei că încă pot să mănînc, dar, oricum, încep să fiu îngrijit ca un copil: să fiu culcat, spălat și îmbrăcat. *Enfin*, nu e deloc amuzant. Slavă Domnului, că deși fizic m-am prăbușit, miezul e încă intact.

— Într-adevăr. Cea mai sănătoasă inimă din lume.

— Inima? Se poate. Nu m-am referit la inimă. Creierul, *mon ami*, este ceea ce numesc eu „miezul”. Creierul meu încă funcționează admirabil.

Cel puțin aveam o dovadă clară: creierul său nu se deteriorase într-atît încît să-l apuce modestia!

— Și îți place aici?

* Foarte distins (în fr. în original).

† Femeile (în fr. în original).

‡ Ești încă tînăr (în fr. în original).

Poirot ridică din umeri.

— E acceptabil. Nu este „Ritz”, după cum îți și închipui. Nu, desigur. La început, cînd am venit, camera în care am stat era mai mică și mobilată aiurea. M-am mutat în asta fără să adaug ceva la preț. Apoi bucătăria este tipic englezească, englezească în ce are ea mai rău. Acele verze de Bruxelles, atît de grele pentru stomac, după care se prăpădesc englezii! Cartofii fierți ori prea tari ori sfărîmîndu-se! Legume cu gust apos, apă și iar apă! Absența completă a sării și piperului din orice mîncare...

Făcu o pauză semnificativă.

— Îngrozitor, am bîiguit eu.

— Nu mă plîng, răspunse Poirot, continuînd totuși s-o facă. Mai sînt și așa-zisele modernizări. Băi, robinete peste tot. Și ce curge din ele? Apă caldută, *mon ami*, la toate orele din zi. Și apoi prosoapele, atît de subțiri, atît de sărăcăcioase.

— Sînt destule de spus despre zilele apuse, am zis eu gînditor. Mi-amintesc norii de aburi ce țîșneau din robinetul cu apă fierbinte a unicei băi pe care o avusese „Styles”-ul la început. Una din acele băi în mijlocul căreia trona mîndră o uriașă cadă cu marginile din lemn de mahon. Și mai îmi amintesc și imensele prosoape de baie, precum și nelipsitele căni de alamă lucitoare, cu apă fierbinte din lavoarele vechi.

— Dar nu trebuie să ne plîngem, reluă Poirot. Sînt mulțumit că îndur totul pentru o cauză dreaptă.

Brusc îmi trecu prin minte un gînd.

— Poirot, nu cumva... nu cumva ești lefter? Știu că războiul i-a lovit serios pe cei ce își plasaseră capitalurile...

Poirot m-a liniștit repede.

— Nu, nu, prietene. Am o situație materială cît se poate de onorabilă. Sînt chiar bogat. Nu nevoia de a face economii m-a adus aici.

— Atunci totu-i în regulă. Cred că îți pot înțelege

sentimentele. Pe măsură ce omul îmbătrânește este din ce în ce mai înclinat să se întoarcă spre trecut, încearcă să-și re trăiască vechile emoții. Într-un fel mi se pare dureros faptul că mă aflu aici copleșit de sute de gânduri din trecut și de sentimente pe care nu le-am uitat. Îndrăznesc să cred că și tu simți la fel, am continuat eu.

— Ba deloc. Eu nu simt nimic de genul ăsta.

— Frumose vremuri, am spus eu cu tristețe.

— Hastings, vorbești din punctul tău de vedere. Pentru mine sosirea la Styles St. Mary a fost dureroasă, apăsătoare. Eram în refugiu, rănit, exilat din țara și casa mea, trăind din milă într-o țară străină. Nu, n-a fost deloc vesel. Nu știam pe atunci că Anglia va fi casa mea și că aici o să-mi găsesc fericirea.

— Uitasem toate astea, am admis eu.

— Sigur. Totdeauna atribui celorlalți sentimentele proprii tale experiențe. Hastings era fericit, toată lumea era deci fericită!

— Nu, nu, am protestat eu rîzînd.

— Și-n orice caz nu-i adevărat, continuă el. Cînd ți-amintești de trecut îți vin lacrimile în ochi. „Oh, ce timpuri fericite! Pe-atunci eram tînăr!” Dar cu siguranță, prietene, că nu erai chiar atît de fericit cum crezi. Fusesesi grav rănit, îți făceai sînge rău că nu mai erai apt pentru serviciul militar activ, dezolat peste măsură de recenta ședere într-un sanatoriu mohorît și, din cîte îmi aduc aminte, intraseși într-o încurcătură amoroasă: te îndrăgostiseși în același timp de două femei.

M-am înroșit și am rîs:

— Poirot, ce memorie ai!

— Ta, ta, ta, mi-aduc aminte de aerul tău melancolic cînd îndrugai dulci nimicuri despre cele două femei încîntătoare.

— N-ai uitat, nu-i așa, ce mi-ai spus? „Niciuna din ele nu e

pentru tine”. N-are a face. *Mon ami*, consolează-te! S-ar putea să vînam din nou împreună și atunci...

M-am oprit, Poirot și cu mine „vînasem” în Franța și acolo am întîlnit-o pe femeia unică...

Prietenul meu mă bătu ușor pe umăr.

— Știi, Hastings, știu că rana e încă proaspătă. Dar nu te mai gîndi la asta, nu te uita numai în urmă. Mai bine privește spre viitor.

Am făcut un gest de lehamite.

— Să privesc spre viitor? Pentru ce?

— *Eh bien*, prietene, avem treabă.

— Treabă? Unde?

— Aici.

Am căscat ochii la el.

— M-ai întrebat adineaori de ce am venit la Styles și poate n-ai observat că nu ți-am dat niciun răspuns. Ți-l dau acum. Sînt aici pentru a prinde un criminal.

Mă uitam fix la el, cu o mirare crescîndă. Pentru o clipă am crezut că bate cîmpii.

— Vorbești serios?

— Bineînțeles. Pentru ce altceva te-aș fi pus pe foc să vii la mine? Picioarele nu mă mai ajută, dar creierul nu mi-a fost atins, cum de altfel ți-am și spus. Regula mea, dacă n-ai uitat, a fost întotdeauna aceeași: stai și gîndește-te. Ceea ce încă pot face. De fapt, este singurul lucru de care mai sînt în stare. Pentru partea activă a acțiunii îl am alături pe neprețuitul meu Hastings.

— Chiar vorbești serios? am suspinat eu.

— Desigur. Tu și cu mine, Hastings, vom porni încă o dată la „vînătoare”.

Mi-au trebuit cîteva minute ca să înțeleg că Poirot vorbise într-adevăr serios.

Deși cuvintele lui păreau de necrezut, n-aveam niciun motiv să mă îndoiesc de judecata lui sănătoasă!

Cu un zîmbet ușor îmi spuse:

— În sfîrșit, te-ai convins. La început ai crezut că am luat-o razna, nu?

— Oh, nu, nu, am răspuns jenat. Numai că mi se pare un loc total nepotrivit!

— Chiar așa crezi?

— Da, deși nu i-am cunoscut încă pe toți...

— Pe cine-ai văzut?

— Numai familia Luttrell, pe unul Norton, ce pare un tip inofensiv și Boyd Carrington, pentru care, trebuie să-ți mărturisesc, simt cea mai mare simpatie.

Poirot încuviință din cap.

— Hastings, îți spun că atunci cînd ai să-i cunoști și pe ceilalți, declarația mea ți se va părea la fel de incredibilă ca și acum.

— Cine mai e aici?

— Doctorul Franklin și soția, sora care o îngrijește pe doamna Franklin, Judith, fiica ta. Apoi un tip Allerton, un gen de Don Juan, domnișoara Cole, o femeie în jur de treizeci și cinci de ani. Dă-mi voie să-ți spun că toți sînt niște oameni foarte drăguți.

— Și unul din ei e un criminal?

— Da, unul dintre ei e un criminal.

— Dar cum, de ce crezi că...

Mi-era greu să-mi formulez întrebările, care pur și simplu mă copleșeau.

— Hastings, liniștește-te. Să începem cu începutul. Te rog să-mi aduci caseta aceea din birou. *Bien*. Și acum cheia... așa...

Descuie caseta și scoase un teanc de pagini dactilografiate și tăieturi din ziare.

— Hastings, le poți cerceta pe îndelete. Pentru moment

nu te sinchisi de tăieturile din ziare. Sînt pur și simplu relatări, uneori inexacte, alteori sugestive ale diverselor tragedii. Ca să-ți faci o idee despre cazuri, cred că ar trebui să citești rezumatul făcut de mine.

Am început lectura cu un interes profund.

CAZUL A. ETHERINGTON

Leonard Etherington. Obiceiuri urîte – un om straniu, sadic, alcoolic și luînd droguri. Soția – tînără și atrăgătoare. Profund nefericită cu el. Etherington decedează aparent din cauza unei intoxicații alimentare. Doctorul nu e mulțumit. Rezultatul autopsiei: moartea se datora otrăvirii cu arsenic. Cantitatea de otravă găsită în casă, dar comandată cu mult timp înainte, declanșează o nouă anchetă. Doamna Etherington este arestată și acuzată de crimă. Avusese pînă de curînd un prieten, din Serviciul Civil, care se întorsese în India. Nicio bănuială de infidelitate în momentul respectiv, doar dovada unei adînci simpatii existente între cei doi. După aceea tînărul s-a logodit, urmînd să se căsătorească cu o fată întîlnită pe vapor, în drum spre India. Dubiul: dacă doamna Etherington a primit scrisoarea care o anunța de acest eveniment înainte sau după moartea soțului ei. Ea însăși a declarat că înainte. N-au existat probe împotriva ei, dar absența altui suspect a dus la arestarea femeii. La tribunal simpatia a fost de partea doamnei Etherington ținîndu-se cont de caracterul soțului ei cît și de modul în care se purtase cu ea. Jurații au fost în favoarea ei, fiind absolvită de vină fără niciun fel de dubii. Doamna Etherington a fost achitată. Dar părerea generală era că totuși fusese vinovată. După aceea a avut o viață destul de grea; și-a pierdut prietenii, relațiile. Doi ani mai tîrziu a murit luînd o doză mare de somnifere. La anchetă verdictul a fost de moarte accidentală.

. . .

CAZUL B. SHARPIES

Fată bătrână. Infirmă. Fire dificilă, suferind de dureri mari. O îngrijea nepoata ei Freda Clay. Domnișoara Sharpies a murit din cauza unei doze duble de morfină. Freda Clay și-a recunoscut greșeala, susținând că suferința mătușii sale era atât de grea încât nu a putut să rămână de piatră și i-a dat o doză mai mare de morfină pentru a-i calma durerea. Poliția a fost de părere că domnișoara Clay a făcut-o deliberat și nu din greșeală, dar au considerat că nu există probe suficiente pentru a o condamna.

CAZUL C. RIGGS

Edward Riggs, muncitor agricol. O bănuia pe soția sa că-l înșală cu chiriașul lor, Ben Craig. Craig și doamna Riggs au fost găsiți împușcați. Glonte proveneaua din revolverul lui Riggs. Riggs s-a predat poliției, spunând că probabil el a comis crimele, dar nu-și putea aminti. Susținea că nu-și aduce aminte nimic. Riggs a fost condamnat la moarte, apoi sentința i-a fost comutată în închisoare pe viață.

CAZUL D. BRADLEY

Derek Bradley. Era încurcat cu o fată. Nevastă-sa a aflat și a jurat că o să-l omoare. Bradley a murit otrăvit cu cianură de potasiu pusă în bere. Doamna Bradley a fost arestată și acuzată de crimă. La anchetă a clacat. A fost condamnată și spânzurată.

CAZUL E. LITCHFIELD

Matthew Litchfield – un bătrîn tiran. În casă patru fete, lipsite de orice bucurie și neavînd niciun ban. Într-o seară, întorcîndu-se acasă a fost atacat la ușa și omorît cu o lovitură în cap. Mai tîrziu, după cercetările făcute de poliție, fiica lui cea mai mare, Margaret, s-a prezentat la poliție și s-a predat mărturisind că ea l-a ucis. A făcut-o, a declarat ea, pentru ca celelalte trei surori mai tinere să poată să-și aibă viața lor pînă nu era prea tîrziu. Litchfield a lăsat o avere mare. Margaret Litchfield a fost declarată iresponsabilă și internată la Broadmoor; a murit la scurt timp după aceea.

CITISEM CU ATENȚIE, DAR CU O NEDUMERIRE CRESCÎNDĂ.

Am pus hîrțiile jos și l-am privit întrebător pe Poirot.

— Ei, *mon ami*?

— Îmi amintesc de cazul Bradley, am zis eu încet. Am citit despre el la vremea respectivă. Era o femeie foarte frumoasă.

Poirot încuviință din cap.

— Trebuie să mă lămurești. Ce-i cu toate astea?

— Mai întîi spune-mi ce crezi tu.

Eram nedumerit de-a binelea.

— Ceea ce mi-ai dat este o relatare despre cinci crime deosebite. S-au petrecut în locuri și medii diferite. Mai mult, la prima vedere nu apare nicio asemănare între ele. Deci una a fost din cauza geloziei, cealaltă – o nevestă nefericită vrînd să scape de soțul ei. În celălalt caz motivul au fost banii. În următorul poți să spui că a existat un țel generos, de vreme ce făptașul nici n-a încercat să scape de pedeapsă, iar a cincea crimă a fost pur și simplu brutală și comisă probabil sub influența alcoolului. M-am oprit și apoi am continuat intrigat: Există ceva comun în toate acestea, vreun lucru pe care eu să-l fi omis?

— Nu, nu, ești foarte exact în relatarea ta. Singurul punct pe care l-ai fi putut menționa, dar n-ai făcut-o, este faptul că în niciunul din aceste cazuri n-a existat măcar o *îndoială*.

— Nu prea pricep ce vrei să spui.

— Doamna Etherington, de pildă, a fost achitată. Dar toți, fără excepție, au fost convinși că ea e ucigașa. Freda Clay n-a fost acuzată deschis, dar nimeni nu s-a gândit la altă posibilitate în crima respectivă. Riggs a declarat că nu-și amintește că și-a omorât soția și pe iubitul ei, dar niciodată nu s-a pus problema dacă n-a făcut-o altcineva. Margaret Litchfield a mărturisit. În fiecare caz, înțelegi, Hastings, a existat un singur suspect clar, el și nu altul.

M-am încruntat.

— Da, e adevărat... nu-mi dau seama însă ce concluzie tragi din asta.

— Oh, vezi, am ajuns la un fapt pe care tu încă nu-l știi. Hastings, să presupunem că în fiecare din aceste cazuri rezumate de mine există ceva în plus, un element străin, comun tuturor, ce zici?

— Ce vrei să spui?

Poirot răspunse rar:

— Hastings, vreau să fiu foarte clar în cele ce urmează. Hai să punem problema în felul următor: există o anumită persoană – X. În niciunul dintre aceste cazuri X (aparent) n-are niciun motiv să lichideze victima. Ba, din câte am putut afla, într-unul dintre cazuri X se afla la 200 mile distanță atunci când s-a comis crima. N-are a face, zic eu și îți relatez următoarele: X era în termeni foarte apropiați cu Etherington, X a locuit un timp în același sat cu Riggs, X se cunoștea cu doamna Bradley, X și Freda Clay au fost văzuți plimbându-se împreună pe stradă, iar când a fost ucis bătrînul Litchfield, X se afla în apropierea casei. Ce spui de asta?

M-am uitat fix la el și am zis încet:

— Mda, e un pic cam mult. Coincidență poate să fie în două cazuri, hai să zicem trei, dar în cinci este prea de tot. Trebuie să existe, deși pare neverosimil, o legătură între toate aceste crime.

— Atunci presupui ceea ce am presupus și eu?

— Că X este ucigașul? Da.

— Hastings, în acest caz trebuie să facem împreună un pas mai departe. Dă-mi voie să-ți spun că X se află *în această casă*.

— La „Styles”?

— Da, la „Styles”. Și ce concluzie logică trebuie trasă?

Știam ce avea să urmeze când i-am zis:

— Continuă. Spune odată!

Hercule Poirot vorbește grav:

— În curînd se va comite o crimă. *Aici*.

III

Pentru o clipă sau două m-am uitat îngrozit la Poirot, apoi am reacționat:

— Nu! Nu se va întâmpla! O vei preîntîmpina tu!

Poirot mi-a aruncat o privire afectuoasă.

— Credinciosul meu prieten! Cît de mult apreciez încrederea ta în mine. *Tout de meme**, nu sînt sigur că în acest caz este justificată!

— Prostii! E clar că o poți împiedica!

Glasul lui Poirot căpătă o notă gravă:

— Hastings, gîndește-te puțin. Cineva poate să prindă un asasin. Bine. Dar cum să împiedice o crimă?

— Ei bine, tu, tu... eu cred că dacă tu știi dinainte... M-am oprit derutat, întrezărind brusc greutatea.

— Vezi? Nu e chiar atît de simplu. De fapt există doar trei metode: prima este să avertizezi victima. S-o pui în gardă. Ceea ce nu e totdeauna posibil, fiindcă este neînchipuit de greu să convingi pe unii oameni că se află într-un pericol grav, poate chiar din partea cuiva apropiat și drag lor. Ei vor fi indignați și nu vor voi să te creadă. A doua metodă e să-l

* Cu toate astea (în fr. în original).

previi pe criminal. Să-i spui aproape deschis: „*Îți cunosc intențiile. Dacă cutare om moare, prietene, vei fi cu siguranță spînzurat.*” Are ceva mai mult succes decît prima metodă, dar poate și ea să eșueze. Pentru că un criminal este cel mai încrezut tip de pe pămînt. Întotdeauna se consideră mai deștept decît oricine altul... nimeni nu-l va suspecta pe el sau pe ea, poliția poate fi ușor derutată etc. Așadar el (sau ea) nu se vor opri și vor omorî și singura ta satisfacție va fi să-i spînzuri după aceea... Făcu o pauză și continuă gînditor: De două ori în viața mea am avertizat și fără niciun rezultat un asasin: prima dată în Egipt, a doua oară altundeva. În fiecare caz, criminalul era hotărît să ucidă... Și gata! S-ar putea ca și aici să se întîmple la fel.

— Ai spus că există și a treia metodă, i-am reamintit.

— Oh, da! Pentru aceasta îți trebuie însă o profundă ingeniozitate. E necesar să ghicești precis cum și cînd va cădea lovitura și să fii gata să intervii exact în momentul psihologic. Trebuie să-l prinzi pe criminal, dacă nu chiar asupra faptului, cel puțin în momentul în care intenția lui criminală e evidentă. Și aceasta, prietene, continuă Poirot, este, te asigur, o chestiune foarte complicată și delicată și, pentru moment, n-aș putea să fiu sigur de succes. S-ar putea să fiu încrezut, dar nu în *asemenea* măsură!

— Totuși ce metodă propui să încercăm?

— Poate că pe toate trei. Prima este cea mai dificilă.

— De ce? Eu socoteam că e cea mai simplă.

— Da, dacă știi cine va fi victima, dar nu pricepi,

Hastings, că încă nu știu cine va fi victima?

— Ce?!

Am dat drumul exclamației fără să mă gîndesc. Apoi dificultățile situației au început să-mi treacă deodată prin minte. Exista, trebuia să existe o verigă comuna care să lege lanțul acesta de crime, dar noi n-o știam. Motivul, motivul de

importantă capitală, lipsea! Iar dacă nu-l știam, nu puteam spune cine se afla în pericol.

Poirot, citind pe fața mea că începusem să pricep toate greutățile problemei, încuviință, dînd din cap:

— Prietene, vezi că nu e chiar atît de simplu?

— Da, văd! Pîna acuma n-ai reușit să găsești nicio legătură între toate aceste cazuri deosebite?

Poirot clătină din cap:

— Nimic.

Am căzut iar pe gînduri. Crimele în lanț se consideră îndeobște că formează un fel de serie alfabetică, deși în realitate se dovedesc a fi cu totul altceva.

— Ești sigur că nu există un motiv bănesc, bine ascuns, nimic cum, de exemplu, ai găsit în cazul Evelyn Carlisle? I-am întrebat.

— Nu. Poți să fii sigur, dragul meu Hastings, că primul lucru pe care-l cercetez este cîștigul bănesc.

Așa era. Poirot fusese întotdeauna cinic în privința banilor.

Am mai reflectat. Un fel de vendetă? Se potrivea parcă mai mult cu faptele întîmplate. Dar chiar și așa, părea că nu există nicio verigă de legătură. Mi-am adus aminte de o poveste citită de mine despre o serie de crime comise aparent fără motiv, cheia fiind însă aceea că victimele făcuseră întîmplător parte dintre jurați, iar crimele le comisese un tip pe care ei îl condamnaseră. Mi-a venit în minte că s-ar putea să fie ceva asemănător și în cazul de față. Totuși – mărturisesc cu jenă – am ținut ideea pentru mine. Mi s-a părut că aș fi exagerat dacă i-aș fi sugerat această soluție lui Poirot.

În schimb, l-am întrebat:

— Și-acum spune-mi cine e X?

Spre marea mea supărare, Poirot clătină din cap foarte hotărît:

— Prietene, asta nu-ți spun.

— Fleacuri! De ce?

Ochii lui Poirot licăriră:

— Fiindcă ai rămas același vechi Hastings, *mon cher*. Ai încă un chip pe care se poate citi orice. Vezi, nu vreau ca să te holbezi la X cu gura deschisă, mutra ta parcă zicînd: „Ăsta... ăsta la care mă uit e un criminal”.

— Ar trebui să ai măcar un pic de încredere în mine: pot să mă prefac, la nevoie.

— Cînd încerci să disimulezi e și mai rău. Nu, nu, *mon ami*, amîndoi trebuie să fim foarte prudenți. Și cînd o fi să-l înhățăm, îl înhățăm.

— Ești foarte încăpățînat, diavol bătrîn. Cred că...

Am tăcut, auzind o bătaie în ușă.

— Intră, zise Poirot și apărui fiica mea. Judith.

Mi-ar place s-o descriu pe Judith, dar n-am avut niciodată talent la treburile de-astea.

Judith este înaltă, ține capul sus, are sprîncenele negre și drepte și o linie plăcută a obrazului și bărbiei, severă în austeritatea ei. E gravă și ușor disprețuitoare, mie personal sugerîndu-mi ceva de tragedie antică.

Judith nu se apropie și nici nu mă sărută, nu era genul. Îmi zîmbi doar și mă salută:

— Bună, tată!

În ciuda răcelii ei aparente, surîsul timid și puțin încurcat mă făcu să simt că se bucură că mă vede.

— Ei bine, iată-mă și aici, am zis, simțindu-mă stînjenit ca totdeauna cînd aveam de-a face cu tînăra generație.

— Foarte înțelept din partea ta, dragul meu.

— Îi descriam mîncarea de aici, zise Poirot.

— E foarte proastă? întrebă Judith.

— N-ar trebui să pui o asemenea întrebare, copila mea. Nu te gîndești la nimic altceva decît la eprubete și la

microscope? Degetul tău mijlociu e pătat cu albastru de metil. Nu e un lucru bun pentru soțul tău dacă n-o să te interesezi de stomacul lui.

— Îndrăznesc să spun că nu voi avea un soț.

— Ba te vei căsători. De ce te-a creat bunul Dumnezeu?

— Sper că pentru multe lucruri.

— *Le mariage* este primul dintre ele.

— Foarte bine. Găsește-mi un soț drăguț și voi avea cât se poate de multă grijă de stomacul lui.

— Rîde de mine, zise Poirot. Într-o zi va afla cât de înțelepți sînt bătrînii.

Încă o bătaie la ușă și apărură doctorul Franklin, un bărbat tînăr, de vreo treizeci și cinci de ani, înalt, stîngaci, cu o bărbie voluntară, păr roșcat și ochi albaștri scînteietori. Era cel mai neîndemînat om pe care-l cunoscusem vreodată, se lovea distrat în permanență de tot ce îi ieșea în cale.

Se împiedică de scaunul lui Poirot și întorcîndu-și capul murmură automat:

— Vă rog să mă scuzați.

Mi-a venit să rîd, dar Judith, am observat, rămăsese foarte serioasă. Presupun că era pe deplin obișnuită cu lucrurile de acest gen.

— Ți-l amintești pe tatăl meu, nu? vorbi Judith.

Doctorul Franklin mă privi fix, clipi nervos, își roti ochii, apoi, scrutîndu-mă, zise parcă trezindu-se din somn:

— Sigur, sigur. Ce mai faceți? Auzisem că veniți.

Se întoarse spre Judith:

— Crezi că e necesar să ne schimbăm pentru cină? Dacă nu, putem lucra pînă la masă. Dacă am avea pregătite ceva mai multe lamele...

— Nu, vreau să stau de vorbă cu tata, îi răspunse Judith.

— Oh, da, desigur. Zîmbi copilăros, cerîndu-și scuze: îmi

pare rău, sînt atît de cufundat în ale mele... E de neiertat să fiu atît de egoist. Iertați-mă...

Bătu ceasul și Franklin se uită la el și intră în panică:

— Doamne, Dumnezeu! Chiar așa de tîrziu e? Am dat de naiba! Îi promisesem Barbarei să-i citească înainte de masă.

Rînji la noi doi și se grăbi să plece, izbindu-se de tocul ușii pe cînd ieșea.

— Cum se simte doamna Franklin? întrebai eu.

— La fel, întrucîtva tot așa sau chiar mai rău... răspunse Judith.

— E foarte trist pentru ea să fie așa de bolnavă, zisei eu.

— Pentru un doctor este înnebunitor. Doctorilor le plac oamenii sănătoși, replică Judith.

— Ce duri sînteți voi tinerii! am exclamat eu.

— Am făcut o simplă remarcă, spuse cu răceală Judith.

— Nu-i nimic. Doctorul cel bun s-a grăbit să se ducă să-i citească, comentă Poirot.

— Stupid! Sora poate foarte bine să-i citească, dacă dorește să i se citească. Eu n-aș putea suporta să-mi citească cineva cu voce tare.

— Ei bine, gusturile diferă, am intervenit eu.

— E o femeie foarte proastă, continuă Judith.

— *Mon enfant*, nu sînt de acord cu tine, interveni Poirot.

— Nu citește nimic altceva decît romane ieftine. N-o interesează deloc munca lui. Nu e la curent cu mersul lucrurilor. Oricui vrea s-o asculte îi vorbește doar despre suferința ei.

— Însist să susțin că doamna Franklin își folosește materia cenușie într-un mod despre care tu, fetițo, nu știi absolut nimic, zise Poirot.

— Este foarte feminină. Gîngurește și toarce. M-așteptam să-ți placă o femeie de genul ăsta, unchiule Hercule.

— Deloc, i-am răspuns. Lui îi plac cele solide și sclipitoare și mai ales rusoaicele.

— Așadar mă trădezi! Judith, tatălui tău i-au plăcut întotdeauna femeile cu părul castaniu, ceea ce l-a băgat în multe încurcături.

Judith zîmbi îngăduitoare.

— Ce cuplu nostim sînteți! zise și ne părăsi.

M-am ridicat:

— Trebuie să-mi despachetez lucrurile și aș vrea să fac și o baie înainte de masă.

Poirot apăsă pe soneria de lîngă el și după un minut sau două apăru valetul său. Am rămas surprins descoperind că-mi era complet străin.

— Dar unde este Georges?

Georges fusese vreme îndelungată valetul lui Poirot.

— Georges s-a întors la ai lui. Tatăl său e bolnav. Sper să revină cîndva. Între timp Curtiss are grijă de mine, zise el zîbindu-i noului valet.

Curtiss îi zîmbi la rîndul său respectuos. Era un bărbat masiv, cu o față tîmpă, de bovină. Pe cînd ieșeam am băgat de seamă că Poirot încuia cu grijă hîrțile la locul lor în casetă.

Năpădit de gînduri am traversat coridorul spre camera mea.

IV

In seara aceea coboram la cină cu senzația că viața devenise dintr-o dată ireală.

În timp ce mă îmbrăcam, m-am întrebat, o dată sau de două ori, dacă nu cumva era posibil ca Poirot să-și fi închipuit întreaga afacere. În definitiv, dragul meu prieten era acum un om bătrîn, cu o sănătate șubredă. Spunea că mintea îi merge la fel ca întotdeauna, dar oare așa să fie? Își petrecuse toată viața descoperind crime. Ar fi fost chiar atît de surprinzător dacă și la sfîrșitul vieții ar fi ajuns să imagineze crime acolo unde nu erau? Inactivitatea lui, determinată de împrejurări, trebuie că-l enerva îngrozitor. Ce altceva mai putea să facă decît să scornească o nouă „vînătoare”? Dacă te gîndești mai mult... o nevroză absolut explicabilă. Selectase un număr de întîmplări cunoscute și descifrase în ele ceva ce nu exista – o umbră în spatele lor – un asasin în serie, un descreierat. După toate probabilitățile, doamna Etherington își omorîse într-adevăr soțul, muncitorul își împușcase nevasta, o tînără îi administrase bătrînei sale mătuși o supradoză de morfină, o soție geloasă își dăduse gata bărbatul așa cum îl și amenințase și o fată bătrînă, nebună, comisese crima și după aceea se predase. De fapt aceste crime erau exact ceea ce păreau să fie!

Împotriva acestui punct de vedere (desigur, cel mai de bun-simț) puteam crede totuși în perspicacitatea lui Poirot. Poirot îmi spusese că se pregătea o crimă și că pentru a doua oară „Styles” urma să fie teatrul unde aceasta se va petrece.*

Timpul va confirma sau va infirma presupunerea lui, dar, dacă era adevărat, aveam datoria să împiedecăm comiterea ei.

Poirot știa identitatea criminalului, pe cînd eu nu.

Cu cît mă gîndeam mai mult, cu atît deveneam mai furios. Sincer vorbind, Poirot era de condamnat! Cerea ajutorul meu și totuși refuza să aibă deplină încredere în mine!

De ce? Trebuia să existe un motiv... desigur unul aiurit! Eram sătul de această glumă proastă în legătură cu „chipul meu pe care se citea totul”. Puteam să păstrez un secret tot atît de bine ca oricare alt om. Totdeauna Poirot persistase în credința sa umiltoare pentru mine, că am o fire deschisă și că oricine poate ghici ce-mi trece prin minte. Încerca să îndulcească lovitura explicînd că totul se datora caracterului meu frumos, onest, care respingea orice formă de înșelăciune.

Desigur, meditam eu, dacă întreaga afacere era doar o născocire a imaginației lui Poirot, reținerea sa era ușor explicabilă.

Nu ajunsesem încă la nicio concluzie pînă în clipa cînd sunase gongul și am coborît la cină fără idei preconcepute, dar cu ochii larg deschiși pentru a-l descoperi pe legendarul X al lui Poirot.

Pentru moment voi accepta tot ceea ce-mi spusese Poirot ca fiind literă de Evanghelie. Sub acest acoperiș se afla o

* E vorba de primul roman al Agathe Christie *The Mysterious Affair at Styles* (1920) în care l-a creat pe faimosul detectiv belgian Hercule Poirot, cel mai popular după Sherlock Holmes. Acțiunea se petrece la „Styles”, unde este omorîtă bătrîna doamnă Inglethorp, stăpîna domeniului. În scenă apare Hercule Poirot care reușește să rezolve acest caz dificil...

persoană care săvîrșise cinci crime și care se pregătea de încă una. *Cine era?*

Înainte de a merge să cinăm, în salon am fost prezentat domnișoarei Cole și maiorului Allerton. Domnișoara Cole, în jur de treizeci și trei – treizeci și patru de ani, era o femeie înaltă, încă frumoasă. Maiorul Allerton mi-a dispăcut instinctiv. Era un bărbat bine, de vreo patruzeci și ceva de ani, bronzat, lat în umeri, vorbind cu ușurință, mai întotdeauna însă cu două înțeleșuri. Avea pungi sub ochi, semn al unei existențe dezordonate. Bănuiam că duce o viață de petreceri, că joacă des cărți, că bea peste măsură și că era mai ales un vînător de fuste.

Am observat că nici bătrînul colonel Luttrell nu-l plăcea prea mult, iar Boyd Carrington se arăta foarte reținut față de el. Allerton avea succes doar cu femeile. Doamna Luttrell gîngurea încîntată în jurul lui, în timp ce el o complimenta leneș și cu o impertinență abia ascunsă. Spre nemulțumirea mea am băgat de seamă că și Judithei îi plăcea compania lui și că se străduia mai mult ca de obicei să discute cu el. De-a lungul existenței mele m-a intrigat de ce oare astfel de bărbați de nimic puteau să placă și să intereseze pe cele mai drăguțe femei. Știam instinctiv că Allerton era o pușlama, un tip antipatic și că din zece bărbați nouă ar fi fost de acord cu mine, în timp ce din zece femei nouă sau chiar toate zece s-ar fi simțit atrase de el imediat.

Stînd la masă în față cu o farfurie umplută cu un lichid alb cleios, mi-am rotit ochii în jurul meu, trecînd în revistă toate posibilitățile.

Dacă Poirot avea dreptate și-și păstrase judecata intactă, limpede, unul dintre acești oameni era un criminal periculos și probabil un alienat mintal.

Poirot nu-mi spusese, dar presupuneam că X este probabil un bărbat. Care dintre aceștia ar putea fi?

Fără îndoială că nu bătrînul colonel Luttrell, cu aerul său lipsit de energie, șovăielnic. Oare Norton, bărbatul cu binoclu pe care l-am întîlnit ieșind în fugă din casă? Nici el nu părea să fie. Făcea impresia unei persoane plăcute, cam împrăștiat și fără vitalitate. Desigur, îmi ziceam, mulți criminali sînt niște oameni șterși. Și tocmai asta le displace, că sînt trecuți cu vederea, ignorați și atunci recurg la crimă pentru a ieși din anonimat. Norton putea să fie un criminal de acest fel. Dar observasem pasiunea lui pentru păsări și din totdeauna am crezut că dragostea pentru natură este un semn de sănătate psihică.

Boyd Carrington? Nu intra în discuție. Un om cu un nume cunoscut în toată lumea. Un bun sportiv, un tip de acțiune, un bărbat agreat și admirat de toți.

Pe Franklin de-asemena l-am eliminat. Știam cît de mult îl respecta și admira Judith.

Venea la rînd maiorul Allerton. Am insistat asupra lui, cîntărindu-l. Un tip scîrbos cum nu mai văzusem niciodată! Genul de persoană care și-ar jupui și bunica! Și totul ascuns sub superficialele sale maniere seducătoare! Tocmai acum povestea cît de zăpăcit este, stîrnind rîsul tuturor în felul jalnic în care știa să primească glumele făcute pe socoteala lui!

Dacă Allerton era X, am reflectat eu, atunci crimele sale fuseseră comise pentru un profit oarecare.

E adevărat că Poirot nu afirmase clar că X este un bărbat. Și domnișoara Cole, de o frumusețe cam stranie, putea să fie! Mișcările ei erau cam agitate și spasmodice – evident ca ale unei femei nervoase. Plăcută, dar ciudată. Părea totuși destul de normală. Ea, doamna Luttrell și Judith erau singurele femei la masă. Doamna Franklin cina sus în camera ei iar sora care avea grijă de ea urma să mănînce după ce isprăveam noi.

După cină stăteam la fereastra salonului privind în grădină și-mi aminteam de vremea cînd o văzusem pe Cynthia

Murdoch, o tînă ră cu părul castaniu, alergînd pe gazonul acela. Ce minunată era în rochia ei albă...

Pierdut în amintiri, am tresărit cînd Judith și-a petrecut brațul pe după al meu și m-a condus pe terasă.

— S-a întîmplat ceva? m-a întrebat brusc.

— Ce vrei să spui? am tresărit eu.

— Toată seara ai fost foarte ciudat. De ce i-ai examinat la cină pe toți?

Chestia asta m-a deranjat. Nu-mi dădusem seama deloc că-mi trădasem în vreun fel gîndurile ce mă frămîntau.

— Da?! Cred că mă gîndeam la vremurile trecute. Poate vedeam și stafii.

— Ah, da! Cînd erai tînăr, ai stat aici, nu? A fost omorîță o doamnă în vîrstă sau așa ceva, nu?

— Da, otrăvită cu stricnină.

— Cum era? Drăguță sau antipatică?

Am reflectat asupra întrebării.

— O femeie foarte cumsecade, generoasă, care a făcut mult bine, am răspuns eu încet.

— Oh! genul *ăsta* de generozitate!

Glasul Judith ei era ușor disprețuitor. Apoi mi-a pus o întrebare cam ciudată:

— Erau... erau fericiți oamenii de aici?

Nu, nu erau fericiți. Cel puțin atît cît știam eu. Am răspuns stins:

— Nu.

— De ce nu?

— Fiindcă se simțeau ca niște prizonieri. Vezi tu, doamna Inglethorp avea toți banii și... și... îi împărțea cu zgîrcenie. Copiii ei vitregi nu puteau să aibă propria lor viață.

Am auzit-o pe Judith respirînd greu. Mîna de pe brațul meu se încordă.

— E nedrept, nedrept! Abuz de putere! Asemenea lucruri

n-ar trebui îngăduite! Oamenii bătrâni, oamenii bolnavi n-ar trebui să aibă puterea să-i țină în loc pe cei tineri și puternici. Să-i înlănțuie, silindu-i să se zbată în gol, irosindu-le forța și energia care ar putea fi folosite, de care *e nevoie*. Asta-i de-a dreptul egoism!

— Nu numai bătrînii dețin acest monopol!

— Oh, tată, știi că tu crezi că tinerii sînt egoiști. Poate că așa sîntem, dar e un egoism *curat*. Noi, cel puțin, vrem să facem numai ceea ce dorim noi înșine, nu dorim ca altcineva să facă ceea ce vrem noi, nu vrem să-i transformăm în sclavi pe ceilalți oameni.

— Nu, doar îi călcați în picioare dacă se întîmplă să vă stea în cale.

Judith m-a strîns de braț:

— Nu fi atît de înverșunat! N-am călcat nimic cu adevărat în picioare și... și tu n-ai încercat niciodată să dirijezi viețile noastre, nici măcar a unuia dintre noi și pentru asta îți sîntem recunoscători.

— Mă tem, am mărturisit eu deschis, că mi-ar fi plăcut s-o fac, dar mama voastră a fost aceea care a insistat ca voi să fiți lăsați să faceți propriile voastre greșeli.

Judith mă strînse iar de braț și spuse:

— Știi. Ai fi vrut să te învîrți în jurul nostru ca o cloșcă. Detest agitația. N-aș fi suportat. Oare nu ești de acord cu mine, că viețile utile nu trebuie să fie sacrificate de dragul celor inutile?

— Uneori se întîmplă, am admis eu. Dar nu e nevoie de măsuri drastice. E posibil ca totul să se rezolve pînă la urmă cînd cineva o vrea, nu?

— Da, dar oare așa se întîmplă?

Tonul ei fusese atît de vehement încît m-am uitat la ea dezaprobator. Era prea întuneric ca să-i pot vedea bine fața. Continuă, cu o voce stinsă și tremurătoare:

— Sînt atîtea. E atît de greu – probleme financiare, simţul responsabilităţii, reţinerea de a nu răni pe cineva drag – o groază de asemenea lucruri şi totuşi există atîţia oameni fără scrupule – ei ştiu exact cum să se descurce cu toate aceste sentimente. Unii oameni, unii oameni sînt ca *lipitorile!*

— Draga mea Judith! am exclamat eu, surprins de furia din glasul ei.

Se pare că a înţeles că a fost prea pornită şi rîzînd îşi retrase mîna:

— Am fost prea violentă, nu? E adevărat că mă aprind cînd discut problema asta. Ştii, cunosc un caz... O brută bătrînă. Şi cînd cineva a avut curajul să taie nodul şi să le redea oamenilor pe care-i iubea libertatea, au zis că e nebun. Nebun? Este lucrul cel mai sănătos ce-l poate face cineva... şi cel mai curajos!

Mă cuprinsese o ameţeală teribilă. Unde mai auzisem ceva în genul ăsta şi încă nu demult?

Am întrebat-o tăios:

— Judith, de cine vorbeşti?

— Oh, n-ai de unde să-i cunoşti. Nişte prieteni de-ai familiei Franklin. Bătrînul se chema Litchfield. Era într-adevăr bogat şi efectiv îşi lăsa sărmanele fete aproape să moară de foame, nu le dădea voie să vadă pe nimeni sau să iasă undeva. Era nebun, nebun de-a binelea, dar nu în sensul medical.

— Şi cea mai mare dintre fete l-a omorît, am zis eu.

— Oh, ai citit despre caz, nu? Presupun că numeşti asta crimă, dar n-a fost făcută din motive personale. Margaret Litchfield s-a dus direct la poliţie şi s-a predat. Cred că a fost foarte curajoasă. Eu n-aş avea curajul ei.

— Curajul de a te preda sau curajul de a comite o crimă?

— Amîndouă.

— Sînt bucuros că aud aşa ceva, am răspuns sever, dar nu-

mi place să te ascult vorbind de o crimă și încă să o și justifici. Am făcut o pauză și pe urmă am adăugat: Doctorul Franklin cum gîndește?

— Zice că așa i-a trebuit! Știi, tată, există oameni care într-adevăr cer să fie omorîți.

— Judith, nu vreau să te mai aud vorbind astfel. Cine ți-a băgat în cap ideile astea?

— Nimeni.

— Ei bine, dă-mi voie să-ți spun că ceea ce susții e complet lipsit de sens.

— Da. S-o lăsăm baltă! După o scurtă pauză urmă: Venisem să-ți transmit un mesaj din partea doamnei Franklin. I-ar face plăcere să te vadă dacă nu te superi și vrei să urci în camera ei.

— Voi fi încîntat. Îmi pare rău că se simte atît de prost încît n-a putut coborî la cină.

— Se simte bine, dar îi place să facă mofturi, zise Judith necruțătoare.

Tinerii sînt teribil de neînțelegători.

V

Pe doamna Franklin o mai întâlнисem doar o singură dată... O femeie în jur de treizeci de ani, semănînd cu o Madonă: o față dulce, prelungă, ochii căprui și mari, părul pieptănat cu o cărare la mijloc. Era foarte subțire și pielea ei avea o transparență fragilă.

Stătea întinsă pe o canapea, sprijinită între perne, într-un *néglige* spumos bleu-pal cu alb. Franklin și Boyd Carrington se aflau și ei acolo, bînd cafea. Doamna Franklin îmi ură bun venit întinzîndu-mi mîna și zîmbind:

— Căpitane Hastings, sînt foarte bucuroasă că ați venit. Va fi foarte plăcut pentru Judith. Copila muncește prea mult.

— Se pare că-i place, i-am răspuns luîndu-i mîna micuță și delicată.

Barbara Franklin suspină:

— Da, e norocoasă. Cît o invidiez. Nu cred că știe cu adevărat ce înseamnă să fii bolnav. Ce părere ai, soră? Oh! Dați-mi voie să vă prezint: Sora Craven, care-i nemaipomenit de bună cu mine. Nu știu ce m-aș face fără ea. Mă îngrijește ca pe-un copil.

Sora Craven era o tîină înaltă, prezentabilă, cu o culoare frumoasă în obraji și cu un superb păr castaniu. I-am

remarcat mâinile: lungi și albe – foarte diferite de cele ale celor mai multe surori de spital. Părea în anumite privințe o ființă cam taciturnă, puțin dispusă să vorbească. Nici acum nu spusese nimic, plecându-și doar ușor capul.

— Da, într-adevăr, continuă doamna Franklin, John o chinuie pe fata dumneavoastră foarte tare cu munca. Este ca un supraveghetor de sclavi. Ești un supraveghetor de sclavi, nu-i așa, John?

Doctorul Franklin, așezat la fereastră, privea afară. Fluiera încetisor și-și zornăia mărunțișul în buzunar. Tresărise ușor la întrebarea soției sale.

— Ce-ai spus, Barbara?

— Am zis că o supui la o muncă prea grea pe sărmana Judith. Acum căpitanul Hastings se află aici și ne vom alia și nu vom mai îngădui!

Ironia nu reprezenta punctul tare al doctorului Franklin. Părea ușor tulburat și se întoarse întrebător spre Judith, bolborosind:

— Trebuia să-mi spui dacă am depășit măsura.

— Glumesc și ei, interveni Judith. Fiindcă a venit vorba de muncă, voiam să te întreb despre pata aceea pentru a doua lamelă – știi aceea...

Doctorul se întoarse spre ea brusc interesat:

— Da, da. Dacă nu te deranjează, mergem jos în laborator. Aș vrea să fiu chiar sigur...

Au ieșit împreună din cameră, discutând mai departe.

Barbara Franklin se lăsă pe perne, suspinând.

Sora Craven vorbi brusc și aș putea spune chiar dezagreabil.

— Cred că domnișoara Hastings este adevăratul supraveghetor de sclavi.

Din nou doamna Franklin-suspina și murmură:

— Mă simt atît de *neadaptată*. Știi, ar trebui să mă

intereseze mai mult munca lui John, dar pur și simplu nu pot. Probabil că eu sînt de vină, dar...

O întrerupse un pufăit scos de Boyd Carrington care se instalase lîngă cămin:

— Nu vorbi prostii, fetițo! N-ai nicio vină, nu te mai necăji!

— Ba mă necăjesc, Bill dragă. Sînt foarte descurajată. Totuși nu pot să nu simt asta, totul este atît de... *scîrbos*. Cobaii și șobolanii și celelalte. Uh! Se cutremură. Știu că e o tîmpenie, dar sînt atît de proastă! Mă fac să mă simt chiar bolnavă. Vreau să mă gîndesc doar la lucruri plăcute: păsări și flori, copiii jucîndu-se, doar tu știi, Bill!

Boyd Carrington se apropie și-i luă mîna întinsă. Uitîndu-se la doamna Franklin, expresia lui Carrington se schimbase, devenind tandră. O privea cu o duioșie aproape feminină. Într-un fel era impresionant, Boyd Carrington fiind un bărbat în adevărata putere a cuvîntului.

— Fetițo, nu te-ai schimbat prea mult de pe vremea cînd aveai șaptesprezece ani. Ți-amintești grădina aceea a casei voastre și baia păsărelelor și nucile de cocos?

— Își întoarse capul spre mine: Barbara și cu mine sîntem vechi tovarăși de joacă.

— Of! Tovarăși de joacă! protestă ea.

— A! Nu tăgăduiesc că ești cu peste cincisprezece ani mai mică decît mine. Dar atunci cînd eram tînăr mă jucam cu tine; erai o copilă. Draga mea, te dădeam în leagăn. Și apoi, mai tîrziu cînd m-am întors acasă am găsit o frumoasă domnișoară, gata de a ieși în lume, și te însoțeam pe terenul de golf, învățîndu-te să joci. Îți aduci aminte?

— Vai, Bill! Crezi că am uitat? Familia mea trăia în partea aceea a lumii, îmi explică doamna Franklin. Și Bill avea obiceiul să vină și să stea la Knatton cu bătrînul său unchi, sir Everard.

— Și ce mausoleu a fost și este Knattonul! Uneori doresc cu disperare să-l fac cât de cât locuibil! adăugă Boyd Carrington.

— A, Bill, ar putea fi aranjat minunat, într-adevăr minunat!

— Da, scumpo, dar necazul e că n-am nicio idee. Băi și câteva scaune cu adevărat confortabile... este tot ce-mi trece prin minte. E nevoie de o femeie.

— Ți-am spus că am să vin și am să te ajut. Și-am s-o fac! Sir William se uită cu îndoială la sora Craven.

— Dacă te simți în stare, te-aș putea duce acolo. Ce părere aveți, soră Craven?

— Oh, da, sir William! Cred că i-ar face bine doamnei Franklin, bineînțeles dacă va avea grijă să nu se obosească peste măsură.

— Atunci, nu uita invitația! Și-acum culcă-te. Mîine să fii în formă, spuse Boyd Carrington.

I-am urat amîndoi doamnei Franklin „noapte bună” și am ieșit. Pe cînd coboram scările, Boyd Carrington mormăi morocănos:

— N-aveți idee ce făptură fermecătoare era la șaptesprezece ani. Știți, mă întorsesem acasă din Burma, unde-mi murise soția. Nu e nevoie să vă spun că mă îndrăgostisem pînă peste urechi de ea. Trei sau patru ani mai tîrziu s-a măritat cu Franklin. Nu mi se pare că e un mariaj prea fericit. Cred că asta-i și cauza ascunsă a bolii ei. Individul n-o înțelege și n-o apreciază și ea este foarte sensibilă. Bănuiesc că această fragilitate este în parte de natură nervoasă. Scoate-o dintr-ale ei, distreaz-o, trezește-i interesul și devine o altă ființă! Dar acest blestemat de doctoraș e preocupat doar de experiențele sale și de băștinașii și culturile africane!

Pufăi supărat.

Mă gîndeam că în ceea ce spunea se afla și un dram de adevăr. Dar mă surprindea că Boyd Carrington se simțea atras de doamna Franklin, care, orice s-ar zice, era o femeie bolnavă, deși drăguță și fragilă ca o figurină de ciocolată. Iar Boyd Carrington avea o asemenea vitalitate și era atît de plin de viață încît credeam că l-ar incomoda teribil o făptură suferindă, nevrotică. Oricum, Barbara Franklin trebuie să fi fost într-adevăr fermecătoare ca fată, iar la cei mai mulți dintre bărbați, în special la cei romantici, așa cum cred că e Boyd Carrington, primele impresii se șterg greu.

Jos doamna Luttrell se repezi asupra noastră și ne propuse să jucăm bridge. M-am scuzat zicînd că doresc să-l văd pe Poirot.

Mi-am găsit prietenul stînd în pat. Curtiss se mișca prin cameră făcînd ordine, apoi ieși, închizînd ușa.

— Poirot, să te ia naiba! Pe tine și obiceiul tău de a tăinui. Mi-am petrecut toată seara încercînd să ghicesc cine este X.

— Cred că treaba asta te-a cam tulburat, observă prietenul meu. N-a comentat nimeni aerul tău absent și nu te-a întrebat ce ai?

M-am înroșit puțin, amintindu-mi întrebarea pusă de Judith. M-am gîndit că Poirot a băgat de seamă stînghereala mea. Am observat un ușor zîmbet malițios pe buzele sale. Dar mă chestionă numai:

— Și la ce concluzie ai ajuns?

— Ai să-mi spui dacă am sau nu dreptate?

— În mod cert, nu!

M-am uitat atent la fața lui impasibilă.

— L-am luat în considerație pe Norton – mina lui Poirot nu se schimbă – nu fiindcă aș avea vreun indiciu. Mi se pare mai plauzibil decît oricare altcineva. Și apoi el trece... ei bine... neobservat. Îmi închipui că genul de criminal după

care umblăm ar trebui să fie cel al unui om șters, stînd în umbră.

— Ai dreptate. Dar sînt mai multe căi de a reuși să nu fii remarcat.

— Ce vrei să spui?

— Să presupunem, luînd un caz ipotetic, că dacă un străin cu o mină ciudată sosește undeva cu cîteva săptămîni înainte de o crimă, așa, fără niciun motiv aparent, el ar fi remarcat. Ar fi mult mai bine dacă străinul ar fi o persoană ce ar trece neobservată, pasionată de un sport oarecare, pescuitul bunăoară, nu?

— Sau care ar studia viața păsărilor, am căzut eu de acord. Da, dar tocmai asta spuneam și eu.

— Pe de altă parte, continuă Poirot, ar putea să fie și mai bine în cazul cînd criminalul ar fi o persoană foarte cunoscută, să zicem, de pildă, măcelarul. Ar mai avea și avantajul că nimeni n-ar observa petele de sînge de pe hainele unui măcelar!

— Ești chiar ridicol. Oricine ar fi în stare să afle dacă măcelarul s-a certat cu brutarul.

— Nu și dacă măcelarul a devenit măcelar *numai în scopul de a avea șansa să-l omoare pe brutar*. Trebuie să privești întotdeauna și dincolo de lucruri, dragul meu prieten.

Mă uitam la el intens, încercînd să ghicesc dacă în dosul acestor cuvinte se ascunde vreo insinuaare. Dacă ele cuprindeau ceva, atunci l-ar fi indicat pe colonelul Luttrell. Deschisese deliberat o pensiune ca să poată avea prilejul să-și omoare unul din oaspeți?

Poirot clătină ușor din cap, spunînd:

— Nu pe fața mea ai să citești răspunsul.

— Poirot, ești exasperant, am zis oftînd. În orice caz, Norton nu e singurul pe care-l suspectez. Ce zici de acest individ Allerton?

Poirot, cu o mină impasibilă, mă întrebă.

— Nu-ți place?

— Nu.

— Ah! Ceea ce ai numi o pușlama, nu-i așa?

— Categorical. Nu ești de aceeași părere?

— Sigur. Are mare succes la femei, zise încetișor Poirot.

Am scos o exclamație de dispreț.

— Cum pot fi femeile atît de nesocotite? Ce găsesc la un tip ca ăsta?

— Cine poate ști? întotdeauna se întîmplă așa. *Mauvais sujet** – Veșnic femeile se simt atrase de el.

— Dar de ce?

Poirot ridică din umeri:

— Probabil că văd ceea ce noi nu vedem!

— Ce anume?

— Pericolul, poate... Prietene, fiecare dintre noi tânjește să simtă gustul pericolului. Unii prin intermediul altora – de exemplu ca la coride. Alții citesc despre asta. Alții îl găsesc în filme. Am însă certitudinea unui singur lucru, și anume că prea multă siguranță este incompatibilă cu natura omenească. Bărbații gustă pericolul în mai multe feluri – femeile se mulțumesc să-l afle doar în aventurile lor amoroase. Poate tocmai de aceea le atrage felul de a fi al tigrlui care își ține ghearele ascunse și atacă pe neașteptate. Așa se și explică de ce trec totdeauna cu vederea genul de bărbat cumsecade care le-ar putea deveni un soț bun și iubitor.

Cîteva minute am reflectat în tăcere, mohorît, apoi am reluat vechiul subiect:

— Știi, Poirot, va fi destul de ușor pentru mine să descopăr cine este X. N-am decît să cercetez și să aflu cine se

* Personaj nefast (în fr. în original).

cunoaște cu toți acești oameni. Vreau să spun cu oamenii implicați în cele cinci cazuri ale tale, am vorbit eu triumfător.

Poirot mi-a aruncat doar o privire batjocoritoare.

— Hastings, n-am reclamat prezenta ta cu scopul ca tu să refaci greoi drumul pe care eu l-am și parcurs! Și dă-mi voie să-ți spun că nu e chiar atât de simplu cum crezi tu. Patru din crime s-au întâmplat aici în regiune, iar oamenii de sub acest acoperiș nu sînt o adunătură de străini veniți întâmplător, fiecare separat. Nu e o pensiune în adevăratul sens al cuvîntului. Familia Luttrell e originară tot de aici. Au scăpat și atunci au cumpărat „Styles”-ul și au pus pe roate afacerea. Oamenii ce vin la „Styles” sînt prietenii lor sau cei recomandați de prietenii lor. Sir William a insistat să vină familia Franklin. Aceștia la rîndul lor i-au sugerat lui Norton și, cred eu, domnișoarei Cole și așa mai departe. Astfel că există oricînd șansa ca o persoană cunoscută de unul dintre ei să fie cunoscută și de toți ceilalți. Acest fapt îl știe cu siguranță și X. Să luăm cazul muncitorului Riggs. Satul unde a avut loc tragedia se află nu prea departe de reședința unchiului lui Boyd Carrington. Familia doamnei Franklin, de asemenea, trăia în apropiere. Hanul din sat este foarte frecventat de turiști. Unii dintre prietenii familiei doamnei Franklin au poposit acolo. Chiar și Franklin a tras tot acolo. Probabil că și Norton și domnișoara Cole, au stat și ei tot la han. Nu, nu, dragul meu prieten, te rog să mă ierți, dar n-ai să reușești cu aceste încercări stîngace ale tale să mă faci să-ți divulg secretul pe care refuz să ți-l spun.

— Prostii! De parcă aș fi eu omul care să se dea de gol. Ascultă Poirot, m-am săturat de glumele tale despre „chipul meu pe care se citește totul”! Nu mă mai amuză!

— Ești sigur că ăsta e singurul motiv? mă întrebă liniștit Poirot. Nu-ți dai seama, dragul meu, că o asemenea

„cunoaștere” poate fi periculoasă? De ce nu vrei să vezi că mă preocupă siguranța persoanei tale?

M-am uitat la el cu gura căscată. Nu mă gândisem încă la acest aspect. Dar, desigur, era adevărat. Dacă un criminal inteligent și cu nenumărate calități, avînd la activ cinci crime, și care nu e suspectat, așa cum credea el, dintr-o dată se trezește că cineva se află pe urmele lui, desigur că din acea clipă omul respectiv n-ar mai fi în siguranță.

Am întrebat tăios:

— Dar atunci și tu... tu însuși, Poirot, ești în pericol?

Poirot, pe cît îi îngăduia starea sa, făcu un gest de dispreț suprem:

— Sînt obișnuit; eu mă pot apăra singur. Și nu vezi că am aici și un cîine credincios care mă păzește! Excelentul și loialul meu Hastings?!

VI

Presupuneam că Poirot se culcă devreme, de aceea l-am părăsit îndată, ca să mergă la culcare și am coborît, oprindu-mă să schimb cîteva vorbe cu valetul Curtiss.

L-am găsit un pic cam nepăsător, puțin greu de cap, dar om de încredere și priceput. Se afla în serviciul lui Poirot încă de la întoarcerea acestuia din voiajul în Egipt. Sănătatea stăpînului său, mi-a spus el, era destul de bună, deși din cînd în cînd avea crize de inimă neliniștitoare, inima fiindu-i în ultimele luni foarte slăbită. Organismul i se deteriora din ce în ce.

Oh, da, avusese o viață frumoasă! Cu toate acestea inima mi se frîngea observînd cum bătrînul meu prieten se lupta vitejește pentru fiecare pas pe drumul fără întoarcere al vieții. Chiar și acum, slăbit și anchilozat, spiritul lui îndărătnic încă îl mîna să-și facă meseria în care era atît de expert.

Am coborît cu inima plină de tristețe. Cu greu îmi puteam imagina viața fără Poirot.

În salon tocmai se termina o partidă de cărți și am fost invitat să joc și eu. M-am gîndit că o să-mi mai abată gîndurile și am primit. Boyd Carrington tocmai părăsea masa de joc, iar eu m-am așezat cu Norton, Colonelul și doamna Luttrell.

— Ei, ce ziceți domnule Norton, vreți să fim parteneri? întrebă doamna Luttrell, Ultima oară când ne-am asociat ne-a mers foarte bine.

Norton zîmbi cu amabilitate, dar murmură:

— Poate că totuși ar trebui ca familia Luttrell să facă o echipă... Ce spuneți?...

Doamna Luttrell a consimțit, dar nu prea încîntată, mi s-a părut mie.

Eu cu Norton jucam împreună împotriva familiei Luttrell. Am remarcat că doamnei Luttrell nu-i plăcea nicidecum treaba asta. Își mușca buzele și aerul ei simpatice și pronunția irlandeză îi dispăruseră complet pentru moment.

Mi-am dat seama repede de ce. Am jucat după aceea în cîteva rînduri cu colonelul Luttrell și nu era un jucător chiar atît de prost. Era ceea ce se consideră îndeobște drept un jucător de talie medie, dar neatent. De aceea era în stare oricînd să facă niște greșeli grosolane. Jucînd însă cu nevasta lui ca parteneră făcea greșeală după greșeală. În mod cert era nervos din cauza ei, ceea ce-l determina să joace cu mult mai prost decît de obicei. Fără niciun dubiu doamna Luttrell se dovedea o foarte bună jucătoare, dar nu era o parteneră agreabilă. Alerga după orice avantaj imaginabil, ignorînd regulile, dacă adversarului îi scăpau neobservate, dar făcea apel la ele de cîte ori îi slujeau ei. Mai avea și obiceiul să tragă cu ochiul la cărțile celorlalți. Cu alte cuvinte juca numai ca să cîștige.

Și-am înțeles foarte curînd ce voise să spună Poirot cînd îmi vorbise de „acreală” ei. La cărți își pierde stăpînirea de sine și-l boscorodea pe nefericitul ei soț la orice greșeală. Era foarte neplăcut atît pentru mine cît și pentru Norton și am fost foarte mulțumit cînd partida s-a terminat.

Amîndoi ne-am scuzat că nu mai jucăm o altă partidă fiind prea tîrziu.

În vreme ce plecam, Norton, fără pic de prevedere, își dădu frîu liber sentimentelor.

— Hastings, îți mărturisesc că a fost îngrozitor. M-a înfuriat să-l văd pe sărmanul bătrîn bruftuluit în halul ăsta. Și cu cîtă supunere le încasa! Sărmanul! Nimic din temperamentul năvalnic al unui colonel din Indii!

— Sst... l-am apostrofat eu, fiindcă Norton ridicase glasul și mă temeam ca nu cumva bătrînul colonel Luttrell, să-l audă.

— Nu, dar prea e de tot!

Am zis cu compătimire:

— Nu m-aș mira deloc dacă într-o bună zi are să-și ia revanșa.

Norton clătină din cap.

— Nu o va face. I-a distrus sufletul. Va continua tot așa: „Da, draga mea, nu draga mea, îmi pare rău, scumpo”, trăgîndu-se de mustață și vorbind blind, pe un ton plîngăreț pînă îl va băga în coșciug. Nu se va putea impune nici dacă ar încerca.

Am dat din cap, plin de tristețe, recunoscînd în sinea mea că Norton avea dreptate.

Ne-am oprit în hol și am observat că ușa ce da spre grădină era deschisă și o izbea vîntul.

— N-ar trebui s-o închidem? am întrebat eu.

Norton a ezitat cîteva secunde înainte de a-mi răspunde:

— Păi... ei bine... nu cred că au intrat toți în casă...

M-a străfulgerat, brusc o bănuială:

— Cine e în grădină?

— Cred că... fiica dumneavoastră și... Allerton.

Încercase s-o spună pe un ton neutru, dar această informație puse vîrf la toate, mai ales după discuția mea cu Poirot și pe loc m-a cuprins o senzație de neliniște.

Judith și... Allerton. Oare Judith, fata mea cea deșteaptă,

distanța Judith, nu va fi trasă pe sfoară de un astfel de om? Oare era în stare să priceapă ce fel de tip este?

În vreme ce mă dezbrăcăm, îmi repetasem asta de nenumărate ori, dar neliniștea persista. Nu puteam să dorm și mă zvîrcoleam cînd pe o parte, cînd pe cealaltă.

Așa cum se întîmplă noaptea, totul căpătă alte proporții. Mă cuprinsese un fel de deznădejde și nu știam cum să procedez. Dacă ar mai fi trăit scumpa mea soție! Ea, a cărei judecată chibzuită m-a scos din impas de-a lungul anilor! Fusesse întotdeauna înțeleaptă și înțelegătoare în privința copiilor.

Fără ea mă simțeam teribil de neajutorat. Răspunderea pentru siguranța și fericirea lor îmi revenea mie acum. Eram în stare de asta? Nu, cerul să mă ajute, nu eram un om deștept. Făceam gafe, greșeli. Dacă Judith își distrugea șansa de a fi fericită, dacă va suferi...

Disperat am aprins lumina și m-am sculat.

Nu ducea la nimic să continui așa. Trebuia să dorm cît de cît. Am coborît din pat și m-am dus la lavoar, privind cu îndoială o sticlută cu aspirine.

Nu, aveam nevoie de ceva mai puternic decît aspirina. M-am gîndit că Poirot probabil avea somnifere. Am traversat holul spre camera lui și m-am oprit, ezitînd, la ușă. Era într-adevăr păcat să-mi trezesc prietenul.

Pe cînd mă tot codeam, am auzit pași și m-am întors. Allerton venea de-a lungul coridorului spre mine. Fiind semiîntuneric, pînă cînd n-a ajuns lîngă mine n-am putut să-i disting fața și mă întrebam cine era. Apoi l-am văzut și am înghețat fiindcă își zîmbea sie însuși, iar acest surîs mi-a dispăcut profund.

Dădu cu ochii de mine, și mă întrebă, ridicîndu-și sprîncenele:

— Ei, domnule Hastings, ce-i?

— Nu pot să dorm, am răspuns scurt.

— Asta-i tot? Rezolv eu. Veniți cu mine!

Am intrat în camera lui, vecină cu a mea. O stranie fascinație mă determina să-l studiez mai îndeaproape.

— Și dumneata te culci târziu, am remarcat eu.

— Niciodată nu m-am culcat devreme... Iar acum cînd e și amuzant... Nu merită să irosești aceste superbe nopți...

Rîse și rîsul lui nu-mi plăcu deloc.

L-am urmat în baie unde a deschis un dulăpior și a scos o sticlură cu tablete.

— Poftim! E un somnifer adevărat. O să dormiți buștean și o să visați frumos! Minunatele pastile Slumberyl – așa-i numele lor.

Entuziasmul din glasul lui mă făcu să tresar. Era pe deasupra și toxicoman? Am întrebat cu un aer de îndoială:

— Nu e... periculos?

— Numai dacă iei prea multe. Face parte dintre barbituricele care au doza toxică fatală foarte apropiată de cea eficientă în mod obișnuit.

Zîmbi și fața lui căpătă o expresie neplăcută.

— Nu cred că se pot lua fără prescripția medicului, am continuat eu.

— Nu, bătrîne. În orice caz, *dumneata* nu le poți lua, eu însă am acest avantaj.

Bănuiesc că am făcut o prostie, dar uneori am asemenea impulsuri.

— L-ai cunoscut pe Etherington, nu?

În aceeași clipă mi-am dat seama că am încurcat-o... Ochii i se întunecară, devenind circumspecți. Îmi răspunse cu o voce schimbată, ușoară și prefăcută.

— Oh, da! L-am cunoscut pe Etherington. Sărmanul! Și văzînd că nu zic nimic, continuă: Etherington, desigur, lua droguri, dar a întrecut măsura. Trebuie să știi cînd să te

oprești. El n-a știut. Proastă treabă! Soția aia a lui a fost norocoasă. Dacă n-ar fi simpatizat-o juriul, ar fi fost spânzurată.

Îmi dădu cîteva tablete. Apoi mă întrebă degajat:

— L-ați cunoscut bine pe Etherington?

I-am spus adevărul:

— Nu l-am cunoscut.

Pentru o secundă mi s-a părut că nu știe cum să procedeze, apoi a întors-o rîzînd degajat:

— Amuzant individ. Un tip nedus la biserică, dar uneori era o companie foarte agreabilă.

I-am mulțumit pentru tablete și m-am întors în camera mea.

În timp ce stingeam lumina și mă culcam, mă întrebam dacă nu fusesem necugetat.

Fiindcă mi se părea mai clar ca niciodată că Allerton era, mai mult ca sigur, X și-l lăsasem și pe el să întrevadă că-l bănuiam.

VII

Povestirea mea despre zilele petrecute la „Styles” trebuie că e cam dezlînată. În amintirile mele îmi apar ca o serie de discuții, de cuvinte și fraze sugestive ce mi s-au gravat în memorie.

Mai întîi de toate, încă de la început am realizat că Poirot este bolnav și neajutorat. Credeam, după cum îmi spusese el, că mintea îi funcționa cu toată vechea-i ascuțime, dar din punct de vedere fizic era atît de șubred, încît mi-am dat seama pe loc că rolul meu e necesar să fie mult mai activ decît de obicei. Era nevoie să fiu, ca să zic așa, ochii și urechile lui Poirot.

E adevărat că, în fiecare zi frumoasă, Curtiss își lua pe sus stăpînul și-l cobora grijuliu pe scări pînă la scaunul cu roțile care-l aștepta jos. Apoi împingea scaunul pînă în grădină, alegînd un loc ferit de curent. În zilele cînd era vreme urîtă, îl instala în salon.

Oriunde ar fi stat, o persoană sau alta venea cu siguranță și se conversa cu el, dar nu era același lucru ca atunci cînd Poirot putea să-și aleagă singur partenerul pentru o discuție între patru ochi. Acum nu-și mai îngăduia să selecteze el însuși pe cel cu care ar fi vrut să vorbească.

. . .

A DOUA ZI DUPĂ CE SOSISEM LA „STYLES”, DOCTORUL FRANK mă luă în grădină, unde se afla un vechi atelier transformat la repezeală în laborator.

Să fie clar de la început că nu prea am înclinație spre știință. În relatarea mea despre munca lui Franklin probabil că voi folosi greșit termenii, scandalizându-i pe cei într-adevăr inițiați în problemele astea.

Din cîte am putut eu, un simplu profan, să deduc, Franklin făcea experiențe cu diverși alcaloizi obținuți din boabele unei plante ce se găsește în Africa tropicală, *Physostigma venenosum*, și asta am înțeles mai mult dintr-o discuție ce avusese loc într-o zi între Franklin și Poirot. Judith, care încerca să mă inițieze, era, așa cum se întâmplă de obicei cu tinerii, sufocant de „tehnică”. Se referea savant la fizostigmină sau ezerină, fizovenine și geneserine și apoi a trecut la o substanță cu denumirea cea mai imposibilă, prostigmină sau N-dimetil carbonat de 3-hidroxifenil-trimetil amoniu etc., etc. Și multe alte asemenea denumiri care mi se păreau același lucru spus însă cu alte cuvinte. În orice caz, era un limbaj păsăresc pentru mine și am indignat-o pe Judith întrebînd-o ce folos trage omul din toate acestea? Ce scop au?

Nu există întrebare care să-i scoată mai mult din minți pe adevărații savanți. Judith mi-a aruncat o privire disprețuitoare și s-a lansat iar în explicații lungi, docte. În concluzie, am dedus eu, niște triburi obscure din Africa de Vest dovedeau o remarcabilă imunitate la o boală la fel de obscură, deși mortală, boală căreia Judith, după cît îmi amintesc, i-a zis jordanită – după numele unui entuziast doctor Jordan, cel ce o depistase primul. Era o maladie tropicală rară, care, contractată în cîteva cazuri de albi, le-a fost fatală.

Am riscat să stîrnesc furia Judithiei făcînd observația că ar

fi mult mai rezonabil să se descopere niște medicamente împotriva complicațiilor ivite după pojar!

Cu milă și dispreț în același timp Judith m-a luminat că nu despre o binefacere pentru rasa umană e vorba, ci despre lărgirea cunoașterii omenești, singurul țel demn de urmărit.

M-am uitat la câteva probe la microscop, am examinat câteva fotografii ale unor băștinași din Africa de Vest (într-adevăr foarte amuzante!) și am dat cu ochii de un șobolan ce mă privea prost dintr-o cușcă, apoi m-am grăbit să ies din nou la aer.

După cum am mai spus, interesul pe care mi l-a stîrnit se datora unei discuții dintre Franklin și Poirot.

— Știți, domnule Poirot, e mai mult de domeniul dumneavoastră. Sînt boabele încercării, investite cu puterea „divină” de a dovedi vinovăția sau nevinovăția. Aceste triburi din Africa de Vest cred orbește, sau credeau, căci în zilele noastre au mai evoluat. Ei le mestecau solemn convinși că vor muri dacă sînt vinovați sau că nu vor păți nimic dacă sînt inocenți.

— Și astfel mor?

— Nu, nu mor toți. Iată ceea ce totdeauna s-a scăpat din vedere pînă acum. În spatele acestui lucru se ascund multe... un om șiret, cu ceva cunoștințe în domeniul medicinei, cred eu. Există două specii din această plantă – numai că seamănă atît de mult încît e foarte greu să observi diferența. Dar *există* o diferență. Amîndouă conțin fizostigmină și geneserină și restul de substanțe, dar în a doua specie poți separa sau, mai bine zis, cred eu că se poate separa și un alt alcaloid – acțiunea acestuia neutralizînd efectul celorlalte. Și încă ceva, acea a doua specie este cu regularitate mîncată de unii membri ai tribului care sînt inițiați într-un ritual secret... și oamenii care o consumă nu se îmbolnăvesc niciodată de jordanită. Această a treia substanță are un efect remarcabil

asupra sistemului muscular – fără alte urmări secundare. E al dracului de interesant! Din nefericire alcaloidul pur este foarte instabil. Și totuși sînt pe cale să găsesc ceva. Dar ceea ce doresc este o cercetare mai substanțială a subiectului respectiv. Această muncă trebuie să fie făcută! Da, fir-ar să fie, asta e... Mi-aș vinde și sufletul...

Se întrerupse brusc. Rîse forțat din nou.

— Iertați-mi bâlciul! Mă cam prind lucrurile astea!

— După spusele dumitale, zise placid Poirot, aceasta în mod sigur ar face profesia mea mai ușoară dacă aș putea depista atît de simplu vinovăția sau nevinovăția. Ah, dacă ar exista o substanță care să poată face ceea ce se pretinde că fac boabele acelei plante din Africa tropicală!

— Dar necazurile dumitale nu s-ar sfîrși aici! În fond ce *este* vinovăția sau inocența? zise Franklin.

— Nu cred că ar putea să existe vreun dubiu despre *aceasta*, am remarcat eu.

Se întoarse spre mine.

— Ce este rău? Ce este bine? Ideile s-au schimbat de la un secol la altul. Ceea ce ai putea cerceta ar fi probabil doar *sentimentul de vinovăție* și *sentimentul de nevinovăție*. Test, de fapt, egal cu zero.

— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

— Domnul meu, să presupunem că un om crede că are dreptul divin de a omorî un dictator sau un cămătar sau un codoș sau pe cineva care i-a stîrnit indignarea. El comite ceea ce *dumneavoastră* considerați un fapt de culpă, dar *el* îl socotește ca un act legitim. La ce ar folosi în acest caz sărmana mea plantă destinată „judecății divine”.

— Cu siguranță că întotdeauna trebuie să existe un sentiment de vinovăție cînd e vorba de crimă, nu? am întrebat eu.

— *Mi-ar place să ucid o groază de oameni, adăugă*

Franklin vesel. Și să nu credeți că după o chestie ca asta nu m-ar lăsa conștiința să dorm noaptea. E o idee de-a mea, știți, că optzeci la sută din rasa umană ar trebui eliminată. Am duce-o mult mai bine fără ei.

S-a ridicat și s-a îndepărtat fluierînd vesel.

M-am uitat după el ros de îndoieli. Un chicot al lui Poirot mă aduse la realitate.

— Parcă ai văzut o groapă cu șerpi, amice, așa arăți! Să sperăm că prietenul nostru doctor nu pune în practici ceea ce teoretizează.

— Ah, dar dacă am presupune că o face?

DUPĂ MULTE EZITĂRI M-AM DECIS CĂ S-AR CUVENI SĂ DISCUT cu Judith subiectul „Allerton”. Simțeam nevoia să cunosc reacția ei. Era, o știam, o fată echilibrată, în stare să-și poarte singură de grijă și nu credeam că s-ar putea lăsa înșelată de farmecul ieftin al unui tip ca Allerton. Socotesc acum că atacasem subiectul deoarece în realitate doream să mă liniștesc pe tema asta.

Din nefericire n-am obținut ceea ce voiam... Recunosc că n-am prea avut tact. Nu există pe lume ceva pe care tinerii să-l deteste mai mult decât sfaturile bătrânilor lor. Am încercat să vorbesc degajat și blajin. Cred însă că nu am reușit.

Judith își ieși din fire imediat.

— Ce-i asta? Un avertisment părintesc împotriva lupului mare și rău?

— Nu, nu, Judith, desigur că nu.

— Bănuiesc că nu-ți place maiorul Allerton, nu?

— Să fiu sincer, nu. De altfel presupun că nici ție.

— De ce nu?

— Ei... ei bine... nu e genul tău, nu?

— Tată, care socotești că ar fi genul meu?

Judith reușea întotdeauna să mă facă să-mi pierd capul. M-a pus într-o încurcătură teribilă. Stătea privindu-mă intens, cu un zîmbet ironic pe buze.

— Sigur că *ție* nu-ți place. Mie da. Îl găsesc foarte amuzant.

— Amuzant, poate. Mă străduiam să trec peste asta.

Judith zise apăsător:

— E un bărbat foarte atrăgător. Orice femeie ar gândi la fel. Bărbații, desigur, nu pricep asta.

— E clar că nu. Am continuat lipsit de tact: Ieri noapte ai fost cu el pînă tîrziu.

N-am apucat să termin, că furtuna izbucni.

— Tată, într-adevăr, ai devenit prea stupid. Nu-ți dai seama că la vîrsta mea pot să-mi rezolv singură problemele? N-ai niciun drept să controlezi ce fac sau pe cine îmi aleg ca prieten. E amestecul ăsta, fără sens, al părinților în viața copiilor și care te scoate din minți. Te iubesc foarte mult... dar sînt o femeie în toată firea și viața mea îmi aparține. Nu te transforma într-un tiran!

M-am simțit atît de rănit de cuvintele ei extrem de dure încît am fost incapabil să-i mai dau vreo replică și Judith s-a îndepărtat repede.

Am rămas cu sentimentul penibil că făcusem mai mult rău decît bine.

Stăteam cufundat în gînduri cînd am fost trezit de glasul plăcut al sorei doamnei Franklin:

— Un bănuț pentru gîndurile dumneavoastră, căpitane Hastings!

Mă bucuram că venise și astfel m-a smuls din starea mea proastă.

Sora Craven era o tîină foarte drăguță. Se dovedea însă

puțin lipsită de tact și cu maniere nelalocul lor. Dar în rest era inteligentă și amuzantă.

Tocmai se întorcea de unde-și instalase pacienta, un loc înșorit nu prea departe de laboratorul improvizat.

— Doamna Franklin este interesată de munca soțului ei? am întrebat-o eu.

Sora Craven, disprețuitoare, clătină din cap:

— Oh! e o treabă prea tehnică pentru *ea*. Știți, căpitane Hastings, nu e deloc o femeie inteligentă.

— Nu, mi se pare și mie că nu e.

— Munca doctorului Franklin, desigur, poate fi apreciată numai de cineva care cunoaște cât de cât medicina. Doctorul Franklin, fără îndoială, este un om inteligent, o minte strălucită. Sărmanul! Îmi pare atât de rău de el.

— Vă pare rău de el?

— Da. Deseori am văzut că se întâmplă așa: te căsătorești cu un tip de femeie care nu ți se potrivește, vreau să zic.

— Credeți că ea nu e genul de femeie pentru el?

— Ei bine, dumneavoastră nu credeți la fel? N-au chiar nimic comun.

— Doctorul pare foarte legat de ea. Foarte atent, la dorințele ei și la toate celelalte...

Sora Craven chicoti foarte neplăcut:

— Are ea grijă de asta!

— Socotiți că profită de situația ei... de sănătatea ei proastă? am întrebat-o îndoit.

Sora Craven rîse:

— Nimeni n-o întrece cînd e vorba de a obține ceea ce vrea ea. Ceea ce dorește doamna se întâmplă. Au unele femei capacitatea de a se maimuțări punîndu-și mintea la contribuție. Dacă cineva li se opune, odată se prăbușesc, își închid ochii și se prefac bolnave de îți e mai mare mila sau pot să facă o criză de nervi; doamna Franklin e tipul de

femeie leșinăcios. Nu doarme toată noaptea și dimineața e albă ca varul și extenuată.

— Este totuși suferindă, nu? am întrebat eu uimit de-a binelea.

Sora Craven îmi aruncă o privire ciudată și îmi răspunse sec:

— Oh, desigur! și apoi schimbă brusc subiectul.

Mă întrebă dacă era adevărat că mai fusesem la „Styles” cu mult timp în urmă, în vremea primului război mondial.

— Da, este purul adevăr.

Coborî vocea:

— S-a petrecut o crimă, nu? Așa mi-a spus una dintre servitoare. O doamnă în vîrstă, nu?

— Da.

— Și erați aici?

— Da.

Se înfiora ușor, spunînd:

— Asta explică totul, nu?

— Ce explică?

Îmi aruncă o privire piezișă.

— Atmosfera... atmosfera locului. Nu o simțiți? Eu, da. Ceva e în *neregulă*, nu știu dacă înțelegeți ce vreau să zic?

Am rămas pe gînduri cîteva clipe. Era oare adevărat ceea ce îmi spusese? Oare faptul că o moarte violentă, premeditată, s-a petrecut într-un anumit loc, își poate pune pecetea pe acel loc atît de pregnant încît atmosfera să stăruie mulți ani după aceea? Nevropații spun că așa e. Oare, într-adevăr, „Styles” purta urmele întîmplării petrecute cu atîta timp în urmă? Aici, între aceste ziduri, în aceste grădini gîndul asasinatului a persistat și s-a consolidat, materializîndu-se pînă la urmă în actul final. Oare mai plutește și acum în aer acest gînd? Sora Craven îmi întrerupse gîndurile spunînd pe neașteptate:

— Am fost într-o casă unde cîndva avusese loc o crimă. N-am să uit niciodată. Știți, lucrurile astea nu se prea uită. Era vorba de unul dintre pacienții mei. A trebuit să depun mărturie și toate celelalte. Nu m-am simțit deloc în apele mele. Pentru o fată e o experiență neplăcută.

— Trebuie să fi fost... Știu pe propria-mi piele că... m-am întrerupt văzîndu-l pe Boyd Carrington apărînd de după colțul casei.

Ca de obicei, personalitatea lui, plină de viață, părea să măture umbrele și grijile nevăzute. Era atît de puternic, de sănătos, trăit în aer liber – unul dintre acele tipuri atrăgătoare, energice, împrăștiind voioșie și înțelepciune.

— Bună, Hastings, bună, soră. Unde este doamna Franklin?

— Bună dimineața, sir William. Doamna Franklin se află în fundul grădinii sub boschetele de lîngă laborator.

— Și Franklin, presupun, este *în* laborator, nu?

— Da, sir William... cu domnișoara Hastings.

— Sărmana fată. E ciudat ca într-o dimineață ca aceasta să te închizi în casă și să te ocupi de chimie! Hastings, ar trebui să protestezi!

Sora Craven spuse în grabă:

— Oh, dar domnișoara Hastings este *de-a dreptul* fericită. Știți, chiar îi place, iar doctorul, sînt sigură, nu poate lucra fără ea.

— Jalnic tip, continuă Boyd Carrington. Dacă aș avea asistentă o fată atît de drăguță ca Judith a dumitale, aș privi-o numai pe *ea*, în loc să mă uit la cobai. Ei, ce părere aveți?

Era genul de glume pe care Judith nu le înghițea, dar cu sora Craven mergeau, ea rîdea acum cu poftă.

— Ah, sir William, nu trebuie să spuneți asemenea lucruri. Sînt sigură că știm cu toții cum ați proceda

dumneavoastră! Dar bietul doctor Franklin este atît de serios și de preocupat de munca lui! exclamă sora Craven.

Boyd Carrington continuă voios:

— Ei bine, se pare că soția sa și-a ales un loc de unde poate să-și supravegheze soțul. Cred că este geloasă.

— Sir William, știți prea multe!

Sora Craven părea încîntată de aceste glume și zise cu părere de rău:

— În fine, socotesc că trebuie să plec să văd de laptele cu malt al doamnei Franklin.

Se mișcă alene și Boyd Carrington rămase uitîndu-se după ea.

— Drăguță fată, remarcă el. Păr și dinți frumoși. Superb exemplar de feminitate. Nu-i prea ușor să ai grijă tot timpul de oameni bolnavi. O fată ca ea merita o soartă mai bună.

— Oh! Cred că într-o bună zi se va mărita, am zis eu.

— Să sperăm!

Oftă și îmi trecu prin minte că se gîndea la soția lui care murise. Apoi mă întrebă:

— Ți-ar place să mergi cu mine la Knatton, să vizităm locurile?

— Sigur. Dar mai întîi să văd dacă Poirot n-are nevoie de mine.

L-am găsit stînd pe terasă, bine înfodolit. M-a îndemnat să-l însoțesc pe Carrington.

— Du-te, Hastings. Cred că e o proprietate frumoasă. Categorie trebuie să te duci.

— Mi-ar face plăcere. Dar nu vreau să te las singur.

— Ce prieten grijuliu am! Nu, nu, du-te cu sir William. Un bărbat încîntător, nu-i așa?

— Clasa întîi! am zis plin de entuziasm.

Poirot zîmbi:

— Ah, da! M-am gîndit eu că e genul tău!

ESCAPADA M-A ÎNCÎNTAT.

Nu numai fiindcă fusese o vreme grozavă, o zi cu adevărat frumoasă de vară, dar îmi plăcuse și compania.

Boyd Carrington poseda acel magnetism, acea nemaipomenită experiență de viață și cunoaștere a locurilor care-l făceau un tovarăș de drum excelent. Mi-a povestit întâmplări din perioada administrației sale în India, câteva amănunte interesante despre triburile din Africa de Est și totul a fost atît de captivant, încît m-a distras și m-a făcut să uit de necazurile mele legate de Judith și de temerile stîrnite de destăinuirile lui Poirot.

Îmi plăcuse, de asemenea, modul în care Boyd Carrington vorbea despre prietenul meu. Avea un deosebit respect pentru el; îl respecta atît pentru munca sa, cît și pentru caracterul său. Boyd Carrington nu scosese niciun cuvînt de compătimire ieftină la adresa sănătății precare a lui Poirot. Părea convins că o viață petrecută așa cum fusese a lui Poirot era prin ea însăși o bogată recompensă și că în amintirile sale Poirot își putea găsi satisfacția și conștiința valorii personale.

— În plus, pariez că mintea-i e sclipitoare cum a fost întotdeauna.

— Da, sigur, bineînțeles, am întărit eu din tot sufletul...

— Nu e greșală mai mare decît aceea să crezi că poate fi afectat creierul unui om de betșugul picioarelor sale. Nici vorbă! Bătrînețea atacă facultățile intelectuale mult mai puțin decît o credem. Pe toți sfinții, zău că aș încerca să comit o crimă sub nasul lui Hercule Poirot – chiar la acest ceas al zilei.

— Te-ar „înghăța” dacă ai face-o, i-am zis rînjind.

— Da, bănuiesc că m-ar prinde. Nu pentru că n-aș fi bun să pun la cale o crimă, adăugă el trist. Dar nu pot să-mi

propun așa ceva. N-am răbdare. Dacă aş comite o crimă aş face-o fără premeditare.

— S-ar putea ca tocmai aceea să fie crima cea mai dificilă de rezolvat.

— Nu prea cred. Probabil că aş lăsa o groază de urme după mine. Ei bine, e un noroc că n-am înclinări criminale. Singurul gen de om pe care îmi imaginez că l-aş putea ucide e un şantagist. E dezgustător, dacă vrei. Totdeauna am fost de părere că şantagiştii ar trebui împuşcaţi. Ce zici?

I-am mărturisit că eram întru totul de acord cu punctul lui de vedere.

Apoi am trecut la examinarea transformărilor făcute casei – iar atunci un tânăr arhitect ne veni în întâmpinare.

Knatton dănuia din vremea Tudorilor, doar o aripă fiind construită mai târziu. Nu fusese modernizat cam din 1840, când i-au fost instalate două băi primitive.

Boyd Carrington ne povesti că unchiul său fusese un tip retras, nu-i plăceau oamenii şi trăia într-un colţişor al vastei case. Boyd Carrington şi fratele său fuseseră toleraţi şi îşi petreceau aici vacanţele înainte ca sir Everard să devină atât de solitar.

Bătrînul nu se căsătorise niciodată şi cheltuisese doar a zecea parte din veniturile sale considerabile, astfel că la moartea sa, chiar după achitarea tuturor datoriilor, actualul baronet se trezi un om foarte bogat.

— Dar foarte singur, adăugă oftînd.

Am tăcut, simpatia mea fiind prea puternică pentru a putea fi exprimată în cuvinte. Mai ales că şi eu eram tot un om singur. De cînd murise Cinders, parcă trăiam doar pe jumătate.

Ezitînd, am exprimat puţin din ceea ce simţeam.

— Ah, da, Hastings, dar ai avut ceva de care eu nu m-am bucurat niciodată.

Se opri o clipă și apoi continuă povestindu-mi tragedia vieții sale. Tînăra și frumoasa lui soție fusese o femeie rafinată și plină de farmec, dar cu o ereditate blestemată, în familia ei aproape toți muriseră alcoolici și ea a căzut victimă aceluiași blestem. După un an de căsătorie a clacat și a murit alcoolică. Nu o condamna pe ea, realizînd că ereditatea fusese prea puternică.

După dispariția ei se hotărîse să ducă o viață retrasă, îndurerat de experiența sa, se decise să nu se mai însoare.

— Mă simt mai în siguranță de unul singur, mărturisi el simplu.

— Da, pot să-ți înțeleg simțămintele, în orice caz, mai ales la început.

— Tragedia a fost atît de mare, încît am îmbătrînit înainte de vreme și m-am blazat. Se opri un moment, apoi continuă: E adevărat că odată am fost teribil de ispitit să mă recăsătoresc. Dar ea era așa de tînără și am simțit că nu e bine să-și lege viața de cea a unui om profund deziluzionat. Eram de altfel și prea bătrîn, iar ea aproape un copil, nemaipomenit de drăguță și de pură.

Se întrerupse, clătinînd din cap.

— N-ar fi trebuit s-o lași pe ea să hotărască?

— Nu știu, Hastings. Nu m-am gîndit. Părea că mă place. Dar, după cum ți-am spus, era atît de tînără. Totdeauna mi-o voi aminti cum arăta în ultima zi, înainte de plecarea mea. Capul plecat puțin într-o parte, privirea ușor întrebătoare, micuța ei mînă...

Se opri. Cuvintele sale conturară un tablou ce mi se părea vag familiar, deși nu-mi dădeam seama de ce.

Gîndurile mi-au fost întrerupta de glasul lui Boyd Carrington, sunînd dintr-o dată tăios:

— Am fost un prost. Orice bărbat e nebun cînd lasă să-i scape din mînă o asemenea ocazie. Oricum, iată-mă cu un

palat seniorial prea mare pentru mine și fără nicio făptură grațioasă care să stea în capul mesei mele.

Abordarea acestor lucruri în maniere de modă veche era o desfătare pentru mine. Aducea în fața ochilor mei imaginea unei încântătoare lumi dispărute.

— Unde se află doamna acum? am întrebat.

— Oh!... căsătorită. Schimbă scurt vorba. Realitatea este că sînt făcut pentru o existență de celibatar... am micile mele manii. Vino să vezi grădinile. Au fost neglijate, dar în felul lor sînt foarte frumoase.

Ne-am plimbat prin jur și am fost impresionat de cele văzute. Knatton era fără îndoială o proprietate superbă și nu mă miram că Boyd Carrington era atît de mîndru de ea. Cunoștea împrejurimile și pe cei mai mulți dintre oamenii ce locuiau pe aici, deși desigur se găseau și unii veniți mai de curînd.

Îl cunoștea pe colonelul Luttrell din zilele de altădată și-și exprima speranța că afacerea „Styles” va merge.

— Sărmanul Toby Luttrell, știi, este lefter. Simpatice tip. Bun soldat și foarte bun trăgător. Odată am fost cu el în Africa, în safari. Ah! Ce zile au fost! Era însurat dar, slavă Domnului, consoarta nu venea cu noi. Pe vremea aceea era o femeie drăguță, dar cam scorpie. Ciudat cîte poate suporta un bărbat din partea unei femei. Bătrînul Toby Luttrell care obișnuia să-și facă subalternii să tremure de spaimă, fiind atît de aspru, de zbir! Și iată-l acum sub papuc, timorat și umil. Rea de gură mai e și femeia asta, ce să mai vorbim. Și totuși are capul pe umeri. La „Styles” ea este sufletul. Luttrell nu s-a priceput niciodată la afaceri, dar doamna Luttrell ar jupui-o și pe bunică-sa!

— E atît de amabilă, am completat eu.

Boyd Carrington păru amuzat.

— Știu. Numai unt și miere. Dar ai jucat bridge cu ei?

I-am răspuns compătitor că da.

— În general eu evit femeile care joacă bridge și, dacă vrei să mă asculți, fă la fel, zise Boyd Carrington.

I-am povestit ce prost ne-am simțit, Norton și cu mine, în seara sosirii mele la „Styles”.

— Exact. Nu știi cum s-o scoți la capăt! Adăugînd: Drăguț tip, Norton. Foarte liniștit. Mereu studiază păsările și celelalte. Mi-a mărturisit că nu are dorința să le vîneze. Formidabil! Nicio înclinare spre sport; i-am spus că asta-l văduvește de multe satisfacții. Nu pot să înțeleg ce plăcere poate să fie aceea să stai și să tot stai la pîndă în frigul din pădure, uitîndu-te la păsări cu binoclul.

Cît de puțin realizam noi că hobby-ul lui Norton avea să joace un rol important în evenimentele ce vor urma.

VIII

Zilele treceau. A fost o perioadă apăsătoare, trăind mereu cu senzația neplăcută că aștepti să se petreacă ceva.

Ca să zic așa, de fapt nu s-a *întîmplat* nimic. Deși fuseseră cîteva incidente, frînturi de conversație ciudată, informații suplimentare despre unii din cei prezenți la „Styles”, remarci edificatoare. Toate creșteau cantitativ și, dacă le îmbinam cum se cuvine, puteam să mă lămuresc cît de cît...

Tot Poirot a fost acela care în puține cuvinte, dar clare, mi-a dezvăluit un lucru față de care fusesem neîngăduit de orb.

Mă plîngeam, nu știu pentru a cîta oară, de refuzul său de a-mi face confidențe complete. Îi spuneam că asta nu-i cîstit. Pînă acum noi doi cunoșteam lucrurile în egală măsură... chiar dacă eu eram mai greu de cap, iar el era mai ascuțit la minte cînd era să tragem concluziile potrivite din ceea ce știam!

Își flutură mîna ușor agasat.

— Chiar așa, prietene! Nu e cîstit! Nu-i cavaleresc, sportiv! Nu joc cum trebuie! Sînt de acord cu toate, dar trec peste ele! Dar asta *nu* e joacă – nu este *le sport*. Pentru tine preocuparea de bază este să cauți cu înverșunare, să ghicești

identitatea lui X. Dar eu nu de aceea te-am rugat să vii aici. N-are rost să-ți irosești timpul cu asta. Eu știu deja răspunsul la întrebare. Dar ceea ce nu știu și trebuie să aflu este „Cine urmează să moară foarte curînd?” Problema, *mon vieux*, nu este ca tu să răspunzi la o ghicitoare, ci ca să împiedicăm o crimă!

Eram uimit.

— Desigur, am zis încet. Eu... ei bine, știu că ai mai spus-o odată, dar nu mi-am dat întru totul seama.

— Atunci dă-ți seama acum, pe loc!

— Da, da, cred că... Înțeleg.

— *Bien*. Și atunci, Hastings, spune-mi cine va fi omorît? Îl priveam năuc.

— N-am nici cea mai mică idee!

— E de dorit să ai o idee! Pentru ce altceva te afli aici?

— Sigur, i-am răspuns, întorcîndu-mă la reflecțiile mele asupra acestui subiect, trebuia să existe o legătură între victimă și X și dacă-mi spui cine este X...

Poirot clătină din cap cu atîta vehemență, încît îți făcea și rău să-l vezi.

— Nu ți-am spus că în asta constă esența tehnicii lui X? Că nu se va face nicio legătură între X și victimă? E sigur.

— Vrei să spui că va fi ascunsă?

— Atît de bine încît nici eu, nici tu nu o vom găsi.

— Dar dacă vom cerceta trecutul lui X...

— Ți-am spus că nu! Cu siguranță că nu în *timp util*. Vrei să înțelegi sau nu că această crimă se poate petrece în orice clipă?

— Va fi omorît cineva din această casă?

— Da, cineva din această casă.

— Și tu într-adevăr nu știi cine și cum?

— Ah, dacă aș ști te-aș mai pune să cauți?

— Bănuiala ta se întemeiază numai pe prezența lui X?

Din glasul meu răzbătu îndoiala. Poirot, al cărui autocontrol slăbise de cînd era imobilizat, țipă la mine:

— Ah, *ma foi*, de cîte ori vrei să-ți spun treaba asta? Dacă într-un anumit loc din Europa sosesc o groază de corespondenți de război, ce înseamnă acest lucru? Înseamnă război! Dacă doctorii din întreaga lume se adună în același oraș – ce arată asta? Că aici va fi o conferință medicală. Unde vezi un vultur rotindu-se, acolo trebuie să fie și un hoit. Dacă vezi hăitași pornind către vreun teren de vînătoare, acolo vor fi și împușcături. Dacă vezi un om oprindu-se brusc, dezbrăcîndu-se și aruncîndu-se în mare, asta înseamnă că cineva trebuie salvat de la înec. Dacă vei observa niște doamne între două vîrste, cu înfățișarea respectabilă uitîndu-se printr-un gard viu, fii sigur că acolo nu e ceva în regulă! Și în sfîrșit, dacă simți un miros îmbietor și vezi mai mulți oameni mergînd pe coridor în aceeași direcție, poți să ai certitudinea că urmează să fie servită masa!

Am meditat asupra acestor analogii un minut sau două, apoi am zis, referindu-mă la prima:

— În orice caz, cu un corespondent de război nu se face război!

— Sigur că nu. Nici cu o rîndunică nu se face primăvară. Dar un ucigaș, Hastings, poate comite o crimă.

Aceasta, desigur, fără doar și poate așa era. Dar mă gîndeam, și Poirot părea departe de gîndul acesta, că și un ucigaș are momentele lui de relaxare. Poate că X venise la „Styles” doar în vacanță, fără nicio intenție criminală, Poirot părea atît de preocupat încît n-am îndrăznit să-i comunic și varianta asta. Mă gîndeam cu amărăciune că totul îmi părea fără ieșire, fără speranță. Trebuia să așteptăm...

— Și vezi, sfîrși Poirot, ne aflăm în aceeași situație ca

domnul Asquith* al vostru în ultimul război. Tocmai la asta nu trebuie să ajungem, *mon cher*. Nu zic, fii atent, că vom reuși, pentru că, așa cum ți-am mai spus, când un ucigaș s-a hotărât să comită o crimă nu e ușor să-l împiedici. Dar cel puțin putem încerca. Imaginează-ți, Hastings, că ai în ziar o problemă de bridge. Se arată toate cărțile. Ceea ce ți se cere este să „prevezi rezultatul problemei”.

Am clătinat din cap:

— Poirot, nu duce la nimic. N-am nici cea mai mică idee. Dacă aș ști cine e X...

Poirot țipă din nou la mine. Strigă atât de tare încât Curtiss veni în fugă din camera de alături, cu o figură îngrozită. Poirot îl concedie și când ieși, prietenul meu vorbi mai stăpînit:

— Haide, Hastings, doar nu ești atât de prost pe cît te faci. Ai studiat acele cazuri pe care ți le-am dat să le citești. Nu știi cine este X, dar știi tehnica lui de a comite crime.

— Aha, pricep.

— Sigur că pricepi. Buclucul cu tine este că ai o minte leneșă. Îți place să participi la joc și să încerci să ghicești. Dar nu-ți place să-ți bați capul. Care este elementul fundamental în tehnica lui X? Oare nu este acela că atunci când se comite, crima apare „completă”? Adică există un motiv pentru a ucide, un moment favorabil, mijloacele necesare și ceea ce este cel mai important, persoana „vinovată” e gata pentru boxa acuzaților.

Dintr-o dată am înțeles lucrul esențial și mi-am dat seama că fusesem un prost că nu pricepusem mai repede.

— E clar. Trebuie să cauți pe cineva care... care să îndeplinească toate aceste condiții... victima potențială.

* Herbert Henry Asquith (1852-1928), om politic englez; prim-ministru (1908-1916), depășit de situație demisionează.

Poirot se lăsă pe spate cu un suspin de ușurare:

— *En fin!* Sînt foarte obosit. Trimite-l pe Curtiss la mine. Ai înțeles în ce constă misiunea ta. Ești activ, poți să circuli, să urmărești oamenii, să vorbești cu ei, să-i ții sub observație fără să știe... (Am vrut să protestez, dar m-am oprit. Era o discuție prea veche!) Poți să tragi cu urechea, ai genunchii încă flexibili și poți să-i îndoiești și să te uiți pe gaura cheii...

— N-am să mă uit pe gaura cheii, l-am întrerupt cu indignare.

Poirot închise ochii.

— Foarte bine. N-ai să te uiți pe gaura cheii. Ai să rămii un perfect gentleman englez, iar un om va fi ucis. N-are importanță asta, fiindcă înainte de toate pentru un englez Onoarea contează! Onoarea ta e mult mai importantă decît viața cuiva! *Bien!* E de la sine înțeles.

— Nu, dar... Poirot...

Poirot îmi zise rece:

— Trimite-mi-l pe Curtiss și te rog du-te! Ești încăpățînat și stupid și aș vrea să existe cineva în care să pot avea încredere, dar am impresia că sînt silit să mă mulțumesc cu tine și cu ideile tale aiurite despre *fair play*. Dacă nu poți să-ți folosești materia cenușie, care se pare că îți lipsește, în orice caz folosește-ți ochii, urechile și nasul cînd va fi necesar, dar numai atît cît îți îngăduie preceptele „onoarei”!

DE-ABIA ÎN ZIUA URMĂTOARE AM ÎNDRĂZNIT SĂ PUN ÎN discuție o idee ce-mi venise în minte de mai multe ori. O făceam cu oarecare îndoială, fiindcă nimeni nu știa cum poate să reacționeze Poirot.

— Poirot, m-am frămîntat o groază. Știu că n-am stofă de bun partener. Mi-ai spus că sînt stupid. Într-un fel e adevărat.

Sînt doar pe jumătate din ceea ce am fost. De cînd a murit Cinders... m-am oprit.

Poirot scoase o exclamație plină de simpatie.

Am continuat:

— Dar aici se află un bărbat care ne-ar putea ajuta, exact genul de om de care avem nevoie. Inteligență, imaginație, forță – capabil să ia o hotărîre, un tip cu multă experiență. Vorbesc de Boyd Carrington. Poirot, el este omul care ne trebuie. Ai încredere în el. Prezintă-i toată afacerea.

Poirot deschise ochii și vorbi foarte hotărît:

— Nu, categoric nu.

— Dar de ce? Nu poți nega că este deștept, mult mai isteț decît mine.

— Ceea ce nu-i prea greu, zise Poirot cu sarcasm amar. Dar Hastings, scoate-ți ideea asta din cap. Noi n-o să facem nimănui mărturisiri, ai înțeles, *hein*? Pricepe odată, îți interzic să discuți chestiunea aceasta!

— Bine, dacă zici tu, dar într-adevăr Boyd Carrington...

— Of! Ta, ta, ta! Boyd Carrington. De ce ești atît de obsedat de Boyd Carrington? Și la urma urmei ce este el? Cogeamite bărbatul îngîmfat și mulțumit de sine pentru că oamenii i se adresează cu „excelența voastră”. Un om – da, da, cu maniere încîntătoare și plin de tact. Dar Boyd Carrington al tău nu e chiar atît de sublim. Se repetă, spune aceeași istorie de două ori și, pe deasupra, memoria sa e atît de slabă încît îți relatează cîte o poveste auzită chiar de la tine! Un om deosebit de înzestrat? Deloc! Un bătrîn plicticos, un palavragiu, *en fin*, fără substanță!

— Oh! am exclamat eu brusc edificat.

Era adevărat că Boyd Carrington avea o memorie proastă. Făcuse recent și o gafă care-l afectase destul de mult pe Poirot. Poirot îi povestise o întîmplare de pe vremea cînd profesa în Belgia, și numai după cîteva zile, cînd eram adunați

mai mulți în grădină, Boyd Carrington, uitînd cu totul, ne reproduce același fapt nouă și lui Poirot, făcînd la început remarca: „Îmi amintesc că șeful Siguranței din Paris mi-a relatat...”

Mi-am dat seama ce-i provocase ranchiuna!

Plin de tact, n-am mai insistat.

AM COBORÎT SCĂRILE ȘI AM IEȘIT ÎN GRĂDINĂ. NU ERA nimeni în jur și am pornit pe sub boschete urcînd pînă la o colină ierboasă unde se afla un fel de chioșc într-un grad avansat de dărăpănare. Aici m-am așezat, mi-am aprins pipa și am început să trec problemele în revistă.

Dintre cei care se aflau la „Styles”, cine oare avea un motiv clar să omoare pe cineva, sau despre cine s-ar fi putut crede așa ceva?

Lăsînd la o parte cazul puțin cam stîngenitor al colonelului Luttrell, care nu părea totuși capabil să înfigă cuțitul în nevestă-sa în toiul vreunei partide de cărți (și faptul ar fi fost oarecum explicabil dacă se petrecea!) – altcineva nu-mi mai venea în minte, ca ipoteză de prim ordin.

Partea proastă era că nu-i cunoșteam destul pe acești oameni. De exemplu, Norton și domnișoara Cole? Ce motiv putea sta în mod obișnuit la baza unei crime? Banii? Boyd Carrington, am remarcat, era singurul om bogat de aici. Dacă murea, cine l-ar fi moștenit? Cineva prezent în această casă? Greu de crezut, dar iată un punct ce trebuia cercetat! Putea, de pildă, să lase banii pentru experiențe, făcîndu-l pe Franklin membru în consiliul de administrație. Aceasta, ținînd seama de remarca deplasată a doctorului Franklin că optzeci la sută din rasa umană ar trebui eliminată, putea să constituie o acuzație clară împotriva doctorului cel roșcovan. Sau

probabilitatea ca Norton și domnișoara Cole să fie rude îndepărtate și automat moștenitori. Greu de crezut, dar nu imposibil! Oare colonelul Luttrell, vechi prieten al său, ar putea și el beneficia de testamentul lui Boyd Carrington? Cu astea se părea că am epuizat problema motivului bănesc.

M-am întors spre motive ceva mai romantice. Familia Franklin. Doamna Franklin era bolnavă. Exista posibilitatea ca ea să fie otrăvită lent, iar vina să cadă asupra soțului? El era doctor, avea fără îndoială, și prilejul și mijloacele necesare. Dar motivul? Îmi trecu fulgerător prin minte gândul neplăcut că Judith ar putea fi implicată. Eu aveam toate motivele să știu că relațiile lor erau doar de serviciu, dar ceilalți vor crede oare același lucru? Ar putea crede un polițist cinic așa ceva? Judith este o femeie tânără, foarte frumoasă. O secretară sau o asistentă plină de farmec constituise motivul pentru înfăptuirea multor crime. Am rămas consternat de această alternativă.

M-am oprit apoi la Allerton. Exista oare vreun temei ca eu să continui pe linia Allerton? Dacă urma să se întâmple o crimă, aș fi preferat să-l văd pe Allerton în chip de victimă! Cineva ar putea să fie în stare să găsească ușor motive ca să scape de el. Domnișoara Cole, deși nu prea tânără, era încă o femeie frumoasă. Dacă fusese în relații intime cu Allerton, nu era exclus ca ea să fie geloasă, deși n-aveam niciun motiv concret să cred așa ceva. În afară de cazul când Allerton era X.

Dădui din cap neliniștit. Toate astea nu duceau nicăieri. Atenția mi-a fost atrasă de pașii ce se auzeau pe pietriș. Era Franklin îndreptându-se grăbit spre casă, cu mâinile în buzunare, cu capul plecat înainte. Întreaga lui atitudine exprima deprimare. Văzându-l, fără ca el să știe, m-a frapat faptul că arăta ca un om profund nefericit.

Eram atât de preocupat să-l privesc încât n-am simțit că

cineva s-a apropiat și m-am întors, tresărind, când domnișoara Cole mi se adresă.

— Nu v-am văzut venind, mi-am cerut scuze ridicându-mă.

Ea examinează chioșcul.

— Ce relicvă victoriană!

— Nu-i așa? Mă tem că-s numai păianjeni. Stați jos. Am să curăț locul pentru dumneavoastră.

Pe dată mi-a trecut prin minte că aveam șansa să cunosc mai bine pe unul din oaspeți. Am studiat-o pe domnișoara Cole pe îndelete în timp ce îndepărtam pînza de păianjen.

Era o femeie între treizeci și patruzeci de ani, ușor trasă la față, cu un profil frumos desenat și ochi superbi. Avea un aer rezervat, ba aș zice chiar suspicios. Deodată m-a străfulgerat gîndul că femeia aceasta suferise și că deci era, în consecință, adînc neîncrezătoare în viață. Am simțit că mi-ar place să știu mai multe despre Elizabeth Cole.

— Poftim, e tot ce am putut face, am zis terminînd de șters cu batista.

— Mulțumesc.

Zimbi și se așează. M-am așezat lîngă ea. Se auzi un scîrțîit îngrijorător, dar nu se întîmplă nicio catastrofă.

— Îmi spuneți la ce meditați cînd am sosit eu? Păreați adîncit în gînduri, zise ea.

Am răspuns încet:

— Mă uitam la doctorul Franklin.

— Da?

N-am văzut niciun motiv pentru care să nu-i spun ce-mi trecuse prin cap.

— M-a izbit faptul că arată ca un om foarte nefericit.

Femeia de lîngă mine vorbi liniștită:

— Dar cu siguranță că este. Dumneavoastră trebuia să vă dați seama.

Cred că mi-am arătat surpriza. Am zis bîlbîindu-mă ușor:

— Nu... nu... nu mi-am dat seama. M-am gîndit totdeauna la el ca la un om absorbit complet de munca lui.

— Așa și este.

— Și numiți asta nefericire? Eu aș spune că e cea mai fericită stare imaginabilă.

— Oh, da, nu vă contrazic. Dar nu și dacă ești împiedecat să faci ceea ce dorești să faci. Adică dacă nu poți să dai ce ai mai bun în tine.

M-am uitat la ea destul de nedumerit. A continuat explicîndu-mi:

— Doctorului Franklin i s-a oferit toamna trecută șansa să plece în Africa și să-și continue cercetările acolo. Este extraordinar de pasionat și, după cum știți, a și avut realizări importante în domeniul medicinei tropicale.

— Și nu s-a dus?

— Nu. Soția lui s-a opus. Nu se simțea prea bine și nu ar fi suportat nici clima și nici n-a vrut să fie lăsată singură, mai ales că trebuia să ducă și o viață modestă, salariul oferit nefiind prea mare.

— Ah! am exclamat eu, continuînd încetișor: Cred că s-a gîndit că în starea ei precară de sănătate nu o poate lăsa singură.

— Căpitane Hastings, știți mai multe despre starea sănătății ei?

— Ei bine, eu... nu... Dar e bolnavă, nu?

— Ceea ce-i sigur e că are o sănătate cam șubredă, zise sec domnișoara Cole.

M-am uitat la ea neîncrezător. Era ușor de observat că întreaga ei simpatie se îndrepta spre soț.

— Presupun, am continuat cu glas scăzut, că femeile care sînt... fragile sînt și egoiste, nu?

— Da. Cred că bolnavii, bolnavii cronici, de obicei, sînt

foarte egoiști. De altfel, nimeni nu-i poate condamna. E așa de simplu.

— Nu credeți că doamna Franklin are într-adevăr probleme cu sănătatea?

— Oh, n-am spus asta. E doar o bănuială. Totdeauna pare în stare să facă tot ceea ce dorește.

Am reflectat în tăcere un minut sau două. M-a izbit faptul că domnișoara Cole părea foarte la curent cu problemele menajului lui Franklin.

Am întrebat-o cu oarecare curiozitate:

— Presupun că-l cunoașteți bine pe doctorul Franklin?

Clătină din cap:

— Oh, nu! L-am mai văzut o dată sau de două ori înainte de a ne întâlni aici.

— Vi s-a confesat, nu?

Din nou scutură capul:

— Nu, tot ceea ce v-am spus am aflat de la Judith, fiica dumneavoastră.

Judith, m-am gândit o clipă cu amărăciune, vorbește cu oricine numai cu mine nu.

Domnișoara Cole continuă:

— Judith este teribil de loială cu șeful ei și foarte atașată de munca și treburile lui. Atitudinea ei de condamnare a egoismului doamnei Franklin e copleșitoare.

— Și dumneavoastră credeți că este egoistă?

— Da, dar accept și punctul ei de vedere. Eu... eu... înțeleg suferinzii. Pot să înțeleg și purtarea doctorului Franklin față de soția lui. Judith, desigur, crede că el ar putea o plasa undeva iar el să-și vadă de munca lui. Fiica dumneavoastră este pasionată de munca de cercetare.

— Știu, am zis eu neconsolat. Uneori treaba asta mă necăjește. Nu pare firesc, dacă puteți înțelege ce vreau să spun. Simt că ar trebui să fie... mai umană, mai dornică să se

distreze, să se amuze, să iubească un băiat drăguț sau altul. La urma urmei, tinerețea e vremea cînd oricine trebuie să zburde și nu să stea aplecat deasupra eprubetelor. Nu e firesc. În zilele tinereții noastre ne distrăm, flirtăm, ne amuzăm, *dumneavoastră* știți.

Urmă o clipă de tăcere și apoi domnișoara Cole spuse cu o voce rece, ciudată:

— Nu, nu știu!

M-am îngrozit. Fără să-mi dau seama îi vorbisem de parcă eram de aceeași vîrstă, dar realizam deodată că era cu cel puțin zece ani mai tînără decît mine și fusesem cu totul lipsit de tact.

Mi-am cerut scuze cît am putut mai bine, dar îmi opri bîiguiala scurt:

— Nu, nu asta am vrut să spun. Vă rog să nu vă mai scuzați. Am vrut să zic exact ceea ce am zis: *Nu știu*. N-am fost niciodată ceea ce *dumneavoastră* înțelegeți prin „tînăr”. Niciodată nu m-am distrat.

Ceva în glasul ei, o amărăciune, un puternic resentiment mă lăsă fără grai. Am zis pierdut, dar cu sinceritate:

— Îmi pare rău.

A zîmbit:

— Oh, n-are importantă. Nu mai fiți așa tulburat. Hai să discutăm despre altceva.

M-am supus.

— Spuneți-mi și mie cîte ceva despre ceilalți oameni de aici, dacă nu cumva vă sînt cu toții necunoscuți.

— Cunosc familia Luttrell de-o viață. E într-adevăr trist că au trebuit să facă aceasta – mai ales pentru el, care este un om neprețuit. Și ea este mai drăguță decît credeți. A fost chinuită și nevoită să strîngă cu greu banii toată viața și de-aceea a devenit întrucîtva... ei bine... rapace. Dacă ești pus pe făcut

bani, asta-și spune pînă la urmă cuvîntul. Ceea ce însă îmi displace profund sînt manierele ei cam degajate.

— Spuneți-mi cîte ceva despre domnul Norton.

— Nu sînt prea multe de zis. Este foarte simpatic, cam timid și... puțin cam stupid poate. A fost totdeauna oarecum fragil. A trăit lîngă mama lui – o femeie arțăgoasă, netoată. L-a condus foarte mult, cred. A murit acum cîțiva ani. E pasionat de păsări, flori și bucurii de acest gen. E un tip foarte cumsecade... și este una din acele persoane care văd o grămadă de lucruri.

— Vă referiți la ceea ce vede prin binoclu?

Domnișoara Cole zîmbi:

— Nu m-am referit *ad litteram* la asta. Am vrut să spun că el *observă* foarte multe. Acești oameni liniștiți o fac adesea. Este generos... și foarte amabil pentru un bărbat, dar... cam anost, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

Am dat din cap afirmativ.

— Ah, da, știu!

Elizabeth Cole vorbea pe neașteptate și încă o dată glasul ei era plin de amărăciune:

— Aceasta e partea apăsătoare a unui astfel de loc.

Pensiuni ținute de oameni de bună condiție, scăpătați. Sînt pline de ratați, de oameni care n-au ajuns niciodată nicăieri și nici nu vor ajunge, oameni învinși și zdrobiți de viață, oameni bătrîni, obosiți, sfîrșiți.

Tăcu. Mă cuprinse o puternică amărăciune. Cît de adevărat era! Da, eram o colecție de nerealizați. *Capete cenușii, inimi cenușii, visuri cenușii*. Eu însumi, mîhnit și singur, femeia de lîngă mine tot așa, o persoană deprimată, chinuită. Doctorul Franklin cu ambițiile sale ținute în frîu și zădărnicate, soția sa victimă a bolii. Pașnicul Norton șontîc-șontîc umblînd să vadă păsări. Chiar și Poirot, eclatantul

Poirot de odinioară, acum un om distrus, un bătrîn aproape paralizat.

Ce diferit fusese totul pe vremuri, în zilele cînd sosisem pentru prima oară la „Styles”. Gîndul acesta era prea mult pentru mine și de pe buze îmi scăpă o exclamație de durere și regret.

— Ce s-a întîmplat? m-a întrebat repede partenera mea.

— Nimic. M-a șocat doar contrastul... Știți, cu mulți ani în urmă, pe vremea cînd eram tînăr, am fost aici. Mă gîndeam la diferența dintre atunci și acum.

— Înțeleg. Pe atunci era o casă fericită? Era fericită toată lumea?

Ciudat cum uneori gîndurile cuiva par a se mișca exact ca într-un caleidoscop. Așa mi se întîmpla mie acum. Un amalgam de amintiri tulburătoare, de evenimente. Apoi mozaicul se aranjă în adevărata sa formă.

Regretele mele fuseseră pentru trecut ca trecut, nu pentru realitatea lui. Pentru că nici atunci, în vremea aceea de demult, nu existase fericire la „Styles”. Mi-am reamintit nepărtinitor faptele reale. Prietenul meu John și soția sa, amîndoi nefericiți și necăjiți din cauza vieții pe care erau constrînși s-o ducă, Lawrence Cavendish, cufundat în melancolie, Cynthia, vioiciunea ei copilărească înăbușită de poziția ei dependentă, Inglethorp se căsătorise pentru banii ei cu o femeie bogată însă bătrînă. Nu, niciunul dintre ei nu fusese fericit. Și acum, din nou, nimeni de aici nu era fericit. „Styles” nu era o casă norocoasă.

I-am răspuns domnișoarei Cole:

— M-am complăcut în sentimente false. Aceasta n-a fost niciodată o casă fericită. Nici acum nu este. Aici, fiecare în parte e nefericit.

— Nu, nu. Fiica dumneavoastră...

— Judith nu e fericită, am spus eu cu certitudinea unei revelații bruște.

Nu. Judith nu era fericită.

— Poate Boyd Carrington, am zis cu îndoială. Mi-a mărturisit într-una din zile că se simte singur, dar cu toate acestea cred că se bucură de viață... cu casa lui, cu una, cu alta.

Domnișoara Cole spuse tăios:

— Ah, da! Dar sir William e altceva. El nu aparține acestui loc așa cum aparținem noi. El face parte dintr-o altă lume – lumea succesului și independenței. A știut să obțină succesul în viață și e conștient de asta. El nu este unul dintre... dintre cei schilodiți.

Alesese un cuvânt ciudat. M-am întors și am privit-o lung.

— Vreți să-mi spuneți de ce ați folosit o expresie atît de neobișnuită?

— Fiindcă e adevărat, îmi răspunse cu o pornire impetuoasă. În orice caz în ceea ce mă privește. Sînt o schiloadă.

— Îmi dau seama că ați fost foarte nefericită, am răspuns blînd.

Mă întrebă liniștită:

— Nu-i așa că nu știți cine sînt?

— ...Vă știu numele...

— Numele meu nu e Cole... vreau să spun că a fost numele de fată al mamei mele. L-am luat după...

— După?!

— Adevăratul meu nume este Litchfield.

Pentru un minut sau două numele nu-mi spuse nimic, deși mi se părea vag familiar. Apoi mi-am reamintit:

— Matthew Litchfield.

Încuviință din cap:

— Vedeți că știți?! Tocmai asta am vrut să zic adineaori.

Tatăl meu era bolnav, era un tiran. Nu ne-a îngăduit să ducem o viață normală. Nu puteam să ne invităm prietenii acasă. Ne ținea din scurt cu banii. Eram ca... într-o închisoare.

Făcu o pauză, ochii ei, acei minunați ochi, erau întunecați, sălbatici.

— Și apoi sora mea... sora mea... se opri.

— Vă rog nu mai... nu mai continuați. E prea dureros. Cunosc cazul. Nu e nevoie să-mi mai povestiți.

— Dar nu știți! Nu puteți ști! Maggie. E de necrezut, de neimaginat. Știu că s-a dus la poliție, că s-a predat, că a mărturisit. Dar eu totuși uneori nu pot crede! Simt, nu știu cum, că n-a fost adevărat... că n-a fost... că nu s-a putut întâmpla așa cum a declarat ea.

— Vreți să spuneți... am ezitat eu... că faptele se băteau cap în cap...

Mă întrerupse scurt:

— Nu, nu! Nimic de genul ăsta. Nu! E vorba de Maggie însăși! Nu era „genul” ei. Nu era... nu era... *Maggie!*

Cuvintele îmi tremurau pe buze, dar n-am scos o vorbă. Nu sosise încă timpul să-i pot spune:

Aveți dreptate. *N-a fost Maggie...*

IX

Să fi fost ora șase când pe cărare se ivi colonelul Luttrell. Avea în mîini o pușcă de vînătoare și doi guguștiuci morți.

A tresărit când l-am salutat și a părut mirat că ne vede.

— Salutare. Ce faceți aici? Știți, dărapănătura asta nu este un loc prea sigur. Se poate prăbuși în orice clipă, chiar și peste voi. Elizabeth, mă tem că o să te cam murdărești.

— Oh! nu-ți face griji. Căpitanul Hastings și-a sacrificat batista pentru o cauză bună: să nu-mi murdăresc rochia.

Colonelul murmură vag:

— Ah, da? Ei, atunci totul e-n regulă!

Stătea acolo mîngîindu-și mustața și ne-am ridicat apropiindu-ne de el.

În seara aceea părea cu gîndul în altă parte. Făcu un efort și spuse:

— Am încercat să vînez cîțiva afurisiți de guguștiuci. Știți, fac o groază de stricăciuni.

— Am auzit că sînteți un bun trăgător, am zis eu.

— Eh! Cine v-a spus? Ah, Boyd Carrington. Eram... eram... Acum m-am prostit! Vîrsta!

— Ochii? i-am sugerat.

A negat imediat.

— Nu. Văd tot atît de bine ca și înainte. E adevărat că... trebuie să port ochelari cînd citesc, desigur! dar la distanță văd foarte bine.

Un minut sau două mai tîrziu repetă:

— Da... foarte bine. Nu aceasta-i problema...

Vocea i se stinse într-un murmur distrat.

Domnișoara Cole privi în jur și zise:

— Ce seară frumoasă!

Avea perfectă dreptate. Soarele cobora spre apus și lumina galben-aurie catifelată dezvăluia umbrele adînci ale copacilor de un verde puternic, fosforescent. Era o seară liniștită și calmă, tipic englezească, așa cum și-o amintesc cei ce se află în îndepărtatele țări tropicale. Mi-am dezvăluit gîndurile.

Colonelul mă aprobă cu înflăcărare:

— Da, da, știți, cînd eram în India deseori ne gîndeam la seri ca aceasta. Te fac să meditezi la un cămin, la ieșirea la pensie, nu?

Am clătinat capul în semn de aprobare. Continuă cu o voce schimbată:

— Da, la un cămin, la întoarcerea acasă – nu întotdeauna este însă chiar ceea ce îți imagineai... nu... nu.

Reflectam că toate astea erau adevărate în mod special în cazul lui. Nu-și închipuise că va ține o pensiune, încercînd s-o facă să renteze, împreună cu o soție cicălitoare, veșnic arțăgoasă și plîngăreață.

Am pornit-o alene spre casă. Norton și Boyd Carrington stăteau pe terasă, iar eu și Colonelul ne-am îndreptat spre ei, în timp ce domnișoara Cole se duse înăuntru.

Am stat și am sporovăit cîteva minute. Colonelul Luttrell avea aerul că s-a mai înseninat. A făcut o glumă sau două și părea mult mai vesel și mai vioi decît era de obicei.

— A fost cald azi, mi-e sete, zise Norton.

— Să bem ceva, băieți, în contul casei. Ce ziceți? – glasul Colonelului suna vesel și energic.

I-am mulțumit și am acceptat. S-a ridicat și a dispărut.

Ferestrele sufrageriei dădeau chiar pe terasa unde stăteam noi, iar geamurile erau deschise.

L-am auzit pe Colonel cum intră, deschide bufetul, apoi scîrțîitul unui tirbușon și după aceea un zgomot ca și cum dopul sticlei fusese scos.

Și dintr-o dată vocea ascutită, stridentă, familiară a doamnei Luttrell:

— George, ce faci?

Glasul Colonelului se pierdu într-o bolboroseală. Auzeam doar din cînd în cînd cîte un cuvînt... băieții de afară... băutură...

Vocea ei tăioasă, iritată, izbucni indignată:

— George, n-ai să faci asta. Ce idee! Cum crezi că vom face acest loc rentabil dacă ai să servești pe fiecare cu băutură? Aici ca să bei trebuie să plătești. *Eu am* cap pentru afaceri, dacă tu n-ai! Dacă n-aș fi eu, tu mîine te-ai trezi ruinat! Trebuie să mă țin după tine ca după un copil. Da, da, ca după un copil. Nu ești în toate mințile. Dă-mi sticla aceea. Dă-mi-o, ți-am zis!

Din nou se auzi un murmur slab, chinuit, de protest.

Doamna Luttrell răspunse punîndu-l la punct:

— Nu-mi pasă ce zic ei! Sticla o pui în bufet, iar bufetul îl voi încuia!

Se auzi zgomotul unei chei răsucite în broască.

— Gata! Asta-i!

De data aceasta vocea Colonelului răsună mai clar:

— Daisy, mergi prea departe. Nu-ți îngădui!

— Nu-mi îngădui? Aș vrea să știu și cine, mă rog, ești tu? Cine ține casa? Eu! Și ține minte asta!

Apoi se auzi un foșnet de draperii; evident, doamna Luttrell părăsise camera.

Trecură câteva minute pînă ce apăru Colonelul. În acest scurt interval părea că îmbătrînise grozav și se șubrezise și mai tare.

Tuturor ne părea rău de Colonel și fiecare în parte simțea că ar fi omorît-o cu dragă inimă pe doamna Luttrell.

— Băieți, regret profund, dar mi se pare că ni s-a cam terminat whisky-ul, spuse el cu o voce uscată, falsă.

Se poate să nu-și fi dat seama că noi auzisem, fără să vrem, toată discuția, dar înțelese aceasta imediat din comportarea noastră. Ne simțeam teribil de stînjeniți și Norton aproape că își pierduse capul și se repezi primul să spună că el nu dorise realmente să bea, că de fapt se apropia și cina, iar apoi, deliberat, schimbă subiectul făcînd o serie de remarci fără nicio noimă. A fost un moment penibil. Mă simțeam paralizat și Boyd Carrington, singurul dintre noi care ar fi fost în stare să se descurce și să treacă peste toate astea, nu reuși să stăvilească bîlbîiala lui Norton.

Cu coada ochiului am zărit-o pe doamna Luttrell pornind pe una din alei, echipată cu mănuși de grădinărit și o săpăligă de plivit pădării. În mod evident era o femeie energică, dar pe moment mă simțeam pornit împotriva ei. Nicio ființă omenească nu are dreptul să umilească o altă ființă omenească.

Norton continua să vorbească agitat. Ridică de jos un guguștiuc și pe nerăsuflăte ne povesti cum se făcuse de rîs la școală cînd aproape a leșinat văzînd un iepure ucis; vorbi de potîrnichea scoțiană de mlaștină, debitînd, după aceea, o poveste lungă și dezlînată despre un accident ce avusese loc în Scoția cînd fusese împușcat un hăitaș. Discutarăm diverse accidente de vînătoare cunoscute de noi și apoi Boyd Carrington își dresă glasul și începu:

— Odată s-a întâmplat un lucru într-adevăr amuzant cu o ordonanță de-a mea. Un irlandez. Avea permisie și a plecat în Irlanda. Când s-a întors l-am întrebat dacă a petrecut bine. „Oh, sigur, înălțimea-voastră. Cea mai strașnică permisie din viața mea.” „Mă bucur”, am zis surprins de entuziasmul său. „Oh, da, a fost grozav! Mi-am împușcat fratele!” „Ți-ai împușcat fratele!” am exclamat. „Da, chiar așa. Sînt mulți ani de cînd voiam s-o fac. Și iată că mă aflu la Dublin pe un acoperiș și pe cine văd că trece pe stradă? Pe frate-meu. Aveam carabina în mînă. A fost o împușcătură frumoasă, deși n-ar trebui s-o zic tocmai eu. L-am curățat dibaci, ca pe o pasăre. Ah! a fost o clipă strașnică, n-am s-o uit niciodată!”

Boyd Carrington povestise bine istoria, cu o emfază dramatică exagerată și toți am făcut haz și ne-am simțit mai în largul nostru. Când Boyd s-a ridicat și a plecat, spunînd că trebuie să facă o baie înainte de cină, Norton dădu glas sentimentelor noastre, zicînd cu entuziasm:

— Ce tip nemaipomenit!

Am încuviințat și eu și Luttrell.

— Da, da, bun băiat.

— Am înțeles că a avut succes pretutindeni, comentă Norton. Pe tot ce a pus mîna i-a mers. Un cap limpede, a știut totdeauna ce vrea, lucru esențial pentru un om de acțiune. Un bărbat căruia i-a mers din plin.

Luttrell vorbea încetișor:

— Unii bărbați așa sînt: pe ce pun mîna le iese. Nu pot da în bară! Unii oameni... au noroc cu toptanul.

Norton clătină repede din cap:

— Nu, nu, domnule, nu noroc, zise și apoi cită: „șansa nu e în stelele noastre, dragă Brutus... ci în noi înșine!”

— Poate că aveți dreptate, acceptă Luttrell.

Am zis îndată:

— În orice caz e un om norocos că e stăpînul

Knattonului. Ce loc! Dar în mod cert trebuie să se căsătorească. Ar fi prea singur acolo.

Norton rîse:

— Să se însoare și să se cumițească? Ia presupuneți că soția lui îl va ține sub papuc...

A fost un adevărat ghinion! Era genul de replică pe care putea s-o dea oricine. Dar în împrejurările acelea era foarte neinspirată și Norton realizează acest lucru chiar în momentul cînd îi scăpaseră cuvintele. Încercă să îndrepte lucrurile, bîlbîindu-se, bolborosind întruna ca apoi să se oprească debusolat. Ceea ce înrăutăți și mai mult situația.

Începurăm să vorbim deodată amîndoi. Am făcut o remarcă stupidă despre lumina serii, iar Norton zise ceva de o partidă de bridge, după ce cinam.

Colonelul Luttrell nu ne acordă nicio atenție. Vorbi cu o voce inexpresivă, bizară:

— Nu, Boyd Carrington nu va fi sub papucul nevastei. Nu e genul de om să *îngăduie* să fie terorizat. *El* e bine. E *bărbat*!

Era foarte penibil. Norton începu din nou să bolborosească ceva despre bridge. În toiul discuției un porumbel popesc mare veni în zbor pe deasupra capetelor noastre și se așează într-un copac nu prea departe.

Colonelul Luttrell ridică arma.

— E o pasăre dăunătoare, zise el.

Dar înainte de a putea trage, pasărea își luă zborul din nou printre copaci, unde era imposibil s-o împuști.

În aceeași clipă, totuși atenția Colonelului fu atrasă de o mișcare pe o colină îndepărtată.

— La dracu, un iepure roade scoarța pomilor aceia tineri, deși am împrejmuît locul.

Ridică arma, trase și...

Izbucni un strigăt de femeie, ce se stinse într-un horcăit oribil.

Colonelului îi căzu arma din mână, se îndoi de la mijloc ducându-și mîna la gură:

— Oh! Dumnezeu! E Daisy.

Eu și alergam peste peluză. Norton venea după mine. Am ajuns la locul respectiv și am îngenunchiat. Era doamna Luttrell în genunchi, agățîndu-se de țărîșul unui pom tînăr. Iarba crescuse înaltă astfel că mi-am dat seama cum se făcuse că nu o văzuse clar Colonelul, ci observase doar o mișcare. Lumina, de altfel, era confuză. Fusesse împușcată în umăr și sîngele-i țîșnea din rană.

M-am aplecat să-i examinez rana și apoi mi-am ridicat privirea spre Norton. Se sprijinise de un copac, verde la față, ca și cînd era gata să-i vină rău. Spuse scuzîndu-se:

— Nu pot să văd sînge.

I-am zis tăios:

— Du-te repede după Franklin sau după soră.

Încuviință și se îndepărtă în goană.

Sora Craven a fost prima care a apărut la fața locului. Venise într-un timp record și imediat, cu multă îndemînare profesională, se apucă să oprească hemoragia. La scurt timp sosi și Franklin în fugă. Amîndoi o luară pe doamna Luttrell și o duseră în casă, așezînd-o în pat. Franklin curăță și bandajează rana și trimise după doctorul doamnei Luttrell. Sora Craven rămase cu rănita.

Am alergat la Franklin care tocmai terminase o convorbire telefonică.

— Cum se simte?

— Oh! Va trece cu bine hopul. Din fericire n-a fost atins niciun organ vital. Cum s-a întîmplat?

I-am povestit.

— Înteleg, zise el. Unde-i bătrînul? Trebuie să fi avut un șoc. Nu m-aș mira. Probabil că are nevoie de îngrijire mai mult decît are ea. N-aș zice că o duce prea bine cu inima.

L-am găsit pe colonelul Luttrell în fumoar. Arăta complet uluit și avea o dungă vînătă în jurul gurii. Întrebă distrus:

— Daisy? Este... cum se simte?

Franklin îi răspunse repede:

— Domnule, va fi bine. Nu fiți îngrijorat.

— Am crezut... iepure... rodea scoarța... Nu știu cum am putut să fac o asemenea greșală. Lumina în ochi...

— Se întâmplă lucruri de acest gen, comentă sec Franklin. Am văzut și eu de vreo două-trei ori așa ceva. Ascultați, domnule, mai bine m-ați lăsa să vă dau un întăritor. Nu vă este prea bine.

— Mă simt perfect. Pot să... pot să mă duc la ea?

— Nu chiar acum. Sora Craven stă cu dînsa. Dar nu trebuie să vă neliniștiți. Se simte bine. Doctorul Oliver va sosi curînd și vă va spune același lucru.

I-am lăsat pe amîndoi împreună și am ieșit afară în lumina amurgului. Pe alee veneau Judith cu Allerton. Capul lui era înclinat spre ea și amîndoi rîdeau.

Apăreau în momentul culminant al tragediei care tocmai se întîmplase și mă enervai îngrozitor. Am strigat-o aspru pe Judith și ea ridică privirea surprinsă. Le-am spus în cîteva cuvinte ce se petrecuse.

— Ce extraordinar lucru! comentă fiica mea.

Nu era atît de tulburată pe cît ar fi trebuit, m-am gîndit eu.

— Comportarea lui Allerton a fost însă de-a dreptul scandaloasă. Părea să ia totul ca o glumă buna. Și-a primit pedeapsa a dracului zgripturoaică! Cred că bătrînul a făcut-o înadins, observă el.

— Categorie nu! am zis eu tăios. A fost un accident.

— Da, dar cunosc eu accidente! Uneori sînt al naibii de binevenite. Dacă a împușcat-o dinadins, pe cuvîntul meu că-mi scot pălăria în fața lui!

— N-a fost nimic de felul ăsta, am spus eu supărat.

— Nu fiți chiar atît de sigur. Cunosk doi bărbați care și-au împușcat „accidental” nevestele. Unul curățîndu-și revolverul, celalalt a ochit-o în glumă, a declarat el. Nu știa că arma este încărcată. Au scăpat amîndoi. Grozavă eliberare, aș zice.

— Colonelul Luttrell nu e un astfel de om, am comentat rece.

— Ei bine, nu puteți spune că n-ar fi fost o eliberare binecuvîntată, nu? întrebă Allerton. N-au avut ei de curînd o ceartă sau așa ceva?

M-am întors furios, încercînd în același timp să-mi ascund o tulburare certă. Allerton se apropiase binișor de țintă. Pentru prima dată în mintea mea se strecură îndoiala.

Nu m-am simțit mai bine nici cînd l-am întîlnit pe Boyd Carrington. Fusesse să se plimbe jos la lac, îmi explicase el. Cînd i-am comunicat ce s-a întîmplat, spuse dintr-o dată:

— Hastings, crezi că a vrut s-o împuște?

— Doamne, Dumnezeu!

— Scuză-mă. N-am avut intenția să afirm așa ceva. Pentru o clipă te poți întreba... Ea... ea nu l-a cam scos din sărite? Doar știi!

Am rămas tăcuți cîteva minute reamintindu-ne scena pe care o auzisem fără să vrem.

Am urcat scările simțîndu-mă nefericit și tulburat și am bătut la ușa lui Poirot.

El deja auzise de întîmplare, îi povestise Curtiss, dar era dornic să știe mai multe amănunte. De cînd sosisem la „Styles” luasem obiceiul să-i relatez zilnic, cu toate detaliile, cele mai multe dintre întîlnirile mele și conversațiile avute. În felul acesta socoteam că vechiul meu prieten se simțea mai puțin rupt de lume. Îi dădea iluzia că participă în realitate la tot ce se petrece. Totdeauna avusesem o memorie bună, clară

și era o chestiune simplă să-i repet toate discuțiile, cuvînt cu cuvînt.

Poirot mă asculta foarte atent. Speram că el o să fie în stare să trateze cu dispreț neplăcuta insinuaare care acum îmi stătea pe creier, dar, înainte de a avea șansa să-mi spună ce gîndea, se auzi o bătaie ușoară în ușă.

Era sora Craven. Își ceru scuze că ne deranjează:

— Îmi pare rău, dar am crezut că doctorul se află aici.

Bătrîna doamnă și-a revenit și este îngrijorată din cauza soțului ei. Ar vrea să-l vadă. Căpitane Hastings, știți pe unde o fi Colonelul? N-aș vrea să-mi las singură pacienta.

M-am oferit să mă duc să-l caut. Poirot încuviință din cap și sora Craven îmi mulțumi călduros.

L-am găsit pe colonelul Luttrell într-o cămăruță rareori folosită. Stătea la fereastră și se uita afară. Cînd am intrat s-a întors brusc. Ochii lui erau întrebători. Am remarcat că arăta speriat.

— Colonele Luttrell. Soția dumneavoastră și-a recăpătat cunoștința și vrea să vorbească cu dumneavoastră.

— Ah!

În obraji îi reveni culoarea și de-abia atunci mi-am dat seama că înainte fusese alb ca varul la față. Întrebă încet, nesigur, ca un om bătrîn, bătrîn de tot:

— Ea... ea... Vrea să vin? Vin... vin imediat.

Era atît de nesigur, de șovăitor cînd începuse să meargă spre ușă încît m-am apropiat să-l ajut. Se sprijini greu de mine în timp ce urcam scările. Respira cu greutate. Șocul, după cum bănuise Franklin, fusese teribil.

Am ajuns la ușa camerei unde se afla rănita. Am bătut în ușă și sora Craven, cu o voce vioaie, energică, ne invită:

— Poftim!

Sprijinindu-l încă pe bătrîn am intrat cu el în cameră. În jurul patului fusese instalat un paravan. L-am ocolit.

Doamna Luttrell, cu ochii închiși, albă la față și firavă, arăta foarte rău. Deschise ochii când trecurăm de colțul paravanului.

Cu glas stins murmură:

— George... George...

— Daisy... draga mea...

Avea un braț bandajat și imobilizat. Celălalt, liber, se mișcă nesigur spre el. Colonelul făcu un pas și apucă mîna ei mică, fragilă, zicînd iar:

— Daisy... și apoi suspinînd: Mulțumesc Domnului, că ești bine.

Și uitîndu-mă la el, văzîndu-i ochii umezi plini de dragoste adîncă și îngrijorare, m-am simțit îngrozitor de prost de tot ce-mi trecuse prin minte.

Am părăsit tiptil camera. Nici vorbă că fusese un accident! În vocea lui, cînd mulțumise Domnului că ea nu murise, deslușisem o notă profund sinceră, de recunoștință. Am simțit o imensă ușurare.

Pe cînd străbăteam coridorul, sunetul gongului mă făcu să tresar. Uitasem complet de scurgerea timpului. Accidentul tulburase totul. Numai bucătăreasa își văzuse de treabă ca de obicei și terminase de pregătit cina la ora obișnuită.

Cei mai mulți dintre noi nu ne schimbaserăm pentru cină, iar colonelul Luttrell nu-și făcu apariția. Dar doamna Franklin, arătînd foarte atrăgătoare într-o rochie de seară roz-pal, coborî îndată și lăsă impresia că se simte bine și fizic și psihic. Franklin, m-am gîndit, părea indispus și preocupat.

După cină, spre neplăcerea mea, Allerton și Judith dispărură împreună în grădină. O vreme am stat și am ascultat discuția dintre Norton și Franklin despre bolile tropicale. Norton se dovedea un interlocutor plin de înțelegere și interesat de subiect, chiar dacă nu știa prea multe în domeniul respectiv.

La celălalt capăt al camerei doamna Franklin conversa cu Boyd Carrington. El îi arăta niște mostre de draperii sau de cretoane.

Elizabeth Cole citea o carte și părea adînc cufundată în lectură. Aveam impresia că era ușor jenată și se simțea prost față de mine, ceea ce n-ar fi fost neobișnuit după mărturisirile sale din acea după-amiază. Îmi părea rău, cu toate acestea, și speram că nu regreta ce îmi povestise. Mi-ar fi plăcut să o fac să înțeleagă clar că îi voi respecta confesiunea și că se putea baza pe discreția mea. În orice caz nu-mi oferi prilejul pentru a i-o spune.

După un timp am urcat la Poirot.

L-am găsit acolo pe colonelul Luttrell, stînd în cercul de lumină pe care-l făcea o mică lampă electrică, singura din cameră aprinsă.

El vorbea și Poirot asculta. M-am gîndit că vorbea mai mult pentru el însuși decît pentru Poirot.

— Mi-aduc aminte atît de bine... da... a fost la un bal al vînătorilor. Purta o rochie albă de tul sau cum îi zice, plutind în jurul ei. O fată atît de drăguță... m-a înnebunit pe dată. Mi-am zis: „Aceasta-i fata cu care am să mă însor”. Și am reușit, slavă Domnului. Era încîntătoare; ștregăriță, știți, gata de un răspuns obraznic. Și niciodată nu se lăsa mai prejos, binecuvîntată să fie.

Surîse.

Îmi imaginam și eu scena. Puteam să mi-o închipui pe Daisy Luttrell cu o mutriță de ștregăriță și cu o limbă ascuțită, atît de încîntătoare atunci, atît de înclinată să devină o scorpie odată cu trecerea anilor.

Dar în această seară colonelul Luttrell se gîndea la ea numai ca la fata aceea tînără, prima lui dragoste adevărată, la Daisy a sa.

Și din nou m-am simțit rușinat de ceea ce pălăvrăgisem cu câteva ore înainte.

Desigur, când colonelul Luttrell, în sfârșit, s-a dus să se culce, i-am povestit lui Poirot totul.

M-a ascultat foarte liniștit. N-am putut citi nimic pe fața lui.

— Hastings, deci asta-i ce gîndeai tu: împușcătura a fost trasă deliberat, nu?

— Da, și acum mă simt rușinat...

Poirot căută să-mi înlătore frămîntările.

— Te-ai gîndit singur sau ți-a sugerat cineva?

— Allerton a zis ceva de genul ăsta, am răspuns iritat. Nici nu mă așteptam la altceva din partea lui.

— Și altcineva?

— Boyd Carrington.

— Ah! Boyd Carrington!

— Și la urma urmelor el e un om de lume și are experiența lucrurilor de genul ăsta.

— Ah! Chiar așa, chiar așa! Totuși el n-a văzut cum s-a întîmplat, nu?

— Nu, era la plimbare. Puțină mișcare înainte de a se schimba pentru cină...

— Da, da, da.

Am continuat stîmjenit:

— Nu am crezut într-adevăr în teoria asta. A fost numai...

Poirot m-a întrerupt:

— Hastings, nu-i nevoie să ai atîtea remușcări din cauza bănuielilor tale. E o idee care, datorită împrejurărilor, putea să-i treacă prin cap oricui. Ei, da, e cel mai firesc lucru!

Era ceva ce nu înțelegeam în comportarea lui Poirot. O anumită rețineră. Ochii lui mă examinau cu o expresie stranie.

Am zis încet:

— Poate. Dar văzînd acum cît de atașat este de ea...

Poirot încuviință:

— Exact. Nu uita, deseori dincolo de certuri, neînțelegeri, ostilitățile aparente ale vieții de zi cu zi, între soți poate exista o afecțiune adevărată.

Am fost de acord. Mi-am reamintit privirea blîndă, afectuoasă, din ochii doamnei Luttrell în momentul cînd se uita la soțul ei aplecat peste patul său. Nu mai era nici urmă de acreală, iritare, nemulțumire.

Căsătoria, reflectam eu pe cînd mă duceam la culcare, este un lucru curios.

Totuși ceva în comportarea lui Poirot încă mă neliniștea. Acea privire ciudată, atentă ca și cînd aștepta de la mine să văd ceva, dar ce?

Tocmai mă băgăm în pat cînd am avut revelația. Parcă m-a lovit în moalele capului.

Dacă doamna Luttrell ar fi fost omorîtă ar fi fost un caz la fel cu celelalte cinci. Colonelul Luttrell, după toate aparențele, și-ar fi ucis soția. Putea să fie socotit un accident, dar în același timp nimeni n-ar fi fost sigur nici că a fost un accident, nici că a făcut-o dinadins. Dovezi insuficiente să probeze că fusese o crimă, dar destule ca să fie suspectat criminalul.

Dar asta însemna... asta însemna...

Ce însemna?

Însemna... dacă ceva în lume e de înțeles... că *nu* colonelul Luttrell o împușcase pe doamna Luttrell, ci X.

Și faptul era în mod clar, imposibil. Văzusem întreaga scenă. Colonelul Luttrell trăsesese. N-a fost nici o altă împușcătură.

În afară dacă... dar sigur că ar fi fost imposibil. Nu, poate nu imposibil, ci doar puțin probabil. Dar posibil, da... da... Să presupunem că altcineva aștepta momentul acesta și că exact

atunci cînd colonelul Luttrell trăsesese (într-un iepure) această persoană o împușcase pe doamna Luttrell. Atunci s-ar fi auzit numai o împușcătură. Ori, chiar la un mic interval, cealaltă putea să fie socotită ca un ecou (abia acum îmi dau seama, că fusese sigur și ecoul).

Dar nu, era absurd. Existau mijloace ca să se determine cu exactitate calibrul glonțului sau arma cu care se trăsesese. Semnele de pe glonte trebuiau să coincidă cu ghintul țevii. Dar aceasta, mi-am reamintit eu, se întîmpla numai cînd poliția voia să stabilească cu ce armă se trăsesese. În cazul de față nu ar fi avut loc însă nicio anchetă. Pentru că în mod sigur colonelul Luttrell și nu altcineva fusese cel care trăsesese focul fatal. Acest fapt era evident pentru oricine, acceptat fără niciun dubiu și nu s-ar mai fi pus problema expertizelor. Singurul dubiu ar fi fost dacă împușcătura era accidentală sau fusese provocată de o intenție criminală – o chestiune care n-ar fi putut fi lămurită niciodată.

Și de aceea cazul s-ar fi înscris exact pe linia celorlalte – cel al lucrătorului Riggs, neamintindu-și de nimic dar presupunînd că el trebuie să fi săvîrșit crima; cel al Maggiei Litchfield care și-a ieșit din minți și s-a predat singură – pentru o crimă pe care n-o comisese.

Da, acest caz se înscrisa pe linia celorlalte și acum înțelegeam comportarea lui Poirot! Aștepta ca eu să înțeleg adevărul!

X

În dimineața următoare am deschis discuția cu Poirot. Se lumină la față și aprobă din cap, mulțumit.

— Excelent, Hastings. Mă întrebam dacă ai să vezi și tu asemănarea. N-am vrut să-ți sugerez eu asta, te rog să înțelegi.

— Atunci am dreptate. Este un alt caz al lui X?

— Incontestabil.

— Dar *de ce*, Poirot? Care este motivul?

Poirot își scutură capul.

— Nu știi? N-ai nicio idee?

Poirot răspunse încet:

— Ba da, am o idee.

— Ai descoperit legătura între toate aceste cazuri?

— Da, așa cred.

— Bine, atunci...

Îmi stăpâneam cu greu nerăbdarea.

— Nu, Hastings.

— Dar trebuie să știu și eu.

— E mult mai bine să nu afli.

— De ce?

— Trebuie să crezi că e așa cum îți spun eu.

— Ești incorigibil. Aproape paralizat de artrită, stînd aici neajutorat și totuși încercînd să acționezi de unul singur.

— Nu-ți imagina că lucrez de „unul singur”. Deloc.

Dimpotrivă, Hastings, tu ești foarte mult „în scenă”. Tu ești ochii și urechile mele... Numai că refuz să-ți dau o informație care ar putea fi periculoasă.

— Pentru mine?

— Pentru criminal.

— Vrei ca el să nu miroasă că te afli pe urma lui? am întrebat încet. Presupun că asta-i! Sau poate crezi că nu pot să am grijă de mine însumi?

— Hastings, un lucru trebuie, cel puțin, să știi: un om care a omorît o dată va omorî din nou – iar și iar, mereu.

— În orice caz de data aceasta n-a mai avut loc o crimă. Un glonte, cel puțin, și-a greșit ținta.

— Da, a fost un mare noroc... un mare noroc într-adevăr. Așa cum îți spuneam, lucrurile acestea sînt foarte greu de prevăzut.

Oftă. Fața lui căpătă o expresie de neliniște.

M-am îndepărtat fără zgomot, realizînd cu tristețe cît de greu suporta acum Poirot un efort prelungit. Mintea lui era încă pătrunzătoare, dar el era un om bolnav și obosit.

Poirot mă pusese în gardă să nu încerc să aflu cine e X. În mintea mea stăruia însă credința că eu descoperisem cine era. La „Styles” exista o singură persoană care mi-a apărut ca o ființă primejdioasă. Printr-o simplă întrebare, oricum, puteam să fiu sigur de un lucru. Testul, chiar de va fi negativ, totuși va avea o anume valoare.

După micul dejun am atacat-o pe Judith:

— Cînd ne-am întîlnit aseară de unde veneai cu Allerton?

Păcatul este că atunci cînd ești preocupat de un anume aspect al unui lucru ignori toate celelalte laturi ale lui. Am rămas surprins că Judith s-a înfuriat pe mine.

— Tată, de fapt nu văd ce te interesează pe tine.

M-am uitat la ea deconcertat.

— Eu... eu te-am întrebat doar.

— Da, dar *de ce*? De ce pui mereu întrebări? Ce am făcut? Unde am fost? Cu cine am fost? E de nesuportat!

Partea nostimă era, desigur, că de data asta nu mă interesa deloc unde fusese Judith. Pe mine mă privea numai persoana lui Allerton.

Am încercat s-o liniștesc.

— Judith, nu văd de fel de ce nu pot pune nici cea mai simplă întrebare.

— Nu înțeleg de ce vrei să le știi tu pe toate.

— Nu țin neapărat. Voiam doar să-ți spun că am fost intrigat că niciunul din voi... oh, da... păreați că n-aveați habar de ce s-a întâmplat.

— Vorbești de accident? Mă dusesem în sat, dacă vrei să știi, să cumpăr timbre.

M-am legat de pronumele personal:

— Atunci Allerton nu era cu tine?

Judith, scoasă din sărite, îmi răspunse cu o voce furioasă:

— Nu, nu era. De fapt ne-am întâlnit chiar lângă casă și numai cu două minute înainte să ne zărești tu. Sper că acum ești mulțumit. Dar vreau să-ți spun că și în cazul în care mi-aș fi petrecut toată ziua plimbându-mă cu Allerton, tot nu e treaba ta. Am douăzeci și unu de ani și-mi câștig singură existența și mă privește doar pe mine cum îmi petrec timpul.

— Sigur, am spus repede, încercând să stăvilesc furtuna.

— Mă bucur că ești de acord.

Judith părea că s-a potolit. Surîse trist:

— Of, iubitul, nu încerca să fii și tu un tată greu de suportat! Nu știi ce enervant e lucrul acesta. Nu te mai *agita* atât!

— N-am să... În viitor n-am să mă mai agit deloc, i-am promis eu.

În secunda aceea se apropie de noi cu pași mari Franklin.

— Salut, Judith. Să mergem. Am întârziat mai mult ca de obicei.

Comportarea lui era tăioasă, poruncitoare și nu tocmai politicoasă. Împotriva voinței mele, mi-a fost ciudă. Știam că Franklin era șeful ei, astfel că putea s-o solicite oricînd și deoarece o plătea avea dreptul să-i dea și ordine. Numai că nu înțelegeam de ce n-o făcea cu o oarecare amabilitate.

Manierele lui în general nu erau față de nimeni ceea ce s-ar putea numi „cizelate”, dar cel puțin față de majoritatea oamenilor dovedea mai multă politețe. Dar cu Judith, în special în vremea din urmă, se dovedea tăios și extrem de sever. Rareori o privea cînd i se adresa și de cele mai multe ori o făcea ca să-i dea porunci. Judith nu părea niciodată ofensată, în schimb, eu da, în numele ei. Îmi trecu prin minte că era cu atît mai nefericită comportarea lui cu cît contrasta cu atenția exagerată pe care i-o acorda Allerton. Fără îndoială că John Franklin era de zece ori mai bun decît Allerton, dar nu era un bărbat care să se poată compara cu acesta în privința atracției ce o exercita asupra femeilor.

Îl priveam pe Franklin pe cînd se îndepărta pe alea ce ducea la laborator: un mers dizgrațios, un trup ciolănos, oasele proeminente ale feței și craniului, părul roșcat și pistruii lui! Un bărbat urît și greoi. Nu poseda niciuna din calitățile ce sar în ochi. O minte sclipitoare, da, dar femeile rareori se dau în vînt numai după asta. Mă gîndeam cu consternare că Judith, datorită slujbei ei, nu venise niciodată de fapt în contact cu alți bărbați, n-avusese prilejul să cunoască oameni plini de șarm. În comparație cu morocănosul și dizgrațiosul Franklin, farmecul amăgitor al lui

Allerton era și mai puternic. Biata mea copilă n-avea nicio șansă să-l „aprecieze” la adevărata lui valoare.

Și dacă s-ar îndrăgosti serios de el? Un semn neliniștitor ar fi și iritarea pe care o arătase acum. Allerton, știam, era într-adevăr de calitate proastă, ba chiar și mai rău... Dacă era X?

N-ar fi fost exclus. Nu se afla cu Judith în momentul când se trăsesese.

Oare care să fi fost mobilul tuturor acelor crime ce păreau „fără motiv”? Aveam certitudinea că Allerton nu este deloc nebun. Un om sănătos, perfect sănătos dar total lipsit de scrupule.

Și Judith, Judith a mea, cu toate astea stătea prea mult împreună cu el.

PÎNĂ ATUNCI DEȘI ERAM PUȚIN ÎNGRIJORAT DE FIICA MEA, preocuparea legată de X și de crima ce se putea comite în orice moment îmi alungaseră din minte chestiunile personale.

În momentul de față fiindcă lovitura căzuse, fiindcă se încercase un asasinat care, din fericire, nu reușise, eram liber să reflectez iar la aceste lucruri. Și pe măsură ce o făceam deveneam tot mai neliniștit. Un cuvânt aruncat din întâmplare într-una din zile îmi dezvăluia faptul că Allerton era însurat.

Boyd Carrington, care știa totul despre toți, mă lămurii mai departe. Soția lui Allerton era o romano-catolică cucernică. La scurt timp după căsătorie ea îl părăsise, dar, datorită religiei ei, nici nu putea fi vorba de divorț.

— Și dacă vrei să știi părerea mea, continuă Boyd Carrington franc, asta îi convine de minune tipului. Cum are mereu porniri necinstite, soția aceasta îi completează tacîmul de minune.

Plăcute lucruri de auzit pentru un tată!

După accidentul cu împușcătura, zilele se scurgeau destul de monoton la suprafață, dar ele marcau creșterea unui sentiment de neliniște în adîncul ființei mele.

Colonelul Luttrell își petrecea multă vreme în dormitorul soției sale. Angajaseră o soră să aibă grijă de pacientă și astfel sora Craven își reluă îndatoririle față de doamna Franklin.

Fără să doresc să fiu răutăcios, trebuie să admit că observasem semne de iritare din partea doamnei Franklin că nu mai era bolnava *en chef*. Agitația și atenția concentrate în jurul doamnei Luttrell în mod clar erau foarte neplăcute pentru micuța doamnă ce fusese obișnuită ca propria sa sănătate să fie tema principală a zilei.

Stătea întinsă într-un șezlong, cu mîna pe inimă, plîngîndu-se de palpitații. Nicio mîncare care i se servea nu-i făcea bine și toate pretențiile ei excesive se ascundeau sub o mască de resemnare.

— Nu-mi place deloc să fac caz, murmură plîngător spre Poirot. Mi-e jenă de sănătatea mea precară. E așa de... așa de *umilitor* să rogi oamenii mereu să facă aproape toate lucrurile pentru tine. Uneori mă gîndesc că boala este o adevărată crimă. Dacă nu ești sănătos și insensibil, înseamnă că nu ești făcut pentru lumea aceasta și încet-încet trebuie să fii dat deoparte.

— O, nu, *madame*, o contrazise Poirot, galant ca totdeauna. Delicatei flori exotice trebuie să i se ofere adăpostul serei, ea nu poate suporta vînturile reci. E cunoscut de toată lumea că buruienile obișnuite cresc foarte bine în aerul aspru, dar asta nu înseamnă că sînt mai vrednice de prețuire. Gîndiți-vă la mine – cu dureri, deformat, imobilizat, dar eu... eu nu mă gîndesc să mă despart de viață. Încă mă bucur de lucrurile ce-mi sînt la îndemnă: mîncarea, băutura, plăcerile oferite spiritului.

Doamna Franklin suspină și murmură:

— O, dar e altceva pentru dumneavoastră. Nu trebuie să vă gîndiți decît la dumneavoastră. În cazul meu intră însă la socoteală și sărmanul meu John. Simt ce povară este pentru el o soție bolnavă, inutilă. O piatră de moară atîrnată de gîtul lui.

— Sînt sigur că nu v-a spus niciodată așa ceva.

— O, nu *mi-a spus* așa! Sigur că nu! Dar bărbații, bieții de ei, sînt atît de ușor de descifrat. Și John nu e genul care să-și poată ascunde sentimentele. Nu vrea să fie, desigur, dur, dar e... ei bine, din fericire pentru el, este insensibil. N-are niciun fel de sentimente și de aceea se așteaptă ca nici alții să nu aibă. E un mare noroc să te naști cu obrazul gros.

— Parcă n-aș zice de doctorul Franklin că e un om cu obrazul gros.

— Nu?! O, dar dumneavoastră nu-l cunoașteți atît de bine ca mine. Sigur că realizez că dacă n-aș fi eu, el ar fi mult mai liber. Uneori, știți, sînt atît de profund deprimată încît mă gîndesc ce ușurare ar fi dacă aș termina cu toate.

— Oh, lăsați, *madame!*

— Și la urma urmei de ce folos pot fi eu cuiva? Să scapi de toate astea în Marele Necunoscut... Își scutură capul și continuă: Și apoi John ar fi liber.

— Prostii! îmi zise sora Craven cînd i-am relatat discuția. Nu fiți îngrijorat, căpitane Hastings, nu va face nimic de acest gen. Cei care vorbesc de „sfîrșit” cu voce stinsă n-au nici cea mai mică intenție să-și pună capăt zilelor.

Și trebuie să spun că atunci cînd agitația stîrnită de rănirea doamnei Luttrell s-a potolit, iar sora Craven reveni lîngă pacienta ei, starea de spirit a doamnei Franklin s-a îmbunătățit foarte mult.

Într-o dimineață deosebit de frumoasă Curtiss îl luase și-l dusesese pe Poirot jos, în colțul de sub fagi, lîngă laborator. Era locul său preferat; ferit de vînt, de orice adiere, ceea ce îi

convenea lui Poirot, care detesta curentul și avea o mare teamă de a sta în aer liber.

De fapt, mă gîndeam eu, Poirot ar fi preferat să rămînă în casă, dar cînd era bine înfodolit suporta și aerul de afară.

Mă îndreptam spre el și, cînd tocmai ajunsesem acolo, din laborator ieșea doamna Franklin.

Era îmbrăcată cu mult gust și părea extrem de bine dispusă. Ne spuse că se duce cu mașina cu Boyd Carrington să vadă casa de la Knatton și să-i dea un sfat competent în alegerea cretoanelor.

— Ieri cînd am discutat cu John mi-am uitat poșeta în laborator, continuă ea cu explicațiile. Bietul John, el și cu Judith s-au dus la Tadcaster – au nevoie de substanțe reactive sau așa ceva. Se așează lîngă Poirot și clătină din cap, cu o expresie șăgalnică:

— Sărmanii... sînt atît de bucuroasă că n-am o minte de savant... Într-o zi frumoasă ca aceasta... totul pare atît de pueril...

— Nu e cazul să audă și savanții ce ziceți dumneavoastră, *madame*.

— Nu, sigur că nu. Se schimbă la față, devenind serioasă. Continuă liniștită: Domnule Poirot, nu trebuie să credeți că nu-mi admir soțul. Îl admir. Mă gîndesc că modul lui de a trăi numai pentru munca lui este într-adevăr... formidabil.

Glasul îi tremura ușor.

Îmi trecu prin minte bănuiala că doamnei Franklin îi cam plăcea să joace fel de fel de roluri. În clipa aceea întruchipa pe soția credincioasă care-și diviniza soțul.

Se aplecă ușor înainte și, ca o dovadă a bunelor sale intenții, își așează mîna pe genunchiul lui Poirot.

— John este cu adevărat un... un fel de *sfînt*. Lucrul ăsta mă cam înspăimîntă uneori.

Să-l consideri pe Franklin „sfînt” era cam exagerat, mă

gîndeam eu, dar Barbara Franklin continuă cu ochi scînteietori:

— El ar face orice, și-ar asuma orice risc, doar să contribuie la îmbogățirea tezaurului cunoștințelor umane. Nu credeți că e un lucru minunat?

— Cu siguranță, cu siguranță, se grăbi să încuviințeze Poirot.

— Dar uneori, știți, continuă doamna Franklin, sînt teribil de îngrijorată din cauza lui. Pînă unde va merge? mă întreb. Acest lucru oribil pe care-l experimentează acum. Tare mă tem că va începe experiența pe el însuși.

— Își va lua toate măsurile de precauție, în mod cert, am asigurat-o eu.

Cu un zîmbet vag, trist, clătină capul:

— Nu-l cunoașteți pe John. Ați auzit vreodată ce-a făcut el cu acel gaz nou?

Am dat negativ din carp.

— Era un gaz nou în legătură cu care voiau să se lămurească. John s-a oferit voluntar să-l testeze. A fost închis într-un rezervor timp de 36 de ore – i se controla pulsul, temperatura, respirația – ca să se vadă ce urmări avea și dacă efectele erau aceleași atît pentru oameni cît și pentru animale. Și-a asumat un risc teribil, așa mi-au spus profesorii după aceea. Putea ușor să treacă pe lumea cealaltă. Dar John este un om care uită cu desăvîrșire de el însuși! Gădesc că e nemaipomenit să fii așa, nu credeți? *Eu* n-am să fiu niciodată destul de vitează.

— Trebuie, desigur, mult curaj să faci aceste lucruri cu sînge rece, remarcă Poirot.

— Da, da, așa este, confirmă Barbara Franklin. Știți, sînt foarte mîndră de el, dar în același timp și neliniștită, fiindcă, vedeți, la un moment dat, cobaii și broaștele nu mai ajung pentru experiență. Vrei să vezi și reacția omului. Iată de ce

sînt atît de îngrozită că John va încerca pe el însuși preparatul și s-ar putea întîmpla ceva teribil. Suspină și clătină din cap: însa el rîde de temerile mele. Știți, *este* într-adevăr un fel de sfînt.

În momentul acela apăru și Boyd Carrington:

— Bună, ești gata, fetiço?

— Da, Bill, te așteptam.

— Sper că nu te va obosi peste măsură.

— Desigur că nu. Astăzi mă simt mai bine ca oricînd.

Se ridică, ne zîmbi drăgălaș la amîndoi și începu să urce peluza alături de înaltul ei însoțitor.

— Doctorul Franklin... sfîntul modern... hm, mormăi Poirot.

— O schimbare totală de atitudine, dar cred că ăsta e genul doamnei, am comentat eu.

— Adică ce gen?

— Are plăcerea să joace diverse roluri. Într-o zi e o soție neglijată, neînțeleasă, apoi o femeie suferindă ce se sacrifică pe sine, detestînd faptul că e o povară pentru omul pe care-l iubește. Astăzi a întruchipat pe soția care-și adoră soțul „erou”. Necazul e că toate aceste roluri sînt puțin exagerate.

Poirot întrebă gînditor:

— Crezi într-adevăr că doamna Franklin e cam... prostituată?

— N-am spus asta, dar cu siguranță că nu prea e de o inteligență sclipitoare!

— Oh, nu e genul tău!

— Și, mă rog, cine-i genul meu? am întrebat iritat.

Poirot îmi dădu un răspuns neașteptat:

— Deschide gura și închide ochii și ai să vezi ce-ți vor trimite zînele...

Am fost împiedicat să-i mai replic fiindcă sora Craven venea cu pas ușor peste peluză. Ne zîmbi descoperindu-și

dinții sclipitori, descuie ușa laboratorului, intră și reapăru cu o pereche de mânuși.

— Întîi batista și acum mânușile, totdeauna uită ceva, făcu ea observația grăbindu-se să se întoarcă cu ele la Barbara Franklin și Boyd Carrington care o așteptau.

Doamna Franklin, reflectam eu, era acel tip de femeie neajutorată care-și pierde mereu lucrurile, uitînd diverse obiecte și așteptînd ca pe ceva firesc să i le găsească ceilalți. Bănuiam că e chiar mîndră de procedeul ei. Am auzit-o nu o singură dată gîngurind mulțumită de sine:

— Oh, sînt teribil de împrăștiată!

Am rămas uitîndu-mă după sora Craven care fugea peste peluză pînă ce a ieșit din raza mea vizuală. Alerga bine, avea trup puternic, bine proporționat. M-a luat gura pe dinainte:

— Bănuiesc că o fată nu poate să nu se plictisească de felul ăsta de viață. Vreau să spun, cînd nu e de făcut o treabă de infirmieră, ci doar de alergat de colo pînă colo. Nu cred că doamna Franklin este deosebit de amabilă sau de agreabilă.

Răspunsul lui Poirot m-a supărat. Fără niciun fel de motiv închise ochii și murmură:

— Păr castaniu...

Fără îndoială că sora Craven avea părul castaniu, dar nu înțelegeam de ce Poirot își alesese tocmai acest moment să comenteze astfel spusele mele.

Nu i-am răspuns nimic.

XI

In dimineața următoare, mi se pare, înainte de masă, a avut loc o discuție care m-a cam tulburat.

Eram patru: Judith, eu, Boyd Carrington și Norton.

Nu sînt sigur cum abordasem subiectul, dar vorbeam despre eutanasiu – dacă optam sau nu pentru ea.

Boyd Carrington, cum era și firească, a întreținut cel mai mult conversația, Norton scoțînd doar din cînd în cînd cîte un cuvînt, iar Judith a tăcut, ascultînd însă cu atenție.

Eu însumi am mărturisit că, deși la prima vedere se pare că există toate motivele să susții exercitarea ei, totuși, am de fapt o repulsie sentimentală față de acest procedeu. Mai ales, am completat eu, că, după părerea mea, rudele ar fi acelea care ar hotărî în locul bolnavului.

Norton a fost de acord cu mine, adăugînd că el crede că trebuia făcut acest lucru numai cu consimțămîntul și la dorința pacientului însuși, a cărui moarte, după o suferință prelungită, era inevitabilă.

— Oh, dar aici e lucrul ciudat, interveni Boyd Carrington. Dorește persoana respectivă să sfîrșească cu „chinurile” sale, după cum zicem noi?

Apoi ne povesti o întîmplare, afirmînd că e reală, cu un

bolnav de cancer neoperabil, care avea dureri îngrozitoare. Acest om l-a implorat pe doctor „să-i dea ceva ca să termine cu toate”. Doctorul i-a răspuns: „Nu pot face asta, dragul meu”. Mai târziu, la plecare, pusese lângă pacient mai multe tablete de morfină, spunându-i câte poate să ia fără grijă și ce doză ar fi periculoasă. Deși fuseseră lăsate în seama pacientului și el ar fi putut ușor să înghită doza fatală, n-a făcut-o.

— Aceasta dovedește, încheie Boyd Carrington, că, în ciuda vorbelor sale, omul prefera suferința în loc de o eliberare rapidă și binecuvîntată.

Atunci Judith vorbi pentru prima oară, apăsător, cu violență chiar:

— Sigur că ar fi vrut, dar nu trebuia lăsat în seama lui să hotărască!

Boyd Carrington o întrebă ce voia să zică.

— Cred că un om slăbit, bolnav și torturat de dureri, n-are tăria să ia o decizie. Nu este în stare. Trebuie s-o facă altcineva în locul lui. Este de datoria celui care-l iubește să ia hotărîrea.

— Datoria? am întrebat eu îndoit.

Judith s-a năpustit asupra mea:

— Da, *datoria*... Cineva a cărui minte este limpede și poate să-și asume responsabilitatea.

Boyd Carrington clătină din cap:

— Și să sfirșești pe banca acuzaților învinuit de crimă?

— Nu neapărat. În orice caz, dacă iubești pe cineva, îți vei asuma riscul.

— Dar ascultă, Judith, ceea ce sugerezi tu este acceptarea, pur și simplu, a unei teribile răspunderi, zise Norton.

— Nu cred că-i așa. Oamenii prea se tem de răspundere. Ei își asumă răspunderea cînd e vorba de un cîine, atunci de ce nu și cînd e vorba de o existență umană?

— Ei bine... există o diferență, nu?

— Da, omul e mult mai important, răspunse Judith.

— Îmi tai respirația, bolborosi Norton.

— Deci, *tu* ți-ai asuma riscul, nu? întrebă curios Boyd Carrington.

— Așa cred. Nu mă tem să risc, răspunse Judith.

Boyd Carrington clătină din cap:

— Nu merge, să știi. Nu se poate ca oamenii aici, dincolo sau oriunde, să ia legea în propriile lor mâini, să decidă probleme de viață și de moarte.

— De fapt, dumneavoastră, domnule Boyd Carrington, știți că pe cei mai mulți oameni nu-i țin curelele să-și asume responsabilitatea, completă Norton.

Zimbi vag, uitându-se la Judith:

— Nu cred că ai face-o dacă ar fi la o adică.

Judith răspunse calmă:

— Firește, nu poți să fii sigur. Dar eu cred că aș face-o.

Norton zise clipind ușor:

— Numai atunci când ai urmări anumite interese personale.

Judith se înroși tare. Răspunse tăios:

— Asta dovedește tocmai că n-ați priceput nimic! Dacă aș avea un... un interes personal n-aș putea face nimic. Nu înțelegeți? ne interpelă ea pe noi toți. Să fie absolut impersonal. Poți să-ți asumi răspunderea... de a pune capăt unei vieți numai dacă ești foarte sigur de motivul tău. Și, categoric, e necesar să fie altruist.

— Cu toate acestea, n-ai putea s-o faci, spuse Norton.

Judith insistă:

— Aș face-o. Începînd cu faptul că eu nu consider – ca voi toți – viața un lucru sfînt. Viețile lipsite de sănătate, de utilitate – să fie date la o parte, înlăturate. E așa o harababură în lume! S-ar cuveni să le fie permis să trăiască numai

oamenilor care pot aduce o contribuție cît de cît normală obștei. Ceilalți ar trebui înlăturați fără dureri.

Apelă brusc la Boyd Carrington

— Sînteți de acord cu mine, nu?

El răspunse fără grabă:

— În principiu, da. Numai cei care merită ar trebui să supraviețuiască.

— Nu ați lua legea în propriile dumneavoastră mîini dacă ar fi nevoie?

Boyd Carrington vorbi încet:

— Poate. Nu știu...

Norton interveni calm:

— O groază de oameni ar fi de acord cu dumneata în teorie. Dar practica e cu totul altceva.

— Asta nu-i logic.

Norton zise pe un ton nerăbdător:

— Sigur că nu. Este într-adevăr o chestiune de *curaj*. Nu pe oricine l-ar ține curelele, ca să mă exprim vulgar.

Judith tăcu. Norton continuă:

— Judith, știi cîstit, și dumneata ai păți la fel. N-ai avea curajul cînd ar trebui s-o faci.

— Așa crezi?

— Sînt sigur.

— Cred că greșești, Norton, interveni Boyd Carrington. Bănuiesc că Judith are mult curaj. Din fericire, n-are prilejul s-o dovedească prea des.

Din casă se auzi bătînd gongul.

Judith se ridică. Îi spuse foarte clar lui Norton:

— Să știi că greșești. Am curaj mai mult... mai mult decît crezi.

Se îndreptă repede spre casă. Boyd Carrington, după ea, strigă:

— Hei, Judith, așteaptă-mă.

I-am urmat, simțindu-mă amărît din mai multe motive. Norton, gata întotdeauna să sesizeze o stare de spirit proastă, se străduia să mă consoleze.

— Știți, n-a vorbit serios. Sînt idei necoapte pe care le are oricine cînd e tînăr și care din fericire mai tîrziu dispar. Rămîn doar vorbe goale.

Cred că Judith auzise, fiindcă ne-a aruncat o privire furioasă peste umăr.

Norton coborî vocea:

— Teoriile nu e cazul să neliniștească pe cineva. Dar căpitane Hastings...

— Da?!

Norton părea încurcat de-a binelea.

— Nu vreau să mă amestec, dar ce știți de Allerton?

— De Allerton?

— Da, îmi pare rău dacă sînt indiscret, însă v-o spun sincer.. Dacă aș fi în locul dumneavoastră, n-aș lăsa-o pe fată să se vadă prea mult cu el. El este... ei bine, reputația lui nu e prea grozavă.

— Văd și singur ce pramatie este, am zis cu necaz. Dar în zilele noastre nu-i atît de ușor să intervii.

— Oh, știu. Fetele pot să-și poarte singure de grijă, după cum se obișnuiește să se spună. Multe din ele pot, sigur. Dar... vreau să zic... Allerton are o tehnică specială în această direcție.

Ezită, apoi continuă:

— Cred că trebuie să vă spun totuși. Nu lăsați lucrurile să ajungă prea departe, desigur... fiindcă se întîmplă ca eu să știu ceva foarte neplăcut despre el.

Îmi relată atunci o istorie și mai tîrziu am putut-o verifica în fiecare amănunt al ei. O poveste revoltătoare. Istoria unei fete, sigură de ea, modernă, independentă. Allerton și-a pus la bătaie toată „tehnica” sa ca s-o cucerească. Mai tîrziu a apărut

și cealaltă față a tabloului... povestea s-a sfârșit cu o fată disperată care s-a sinucis cu o doză mare de veronal.

Și partea oribilă era că acea fată din istorisire fusese cam același gen ca Judith – o fată independentă, intelectuală. Genul de fată care atunci când se îndrăgostește o face cu o disperare și cu o dăruire pe care duduile dulci, cîrlionțate și prostuțe n-o cunosc niciodată.

M-am dus la masă cuprins de o cumplită presimțire.

XII

— Ce te supără, *mon ami*? mă întrebă Poirot în după-amiaza aceea.

Am clătinat doar din cap, fără să-i răspund. Simțeam că n-aveam niciun drept să-l împovărez pe Poirot cu problema mea pur personală. Nu mă putea ajuta în niciun fel.

Judith ar fi primit orice dojeni din partea lui cu acel zîmbet de indiferență pe care-l abordează tinerii față de sfaturile plictisitoare ale bătrînilor.

Judith, Judith a mea...

E greu să descriu prin ce am trecut atunci. Acum, rememorînd evenimentele, sînt înclinat să atribui unele lucruri atmosferei proprii „Styles”-ului. Aici îți veneau ușor în minte imagini malefice. Nu numai trecutul era sinistru, dar și prezentul. Umbra crimei și a asasinului bîntuiau rasa.

Și după cîte bănuiam asasinul era Allerton, iar Judith se îndrăgostise de el! Totul era de necrezut, monstruos și eu nu știam ce să fac.

După masă Boyd Carrington mă luă deoparte. Șovăi oleacă pînă să ajungă la chestiune. În sfîrșit, vorbi sacadat:

— Să nu socotești că mă bag, dar cred că e necesar să discuți cu fiica dumitale. Previn-o măcar cu un cuvînt... Știi,

acest tip, Allerton, se bucură de o reputație proastă și ea... ei bine, îmi face impresia că e ceva...

Cît de ușor era pentru acești oameni fără copii să vorbească așa! Să o previn?!

Ar fi oare de vreun folos? Nu ar înrăutăți situația?

Dacă Cinders ar fi fost aici cu noi! Ea ar fi știut cum să procedeze, ce să spună. Recunosc că eram tentat să-mi păstrez calmul și să nu abordez acest subiect. Dar după o vreme m-am gîndit și am ajuns la concluzia că ar fi doar o lașitate din partea mea. Mă codeam să am o explicație cu Judith de frica unui conflict. Mă temeam, înțelegeți, de frumoasa mea fiică.

Străbăteam grădina în sus și în jos într-o stare de agitație crescîndă. Pînă la sfîrșit pașii m-au purtat în grădina de trandafiri, și acolo, ca să zic așa, decizia n-a mai depins de mine. Și asta fiindcă Judith stătea singură și în viața mea nu mai văzusem o expresie de o mai mare nefericire pe fața unei femei.

Masca îi căzuse. Se vedea numai o profundă nefericire și nesiguranță.

Mi-am făcut curaj și m-am îndreptat spre ea. Nu m-a auzit pînă n-am ajuns lîngă ea.

— Judith, pentru numele lui Dumnezeu, nu pune totul la inimă...

Se întoarse spre mine, surprinsă:

— Tată? Nu te-am auzit.

Am continuat, știind că ar fi fatal dacă reușea să mă facă să dau conversației o turnură banală, normală.

— Oh, scumpa mea copilă, să nu crezi că nu știu, că nu pot pricepe. E un om de nimic, ah, ascultă-mă, nu face două parale.

Fața ei mîhnită, alarmată se întoarse spre mine. Zise liniștită:

— Crezi într-adevăr că știi ce vorbești?

— Da, știu. Ți place acest bărbat. Dar, draga mea, asta nu poate duce la nimic bun.

Surîse sumbru, un zîmbet care-ți zdrobea inima.

— Poate că știu asta la fel de bine ca și tine.

— Nu știi. Nu poți. Ah, Judith, ce poate ieși din toate astea? E un bărbat însurat. Nu poate exista niciun viitor pentru tine... numai durere și dezonoare... și totul sfîrșind într-un amar dezgust de tine însăși...

Zîmbetul ei se accentuă, plin de mîhnire.

— Cu ce ușurință vorbești, nu?

Judith, încetează, termină cu toate astea!

— Nu!

— Nu merită, draga mea:

Răspunse liniștit și încet:

— Pentru mine el înseamnă totul pe lume.

— Nu, nu, Judith, te implor...

Zîmbetul îi pieri. Se întoarse spre mine ca o furie răzbunătoare:

— Cum îndrăznești? Cum îndrăznești să te bagi? Pînă aici! Să nu-mi mai vorbești niciodată despre asta! Te urăsc, te urăsc! Nu-i treaba ta. E viața mea – viața mea personală, interioară!

Se ridică și cu o mînă fermă mă împinse și plecă. Ca o furie răzbunătoare.

Priveam consternat în urma ei.

DUPĂ VREUN SFERT DE ORĂ ÎNCĂ MAI ERAM ACOLO, ULUIT ȘI neajutorat, incapabil să mă gîndesc la ce aveam de făcut.

Cînd Elizabeth Cole și Norton au dat peste mine, mă găseam încremenit în același loc.

Mai târziu mi-am dat seama că au fost foarte drăguți cu mine. Au văzut, trebuie să fi văzut că eram teribil de tulburat. Dar, plini de tact, n-au făcut nici cea mai mică aluzie la starea mea. În schimb m-au luat la plimbare. Amîndoi iubeau natura. Elizabeth Cole îmi atrăgea atenția asupra florilor sălbatice, Norton mi-arăta prin binoclu păsări.

Conversația lor era plăcută, liniștitoare, avînd ca obiect numai păsărețul și toată flora pădurii. Încetul cu încetul mi-am revenit, deși în subconștient persista încă o stare de grozavă neliniște.

Mai mult decît atît, eram, așa cum sînt toți oamenii, convins că orice s-ar fi întîmplat de-acum încolo era în legătură cu propria mea problemă.

Așa încît atunci cînd Norton privind cu binoclul exclamă:

— Ei! Dacă aceea nu e o ciocănitoare pestriță, niciodată... și se întrerupse imediat – îndată m-a cuprins bănuiala.

Am întins mîna spre binoclu, cerînd cu un ton categoric:

— Ia să văd!

Norton se încurcă în curelele binoclului. Vorbi cu o voce ciudat de șovăitoare:

— Am... am greșit... a zburat... și la urma urmelor era o pasăre oarecare.

Se făcuse alb la față și avea o expresie încurcată, evitînd să se uite la noi. Părea și năucit și mîhnit.

Chiar și acum nu pot crede că am exagerat trăgînd imediat concluzia că ceea ce văzuse el cu binoclul era ceva ce voia să mă împiedice să văd și eu.

Orice zărise, faptul îl zăpăcise atît, încît și eu și domnișoara Cole am remarcat aceasta.

Binoclul îi era îndreptat spre pădure. Oare ce văzuse acolo?

I-am zis poruncitor:

— Vreau să mă uit și eu!

Am tras de binoclu. Mi-amintesc că a încercat să se împotrivească, dar destul de neîndemînic. Practic i l-am smuls din mînă.

Norton protestă pierit:

— Într-adevăr n-a fost... credeți-mă... pasărea a zburat... vreau...

Cînd am dus binoclul la ochi mîinile îmi tremurau ușor. Era un binoclu cu lentile puternice. L-am fixat cît am putut de aproape de locul unde credeam că s-a uitat Norton.

Dar n-am văzut nimic... nimic decît o pată albă (rochia albă a unei fete?) dispărînd printre copaci.

Am lăsat în jos binoclul și fără să scot o vorbă i l-am înapoiat lui Norton. Mi-a ocolit privirea. Arăta neliniștit, perplex.

Ne-am întors spre casă fără să prea discutăm și mi-amintesc că tot drumul Norton a fost foarte tăcut.

LA SCURT TIMP DUPĂ CE NE-AM ÎNAPOIAT ÎN CASĂ, AU SOSIT și doamna Franklin cu Boyd Carrington. O dusesese cu mașina pînă la Tadmister fiindcă ea voise să facă ceva cumpărături.

Am dedus că nu-și pierduse vremea degeaba. Din mașină au fost scoase o groază de pachete. Doamna Franklin, cu obraji îmbujorați, era foarte vioaie, vorbind și rîzînd cu însuflețire.

Îl trimise sus pe Boyd Carrington cu o achiziție deosebit de fragilă; galant, am luat și eu cîteva pachete.

Vorbea mai repede și mai nervos ca de obicei.

— Îngrozitoare arșiță, nu? Cred că vine furtuna. Vremea asta trebuie să se strice în curînd. Știți, toți spun că este chiar secetă. Cea mai mare secetă din ultimii ani!

Continuă, întorcîndu-se spre Elizabeth Cole:

— Cum v-ați petrecut vremea? Unde e John? Mi-a zis că-l doare capul și că se duce să se plimbe. Pentru el nu e un lucru obișnuit să aibă migrenă. Știți, cred că e neliniștit din cauza experiențelor. Nu merg bine, sau cam așa ceva. Aș vrea să ne spună și el mai multe despre treburile astea...

Făcu o pauză, apoi se adresă lui Norton:

— Domnule Norton, sînteți foarte tăcut. S-a întîmplat ceva? Arătați... arătați speriat. Doar n-ați văzut stafia doamnei... nu știu cum îi spune?

Norton tresări:

— Nu, nu, n-am văzut nicio stafie. Mă... mă gîndeam doar la ceva.

În clipa aceea prin ușile larg deschise își făcu apariția Curtiss împingînd scaunul de invalid al lui Poirot.

Se opri în hol, pregătindu-se să-l ia pe stăpînul său și să-l ducă sus pe scări.

Poirot, cu ochii atenți, se uită la noi plimbîndu-și privirea de la unul la altul.

Întrebă tăios:

— Ce este? S-a întîmplat ceva?

Pentru o clipă niciunul dintre noi nu răspunse, apoi Barbara Franklin zise cu un zîmbet forțat:

— Nu, nu. Ce-ar putea să fie? E doar, poate... poate că se apropie furtuna? Eu, oh, vai, sînt teribil de obosită. Căpitane Hastings, dacă vreți, luați aceste lucruri și duceți-le sus. Mulțumesc foarte mult.

Am urmat-o pe scări și apoi de-a lungul coridorului către aripa de răsărit. Camera sa se afla la capătul acestei aripi.

Doamna Franklin deschise ușa. Eram în spatele ei cu brațele încărcate de pachete.

S-a oprit brusc în prag. Lîngă fereastră sora Craven ținea mîna lui Boyd Carrington, ghicindu-i în palmă.

El ridică privirea și rîse cam prostește:

— Hei, tocmai mi se prezicea viitorul. Sora Craven știe să ghicească în palmă.

— Da? Habar n-am avut!

Glasul Barbarei Franklin era tăios. Mi-a trecut prin minte că se supăraseră pe sora Craven.

— Soră, vrei te rog să iei aceste lucruri? Și pregătește-mi un *egg flip* *. Mă simt foarte obosită. De asemenea, te rog, o sticlă cu apă fierbinte. Am să mă bag în pat cât se poate de repede.

— Sigur, doamnă Franklin.

Sora Craven se apropie. Nu se citea nimic pe fața ei decât interesul profesional.

— Bill, te rog să pleci, sînt teribil de obosită, spuse doamna Franklin.

Boyd Carrington părea foarte îngrijorat:

— Oh, scumpo, spune, a fost prea mult pentru tine? Îmi pare rău. Ce neghiob sînt! Nu trebuia să te las să te obosești peste măsură.

Doamna Franklin îi acordă un zîmbet angelic, de martiră.

— Nu vreau să mai discutăm. Detest să fiu *pluctisitoare*.

Am ieșit amîndoi din cameră puțin stingheriți și le-am lăsat singure pe cele două femei.

Boyd Carrington, plin de remușcări, murmură:

— Ce nebun sînt! Barbara părea atît de vioaie și veselă încît am uitat cu totul să o menajez. Să sperăm că nu a pățit nimic.

Am răspuns mecanic:

— Oh, cred că se va simți foarte bine după o noapte de odihnă.

Boyd Carrington a coborît scările. Eu am ezitat, dar apoi

* Gălbenuș de ou frecat cu zahăr și lapte, peste care se toarnă bere, vin, cidru etc. fierbinți.

m-am dus pe coridorul celeilalte aripe spre camera mea și a lui Poirot. Omulețul probabil că mă aștepta. Pentru prima oară n-aveam niciun chef să merg la el. Eram profund absorbit de gîndurile mele și încă simțeam acea durere surdă în capul pieptului.

Mergeam încet de-a lungul coridorului.

Din camera lui Allerton am auzit voci. Nu cred că am vrut în mod conștient să trag cu urechea, deși automat m-am oprit un minut în dreptul ușii lui. Apoi deodată ușa s-a deschis și a ieșit Judith, fiica mea.

Cînd m-a văzut, a încremenit. Am apucat-o de braț și am îmbrîncit-o în camera mea. M-am înfuriat dintr-o dată teribil.

— Cum îndrăznești să intri în camera individului ăluia?

M-a privit calmă. Acum nu mai părea supărată, afișînd însă o mare răceală. Cîteva secunde nu-mi răspunse nimic.

Am scuturat-o de braț:

— Ți-am mai spus; așa ceva nu îngădui! Habar n-ai ce faci! Ai...

Îmi vorbi pe un ton coborît, caustic:

— Cred că ai o minte cît se poate de murdară.

— Nu neg! Este un reproș pe care generația ta îi place să-l facă generației mele. Dar cel puțin noi avem etaloane certe! Judith, înțelege odată, îți interzic cu desăvîrșire să mai ai de-a face cu acest bărbat!

Se uită la mine calmă, apoi spuse liniștită:

— Pricep! Deci asta este!

— Tăgăduiești că ai legături cu el?

— Nu!

— Dar nici nu știi ce fel de om este! Nu poți să știi!

Deliberat, i-am vorbit fără menajamente, repetîndu-i povestea pe care o auzisem despre Allerton.

— Iată ce tip de brută dezgustătoare este, i-am spus cînd am terminat.

Părea imposibilă. Își încreți buzele într-un rictus batjocoritor:

— N-am crezut niciodată că este un sfânt, pot să te asigur!

— Și pentru tine toate acestea n-au nicio importanță?

Judith, nu poți să fii atât de coruptă!

— Spune-i cum vrei!

— Judith, tu n-ai... tu nu ești...

Nu puteam să exprim prin vorbe ceea ce simțeam. Judith își smulse brațul din mîna mea.

— Tată, acum ascultă! Fac ce vreau! Nu poți să mă oprești! Și nu e bine să fii patetic! Voi face ceea ce îmi place cu viața mea și tu nu mă poți împiedica!

Într-o clipă a ieșit din cameră.

Îmi tremurau picioarele.

M-am prăbușit pe un scaun. Era rău... mult mai rău decît îmi închipuisem eu... Copila era orbită cu desăvîrșire... Nu aveam la cine cere ajutor. Mama ei, singura persoană pe care poate ar fi ascultat-o, era moartă. Totul depindea numai de mine...

Nu cred că am mai suferit vreodată, înainte și după aceea, atît cît am suferit atunci...

M-AM DEZMETICIT CURÎND. M-AM SPĂLAT, M-AM BĂRBIERIT și m-am schimbat. Am coborît la cină. Presupun că m-am comportat în limite normale. Nimeni nu părea să observe că e ceva în neregulă.

O dată sau de două ori am văzut-o pe Judith aruncîndu-mi o privire intrigată. Probabil că era surprinsă, reflectam eu, că reușeam să mă port firesc.

Și pe măsură ce trecea timpul, în adîncul ființei mele deveneam din ce în ce mai hotărît.

De curaj, de curaj și de minte aveam nevoie în primul rînd!

După cină, am ieșit afară, am privit cerul, discutînd despre atmosfera încărcată, ce anunța ploaie, fulgere, furtună.

Cu coada ochiului am zărit-o pe Judith dispărînd după colțul casei. Imediat Allerton porni grăbit în aceeași direcție.

Am terminat ce începusem să-i spun lui Boyd Carrington și am apucat-o și eu pe același drum.

Norton, cred, a încercat să mă oprească. M-a luat de braț și mi-a propus să facem o plimbare pînă la grădina cu trandafiri. Nu i-am dat nicio atenție.

Era tot cu mine cînd am dat colțul casei.

Ei se aflau acolo. Am văzut-o pe Judith cu fața ridicată și pe Allerton aplecîndu-se spre ea, am văzut cum a luat-o în brațe și a sărutat-o.

Apoi s-a smuls din îmbrățișare. Am făcut un pas înainte. Aproape cu forța, Norton m-a tras înapoi după colț, zicînd:

— Ascultă, nu poți...

L-am întrerupt, spunînd vehement:

— Pot. Și-am s-o fac.

— Dragul meu, n-are *rost*. Este dureros totul, dar, oricum ai lua-o, în fond nu mai *poți* face nimic.

Am tăcut. Putea să creadă că lucrurile așa stau, dar știam eu ce știam.

Norton continuă:

— Îmi dau seama cît de neputincios și exasperat poți să te simți, dar singurul lucru ce mai rămîne de făcut e să admiți înfrîngerea. *Împacă-te* cu asta, omule!

Nu l-am contrazis. Am așteptat, lăsîndu-l să vorbească. Apoi, hotărît, m-am dus din nou după colțul casei.

Cei doi dispăruseră acum, dar aveam o vagă idee unde ar putea fi. Nu prea departe, în mijlocul unor tufe de liliac se afla un chioșc.

M-am îndreptat într-acolo. Cred că Norton mă însoțea încă. Dar nu sînt sigur.

Apropiindu-mă am auzit voci și atunci m-am oprit. Am distins glasul lui Allerton.

— Ei bine, atunci, draga mea, rămîne stabilit. Nu mai face niciun moft. Miine te duci în oraș. Eu am să spun că trag o fugă pînă la Ipswich și că am să rămîn la un prieten o noapte sau două. Ai să telegrafiezi de la Londra că nu te poți întoarce. Și cine o să știe de acea încîntătoare cină din apartamentul meu? N-ai să regreți, îți promit...

M-am simțit tras de Norton și m-am întors îndată cu supunere spre el. Aproape că era să izbucnesc în rîs văzîndu-i fața speriată, neliniștită. L-am lăsat să mă ducă înapoi în casă. M-am prefăcut că accept fiindcă în clipa aceea știam exact ce aveam de făcut...

I-am vorbit clar și răspicat:

— Nu te necăji, bătrîne. N-are niciun rost, acum am înțeles. Nu poți controla viața copiilor tăi. Am isprăvit cu asta.

Ușurarea lui mi s-a părut ridicolă.

După puțin timp i-am spus că mă duc să mă culc devreme, fiindcă mă încerca o migrenă groaznică.

N-aveam nici cea mai mică bănuială de ceea ce voiam să fac.

M-AM OPRIT O CLIPĂ ÎN CORIDOR. ERA O LINIȘTE desăvîrșită. Nu se afla nimeni prin apropiere. Paturile fuseseră pregătite pentru noapte. Pe Norton, care avea camera în partea asta, îl lăsasem jos. Elizabeth Cole juca bridge. Curtiss, știam, coborîse să-și ia cina. Puteam acționa fără grijă.

Mă flatam singur gîndindu-mă că nu lucrasem degeaba cu

Poirot atîția ani. Știam ce precauții trebuiesc luate în astfel de cazuri.

Allerton *nu* se va mai duce mîine la Londra să se întîlnească cu Judith...

Allerton *nu* va mai merge mîine nicăieri...

Totul era într-adevăr ridicol de simplu...

Am intrat în camera mea și am luat flaconul cu aspirine. Apoi m-am dus în cea a lui Allerton și după aceea în baie. Tabletele de Slumberyl se aflau în dulap. Opt, am socotit eu, de atît aveam nevoie. Una sau două tablete constituiau doza obișnuită. Deci opt, erau suficiente. Allerton însuși spusese că doza toxică nu era prea mare. Am citit eticheta: „E periculos să întreceti doza prescrisă”.

Am zîmbit în sinea mea.

Mi-am înfășurat mîna într-o batistă de mătase și am apucat cu grijă flaconul. Nu trebuia să rămîină nicio amprentă.

Am golit tabletele. Da, erau aproape de aceeași mărime cu aspirinele. Am pus opt tablete de aspirină în flacon, apoi l-am umplut la loc cu Slumberyl, luînd eu opt din ele. Acum flaconul arăta exact așa cum fusese înainte. Allerton nu avea să observe nicio diferență.

M-am întors în camera mea. Acolo aveam o sticlă de whisky – la „Styles” mai toți aveam cîte una în cameră. Am scos două pahare și un sifon. Nu știam ca pînă acum Allerton să fi refuzat vreun pahar. Cînd va urca îl voi invita la o băuturică.

Am încercat tabletele în puțin alcool. S-au dizolvat destul de ușor. Am gustat mixtura, Poate oleacă amară, dar destul de greu de sesizat. Aveam planul meu. În clipa cînd Allerton va urca îmi voi turna un pahar. Pe acela însă am să i-l dau lui, iar pentru mine voi umple un altul. Totul foarte simplu și firesc.

Nu putea să aibă nici cea mai mică idee de sentimentele ce le nutream eu, decît, dacă, desigur, nu-i spusese Judith

ceva. Am reflectat o clipă la asta, dar am decis că eram în perfectă siguranță. Judith nu spunea niciodată nimănui nimic.

El își închipuie, probabil, că n-am habar de planurile lor.

N-aveam nimic altceva de făcut decît să aștept. Putea să dureze mult, o oră sau chiar două pînă ce Allerton să urce ca să meargă la culcare. Totdeauna fusese o pasăre de noapte.

Stăteam liniștit și așteptam.

O bătaie neașteptată la ușă mă făcu să tresar. Era doar Curtiss. Poirot mă ruga să mă duc la el.

Mi-am venit în fire. Poirot! Toată seara nu mă gîndisem o singură dată la el! Trebuie să se fi întrebat ce era cu mine. Ceea ce mă tulbură puțin. Întîi de toate pentru că mă simțeam vinovat că n-am stat deloc cu el, apoi pentru că nu voiam ca el să bănuiască ceva din ceea ce era pe cale să se întîmple.

L-am urmat pe Curtiss traversînd coridorul.

— *Eh bien*, m-ai părăsit, *hein?* exclamă Poirot.

M-am străduit să casc și să zîmbesc, cerîndu-mi scuze:

— Îmi pare teribil de rău, bătrîne. Dar am să-ți spun adevărul: am o durere de cap năucitoare, încît nici nu văd în fața ochilor. Presupun că e din cauza vremii, că se apropie furtuna. M-am simțit complet amețit, astfel încît am uitat cu totul că n-am trecut pe la tine să-ți spun noapte bună.

După cum sperasem, Poirot se arată îndată plin de sollicitudine. Mi-a oferit medicamente. S-a agitat. M-a acuzat că-mi place să stau în curent (în cea mai călduroasă zi de vară!). Am refuzat aspirina sub pretextul că deja luasem cîteva dar n-am putut să nu accept o ceașcă de ciocolată caldă, de-a dreptul infectă!

— Înțelege că ajută la nervi, îmi explică Poirot.

Am băut-o pentru a evita discuțiile și apoi, cu toate exclamațiile neliniștite și afectuoase ale lui Poirot, care-mi răsunau încă în urechi, i-am urat noapte bună.

M-am întors în camera mea și am închis ușa cu zgomot. Mai târziu, am deschis-o, crăpînd-o puțin cu mare grijă. Nu puteam să ratez să aud cînd urca Allerton. Dar probabil că asta va mai dura.

Stăteam acolo așteptînd și mă gîndeam la soția mea care nu mai era.

O dată am și murmurat în șoaptă:

— Scumpa mea, înțelege, am s-o salvez.

O lăsase pe Judith în grija mea. Nu o voi dezamăgi.

În calmul și tăcerea înconjurătoare am simțit deodată că Cinders se afla foarte aproape de mine.

Am simțit-o ca și cînd ar fi fost în cameră.

Și am rămas nemișcat într-o cumplită așteptare...

XIII

Eteribil de neplăcut să așterni pe hîrtie cu sînge rece ceva care îți cam zdruncină stima față de tine însuși.

Pentru că adevărul este, înțelegeți, că stăteam acolo așteptîndu-l pe Allerton și că am adormit!

Aș zice că, în fond, nu a fost chiar atît de ciudat. Cu o noapte înainte dormisem foarte prost. Toată ziua mi-o petrecusem în aer liber. Eram ros de neliniște și îmi adunasem forțele ca să pun în aplicare ceea ce hotărîsem să fac. Și, ce a pus vîrf la toate, fusese și vremea apăsătoare, prevestind furtuna. Poate că și efortul intens de concentrare pe care-l făceam să mă fi îndemnat la somn...

În orice caz, cum necum, s-a întîmplat. Am adormit în scaunul meu și cînd m-am trezit, afară ciripeau păsărelele, soarele răsărise, iar eu înțepenisem și mă simțeam prost, prăbușit pe scaun, în costumul de seară, cu un gust îngrozitor în gură și-mi mai plesnea și capul de durere.

Eram stînjenit, sceptic, dezgustat și, în sfîrșit, peste măsură de ușurat! Cine scrisese oare: „Așteaptă pînă mîine și cea mai întunecată zi va fi trecut”?! Și ce adevărat este! Vedeam acum clar și rațional cît de surescitat și încăpățînat fusesem. Melodramatic, pierzînd cel mai elementar simț al

proporțiilor! De fapt, fusesem hotărît să ucid o altă ființă umană.

În clipa aceea mi-au căzut ochii pe paharul cu whisky din fața mea. Cu o cutremurare m-am ridicat, am tras draperiile și l-am aruncat pe fereastră. Fusesem probabil nebun noaptea trecută!

M-am bărbierit, am făcut o baie și m-am îmbrăcat. Apoi, simțindu-mă mult mai bine, m-am dus la Poirot. Știam că și el se scula devreme. Am luat loc și mi-am despovărat conștiința povestindu-i totul.

Pot să spun că a fost o mare alinare.

El clătină din cap cu blîndețe spre mine:

— Ce nebunie îți propuseseși să faci. Sînt bucuros că ai venit să-ți mărturisești păcatele. Dar de ce, dragul meu prieten, nu mi-ai spus aseară ce era în capul tău?

Am zis stîmjenit:

— M-am temut, presupun, că ai fi încercat să mă oprești.

— Fără îndoială că aș fi făcut-o. Ah, cu siguranță... Crezi că vreau să te văd spînzurat din cauza unei canalii pe numele de maior Allerton?

— N-aș fi fost prins. Mi-am luat toate măsurile de precauție.

— Toți criminalii gîndesc la fel. Ai căpătat adevărata lor mentalitate! Dar dă-mi voie să-ți spun, *mon ami*, că n-ai fost chiar atît de deștept cum îți închipui tu.

— Am luat toate măsurile. Am șters amprente mele de pe sticlă.

— Exact. Dar ai șters și amprente lui Allerton. Și cînd el era găsit mort ce s-ar fi întîmplat? Făceau autopsia și se stabilea că a murit dintr-o supradoză de Slumberyl. A luat-o accidental sau intenționat? *Tiens*, amprente lui nu sînt pe flacon. Dar de ce? Accident sau sinucidere, n-avea niciun motiv să le șteargă. Și apoi ar fi fost examinate tabletele

rămase și s-ar fi găsit că aproape jumătate din ele fuseseră înlocuite cu aspirină!

— Ei bine, dar oricine are tablete de aspirină, am protestat eu slab...

— Da, dar nu oricine are o fiică față de care Allerton avea intenții necinstite, ca să folosesc o frază melodramatică de modă veche. Și tu te-ai și certat cu Judith pe acest subiect cu o zi înainte. Doi oameni, Boyd Carrington și Norton, puteau jura că nutreai mari resentimente față de Allerton. Nu, Hastings, n-ar fi fost prea bine. Imediat atenția s-ar fi concentrat asupra ta și în acest răstimp probabil că ți-ar fi fost atît de teamă sau ai fi avut chiar remușcări, încît un bun inspector de poliție s-ar fi lămurit definitiv că tu ești vinovatul. E chiar posibil ca cineva să te fi văzut schimbînd tabletele.

— Nu putea, nu era țipenie în jur.

— Afară e un balcon. Cineva putea să se afle acolo, trăgînd cu ochiul... Sau, cine știe, se putea uita cineva și prin gaura cheii...

— Numai de-astea ai în cap, Poirot. Oamenii nu-și petrec timpul uitîndu-se pe gaura cheii atît de mult cum crezi tu.

Poirot își miji ochii și-mi aminti că întotdeauna am fost o natură prea încrezătoare.

— Și dă-mi voie să-ți spun că în casa asta se întîmplă lucruri foarte ciudate cu cheile. Mie îmi place să știu că ușa mea e încuiată pe dinăuntru, chiar dacă bunul Curtiss se află în camera de alături. Și cum sosesc aici – cum îmi dispăre cheia, dar pentru totdeauna! A trebuit să-mi fac alta...

— Ei bine, în orice caz, am spus eu scoțînd un suspin de ușurare, mintea mea fiind încă împovărată de propriile mele necazuri, las-o baltă! E teribil să crezi că cineva te poate „lucra” așa! Am coborît vocea: Poirot, nu crezi cumva că... din

cauza... din cauza crimei aceleia de odinioară... aici în aer plutește ceva molipsitor?

— Vrei să spui un virus al crimei? Ei da, e o idee interesantă. Casele au o atmosferă a lor, iar „Styles”-ul are o tristă istorie, am continuat eu pe gînduri.

Poirot fu de acord cu mine:

— Da. Aici s-au aflat oameni, unii din ei, care au dorit din tot sufletul moartea cuiva. E foarte adevărat.

— Cred că atmosfera asta te copleșește întrucîtva. Dar acum, Poirot, spune-mi cum să procedez cu Judith și Allerton? Trebuie să pun capăt într-un fel acestei situații. Ce crezi că-i mai bine să fac?

— Nimic, sublinie Poirot.

— Ah, dar...

— Crede-mă. Dacă nu te amesteci e mai bine.

— Dacă aș încerca să-l „atac” pe Allerton...

— Ce poți să spui sau să faci? Judith are douăzeci și unu de ani și e propria ei stăpînă.

— Dar eu simt că aș fi în stare...

Poirot m-a întrerupt:

— Nu, Hastings. Nu-ți imagina că ești destul de deștept, destul de puternic sau chiar destul de abil să-ți impui personalitatea măcar față de unul din ei doi. Allerton este obișnuit să aibă de-a face cu părinți înfuriați și neputincioși și probabil că se va amuza ca de o glumă bună. Iar Judith nu e genul care să poată fi terorizată. Te-aș sfătui, dacă vrei să te sfătuiască cît de cît, să faci cu totul altceva. Eu, dacă aș fi în locul tău, aș avea încredere în ea.

M-am holbat la el.

— Judith e de calitate foarte bună. O admir foarte mult, adăugă Poirot.

Am răspuns cu o voce nesigură:

— Și eu o admir, dar mă tem pentru ea.

Poirot scutură capul cu o energie bruscă.

— Și eu mă tem pentru ea. Dar nu la modul tău. Mi-e teribil de frică. Dar eu sînt neajutorat... sau aproape. Și zilele trec. Hastings, aici plutește pericolul și el este foarte aproape...

ȘTIAM TOT ATÎT DE BINE CA POIROT CĂ PERICOLUL ERA foarte aproape. Aveam mai multe motive decît el ca să știu. Din cauza celor ce auzisem din întîmplare noaptea trecută.

Pe cînd coboram la micul dejun reflectam totuși la fraza spusă de Poirot: „Dacă aș fi în locul tău, aș avea încredere în ea”.

Venise pe neașteptate, dar îmi dăduse o oarecare mîngîiere. Și aproape îndată am avut revelația că era adevărat. Pentru că Judith se răzgîndise și nu se dusese la Londra în ziua aceea.

În loc să plece, după micul dejun mersese cu Franklin direct la laborator și era clar că vor avea o zi plină, de activitate intensă.

Mă copleși un sentiment de profundă mulțumire. Ce nebun, ce disperat fusesem noaptea trecută! Credeam, credeam aproape cu certitudine că Judith acceptase propunerile amăgitoare ale lui Allerton. Dar era adevărat, reflectam eu acum, că nici nu o auzisem pe Judith dîndu-și consimțămîntul. Nu, era prea sensibilă, prea bună și dreaptă în esență, ca să accepte asta. Refuzase întîlnirea.

Am aflat că Allerton își luase micul dejun devreme și plecase la Ipswich. El nu renunțase la plan și probabil că și-a închipuit că Judith s-a dus la Londra așa cum îi propusese.

Ei bine, m-am gîndit jubilînd, va fi dezamăgit!

Boyd Carrington se apropie și constată cam îmbufnat că arătam foarte vesel în această dimineață.

— Da, am avut câteva vești bune, am admis eu.

Îmi spuse că el n-avusese parte de așa ceva. Fusesse chemat la telefon de arhitect care-i comunicase că are dificultăți cu construcția — un inspector local îl șicana. Și pe deasupra și niște scrisori enervante. Iar în plus se temea că ieri o lăsase pe doamna Franklin să se obosească peste măsură.

Doamna Franklin compensa starea ei recentă de sănătate și bună dispoziție. Era, după cum am aflat de la sora Craven, absolut imposibilă.

Sora Craven trebuise să renunțe la ziua ei liberă în care promisese să se ducă să se întâlnească cu niște prieteni și era foarte amărîtă din cauza asta. Încă dis-de-dimineață doamna Franklin ceruse sărurile volatile, sticle cu apă fierbinte, diferite mâncăruri și băuturi și, încăpățînată, nu o lăsa pe sora Craven să iasă din cameră. Avea o nevralgie, o supăra inima, dureri în picioare, frisoane și nu mai știu încă ce.

Pot afirma aici și acum că nici eu și nici altcineva dintre noi nu era înclinat să fie într-adevăr alarmat. Toți o puneau pe seama tendinței de ipohondrie a doamnei Franklin.

Lucru confirmat și de sora Craven și de doctorul Franklin.

Doctorul a fost chemat din laborator și a ascultat văicărelile soției sale și a întrebat-o dacă ar vrea să-l solicite pe medicul local (doamna Franklin a refuzat cu îndîrjire), apoi el i-a preparat un sedativ, a calmat-o cît a putut de bine și s-a întors din nou la lucru.

Sora Craven îmi spuse:

— El știe, desigur, că doamna joacă teatru.

— Nu credeți că are într-adevăr ceva?

— Temperatura este normală, iar pulsul perfect. Dacă mă întrebați pe mine, totul e doar teatru!

Era supărată și vorbea mai pe față decît de obicei.

— Îi place să-și bage nasul în treburile oricui se bucură de viață. Îi face plăcere să-și chinuie soțul, iar eu să alerg în jurul ei și chiar pe sir William l-a făcut să se simtă o brută fiindcă „a obosit-o peste măsură ieri”. Asta-i e firea.

Astăzi, evident, sora Craven o găsea aproape insuportabilă pe pacienta ei. Bănuiam că doamna Franklin fusese într-adevăr extrem de aspră cu ea. Era genul de femeie pe care surorile și servitorii nu-l agreează în mod instinctiv, nu numai fiindcă pricinaia necazuri, ci mai ales din cauza felului agasant de a fi. Așadar, după cum am zis, nimeni nu luase în serios indispoziția ei.

Singura excepție o făcea Boyd Carrington, care umbla de colo-colo arătînd, înduioșător, ca un băiețel ce fusese dojenit.

De multe ori de atunci încoace am trecut iar și iar în revistă evenimentele din ziua aceea, încercînd să-mi amintesc ceva cît de cît neglijat – un incident cît de mărunț uitat; am făcut eforturi stăruitoare ca să-mi aduc aminte exact comportarea fiecăruia dintre noi, dacă se purtau normal sau arătau frămîntați.

Îngăduiți-mi, încă o dată, să trec în revistă exact ceea ce îmi reamintesc despre fiecare.

Boyd Carrington, după cum am spus, arăta stingherit și vinovat cu adevărat. Părea să creadă că fusese prea exuberant cu o zi înainte și egoist fiindcă nu se gîndise mai mult la sănătatea fragilă a companioanei sale. O dată sau de două ori urcase să se intereseze de Barbara Franklin, iar sora Craven, ea însăși nu în cea mai bună dispoziție, fusese acră și artăgoasă cu el. El s-a dus chiar în sat și a cumpărat o cutie de bomboane de ciocolată. Aceasta fusese trimisă înapoi jos. „Doamna Franklin nu poate suferi bomboanele de ciocolată.”

Profund dezamăgit Boyd Carrington deschise cutia în fumoar și Norton, cu mine și cu el ne servirăm în tăcere.

Dacă mă gîndesc mai bine, în dimineața aceea, Norton nu

părea în apele lui. Era cam absent și l-am surprins o dată sau de două ori încruntînd din sprîncene, ca și cînd ceva îl descumpănea.

Îi plăceau bomboanele de ciocolată și, distrat, mîncă o groază.

Vremea se stricase. De la ora zece ploua cu găleata. Uneori o zi ploioasă îți dă o stare de tristețe, dar de data asta pentru noi a fost ca o ușurare.

La amiază Curtiss l-a adus jos pe Poirot și l-a instalat în salon. Aici Elizabeth Cole a venit lîngă el și apoi i-a cîntat la pian. Avea un tușeu plăcut și a ales Bach și Mozart, amîndoi compozitori favoriți ai prietenului meu.

Pe la unu fără un sfert, Franklin și Judith au apărut din grădină. Judith era palidă și crispată. A fost foarte tăcută, părăind pierdută vag într-un vis, apoi a plecat. Franklin a rămas cu noi. Și el arăta obosit și preocupat și avea aerul unui om iritat la culme.

Mi-aduc aminte că am zis ceva despre ploaie, că e ca o ușurare și el a răspuns repede:

— Da. Vine o vreme cînd *ceva* se frînge...

Și într-un fel am avut impresia că nu se referea numai la vreme. Stîngaci ca totdeauna în mișcările lui, lovi brusc masa și bomboanele se împrăștiară pe jos. Cu aerul lui obișnuit de uimire, își ceru scuze, dar parcă se adresa cutiei:

— Oh! Îmi pare rău.

Ar fi trebuit să pară caraghios, dar nu știu de ce n-a fost. Se aplecă repede și adună bomboanele.

Norton îl întrebă dacă a avut o dimineată obositoare.

A zîmbit tinerește, plin de însuflețire:

— Nu... nu... mi-am dat doar seama că am mers pe o pistă greșită. Un proces mult mai simplu este mai potrivit. De-acum putem s-o luăm mai de-a dreptul.

Stătea balansându-se de pe un picior pe altul, cu ochii absenți.

— Da, s-o scurtăm... E cea mai bună soluție.

DACĂ DIMINEAȚA AM FOST CU TOȚII NERVOȘI ȘI FĂRĂ niciun rost, după-amiaza se dovedi neașteptat de plăcută. Se ivi soarele, atmosfera era proaspătă și răcoroasă. Doamna Luttrell fusese adusă jos și stătea afară pe terasă. Era într-o formă excelentă, manifestându-și șarmul și obiceiurile cu mai puțină ostentație și fără urmă de acreală, își tachina bărbatul, dar blînd și cu afecțiune, iar el radia. Era într-adevăr încîntător să-i vezi atît de apropiați.

Poirot de asemenea hotărîse să fie adus afară și se dovedea bine-dispus. Cred că-i făcea plăcere să vadă familia Luttrell în asemenea raporturi de prietenie. Colonelul arăta cu cîtiva ani mai tînăr. Comportarea lui era mai puțin șovăitoare, se trăgea mai puțin de mustață. Chiar lansă ideea ca în acea seară să se organizeze un bridge.

— Daisy simte lipsa bridge-ului.

— Sigur că o simt, confirmă doamna Luttrell.

Norton observă că ar fi cam obositor pentru ea.

— Am să joc doar o partidă, ripostă doamna Luttrell și adăugă cu o sclipire jucăușă: Și am să fiu cuminte, n-o să-l mai bat la cap pe săracul George!

— Draga mea, știu că sînt un jucător foarte prost, protestă soțul ei.

— Și ce dacă? Nu treaba asta mi-a oferit marea plăcere să te necăjesc și să te terorizez? întrebă doamna Luttrell.

Ne făcu pe toți să rîdem. Doamna Luttrell continuă:

— Oh! Îmi cunosc greșelile dar nu sînt dispusă deloc să

renunț la ele la vîrsta mea! George trebuie să se descurce cu mine așa cum sînt!

Colonelul Luttrell o privea topit.

Cred că faptul că-i vedeam pe amîndoi în asemenea termeni buni a dus la o discuție despre căsătorie și divorț care a avut loc mai tîrziu în cursul zilei.

Oare în momentul de față, din cauza facilităților create în legătură cu divorțul, erau bărbații și femeile mai fericiți? Sau de multe ori după o perioadă de iritare și înstrăinare... de necazuri pricinuite de existența unei a treia persoane... se creau condiții, după o vreme, pentru reluarea legăturilor de prietenie și afecțiune?

Uneori e ciudat să observi cît de mult diferă părerile oamenilor în legătură cu propria lor experiență.

Deși mariajul meu fusese incredibil de fericit și reușit, iar eu sînt o persoană de modă veche, totuși eram adeptul divorțului – trebuie să poți pune capăt nereușitelor și să-ți iei viața de la început!

Boyd Carrington, a cărui căsătorie fusese nefericită, susținea obligativitatea suportării căsătoriei, a lanțurilor ei. Avea, mărturisea el, un respect imens pentru mariaj ca instituție. Constituia fundamentul societății.

Norton, neavînd vreo obligație și vreun punct de vedere personal, se situa de partea mea.

Franklin, un gînditor științific modern, era în mod destul de surprinzător împotriva divorțului. După toate aparențele, acesta încălca idealurile lui clare de gîndire și acțiune. Omul își asumă anumite responsabilități. Acestea trebuie duse pînă la sfîrșit și fără să te eschivezi sau să le dai deoparte. Un contract, preciză el, e un contract. Îl accepți de bună voie și trebuie să-l respecti. Orice altceva ar duce la ceea ce numea el o încurcătură. Încurcături, legături destrămate.

Lăsat în scaun, lovind ușor cu picioarele sale lungi în masă, el spuse:

— Un bărbat își alege soția. E responsabil față de ea până moare unul dintre ei.

Norton comentă glumeț:

— Și uneori... oh, binecuvântata moarte, nu?

Am râs cu toții.

— N-ar trebui să vorbești tocmai tu, flăcăule. N-ai fost niciodată însurat, zise Boyd Carrington.

Clătinând din cap, Norton remarcă:

— Și-acum cred că e prea târziu.

— Da?! Ești sigur? îl întreabă Boyd Carrington, privindu-l curios.

Tocmai în clipa aceea intră și Elizabeth Cole. Fusese sus cu doamna Franklin.

Mă întrebam dacă era născocirea mea sau Boyd Carrington se uitase într-adevăr cu înțeles de la ea la Norton și Norton roșise?

Mi-a venit o nouă idee și am privit-o cercetător pe Elizabeth Cole. Era adevărat că încă putea fi considerată o femeie tânără. Mai mult, chiar frumoasă. De fapt o persoană cu mult farmec și foarte înțeleghătoare, care putea să facă fericit pe oricare bărbat. Și ea și Norton petrecuseră împreună o bună bucată de vreme. În hoinărelile lor după flori sălbatice și păsări deveniseră prieteni; mi-am amintit cum vorbea ea despre Norton ca fiind o persoană foarte amabilă.

Ei bine, dacă așa stăteau lucrurile, mă bucuram de dragul ei. Copilăria ei grea, nu lipsită de privațiuni, nu o va împiedica să-și realizeze ultima șansă de fericire. Tragedia ce-i zdruncinase viața nu trebuia să fi fost zadarnică. Privind-o, mă gîndeam că arăta în mod sigur mult mai fericită și, într-

adevăr, mult mai veselă decît atunci cînd sosisem eu la „Styles”.

Elizabeth Cole și Norton, ei da, ar putea fi o pereche!

Și brusc, din nimica, o senzație vagă de neliniște și îngrijorare mă invadă. Nu era prudent, nu era drept, să faci planuri de fericire aici. Plutea ceva rău în atmosfera de la „Styles”. O percepeam acum, în acest minut. Și dintr-o dată m-am simțit bătrîn, și obosit și, ei bine, înfricoșat.

O clipă mai tîrziu, acest sentiment se spulberă. Nimeni nu băgase de seamă, cred, în afară de Boyd Carrington. Cîteva minute după aceea mă întrebă pe un ton scăzut:

— Hastings, e vreo problemă?

— Nu... de ce?

— Ei bine... arătai... nu pot să-ți explic prea clar!

— Am numai o senzație de teamă.

— O presimțire rea?

— Da, dacă pui problema așa... O senzație că... că se va întîmpla ceva...

— Curios. O dată sau de două ori am simțit și eu. Ai idee de ce?

Mă urmărea atent.

Am clătinat din cap, fiindcă desigur nu avusesem o senzație definită, legată de un anumit lucru. Fusesse doar un val de adîncă depresiune și teamă.

Apoi din casă ieși Judith. Mergea încet, cu capul sus, cu buzele strînse, cu o față gravă, frumoasă.

M-am gîndit cît de puțin semăna cu mine sau cu Cinders. Arăta ca o tînră preoteasă. Norton sesiză și el cam același lucru și îi zise:

— Arăți cum trebuie să fi arătat tiza ta înainte de a-i tăia capul lui Holofern*.

Judith zîmbi și, ridicînd ușor sprîncenele, răspunse:

— Nu-mi amintesc acum de ce voia s-o facă.

— Oh, numai din motive profund morale, pentru binele comunității!

Ușoara zeflema din tonul său o irită pe Judith. Se îndepărtă și se așază lîngă Franklin.

— Doamna Franklin se simte mult mai bine și dorește în seara asta ca noi toți să mergem și să bem cafeaua cu dînsa, zise ea.

DUPĂ CINĂ, ÎN TIMP CE URCAM CU TOȚII SCĂRILE, MĂ gîndeam că doamna Franklin era, evident, o ființă capricioasă. După ce toată ziua făcuse oricui viața insuportabilă, acum era fermecătoare cu toți.

Se îmbrăcase într-un *néglige* bleu-pal și stătea întinsă pe canapea. Lîngă ea se afla o măsuță cu rafturi de cărți dedesubt, avînd pe ea toate ustensilele pentru pregătît și servit cafeaua. Degetele ei îndemînatice și albe, distribuiau cafeaua preparată cu tot ritualul și sora Craven o ajuta puțin. Ne aflam adunați cu toții acolo, în afară de Poirot, care întotdeauna se retrăgea înainte de cină, de Allerton, ce nu se întorsese încă de la Ipswich și de doamna și domnul Luttrell rămași jos.

Aroma delicioasă a cafelei ajunse la nasurile noastre. Cafeaua la „Styles” era un lichid tulbure fără gust, astfel încît

* General al regelui babilonian Nabucodonosor, omorît potrivit Vechiului Testament de Judith.

toți așteptam cu nerăbdare cafeaua doamnei Franklin cu aromă atît de proaspătă.

Doctorul Franklin, în picioare, de cealaltă parte a mesei înmîna ceștile pe măsură ce ea le umplea. Boyd Carrington se așezase la picioarele canapelei. Elizabeth Cole și Norton se aflau lîngă fereastră. Sora Craven se retrăsese mai în spate, la capătul canapelei. Eu mă cufundasem într-un fotoliu luptîndu-mă cu un joc de cuvinte încrucișate din *Times* și citeam cu voce tare „definițiile”.

— Dragoste năbădăioasă... cu riscuri pentru al treilea. Cinci litere.

— Poate e o anagramă, sugeră Franklin.

Ne-am gîndit o clipă, apoi am continuat:

— Înelișul scrisorii e părtaș.

— Implicat.

— Citat: „Și orice întrebare ai pune, pe-aceeași Ecoul ți-o răspunde”... puncte, puncte. Tennyson. Șase litere.

— Pleacă, se rezezi doamna Franklin. Sigur asta-i: „Și Ecoul răspunde pleacă”.

Mă îndoiam.

— Cuvîntul trebuie să se termine în e.

— O groază de cuvinte se termină în e: pasăre, floare...

Elizabeth Cole vorbi de lîngă geam:

— Citatul din Tennyson este: „Și orice întrebare ai pune Ecoul răspunde Moarte”.

Am auzit în spatele meu un oftat. Am ridicat ochii. Era Judith. Trecu pe lîngă noi spre fereastră și ieși pe balcon...

Am zis, pe cînd citeam ultima „definiție”:

— Dragostea năbădăioasă nu poate fi o anagramă. A doua literă este M.

— Care-i totuși „definiția”?

— Dragoste năbădăioasă... cu riscuri pentru al treilea. Deci a doua literă este M urmată de alte trei.

— Amant, strigă Boyd Carrington.

Am auzit lingurița zăngănind în ceașca doamnei Barbara Franklin. Am continuat cu următoarea „definiție”:

— Gelozia e un monstru cu ochii verzi, a spus persoana respectivă.

— Shakespeare, zise Boyd Carrington.

— Othello sau Emilia? întrebă doamna Franklin:

— Toate sînt prea lungi. Cuvîntul e din patru litere:

— Iago.

— Sînt *sigură* că era Othello.

— În niciun caz nu e Othello. Romeo a spus asta Juliettei.

Toți ne spuneam cu voce tare părerile. Brusc din balcon Judith strigă:

— Uitați o stea căzătoare! Ah! Alta!

Boyd Carrington întrebă:

— Unde? Trebuie să ne punem o dorință în gînd.

Ieși și el pe balcon lîngă Judith, urmat de Elizabeth Cole și Norton. Sora Craven se duse și ea. Franklin se ridică și merse și el pe balcon. Stăteau acolo exclamînd și contemplînd cerul.

Rămăsesem cu capul plecat asupra cuvintelor încrucișate. De ce să fi vrut să văd o stea căzătoare? Nu-mi doream nimic...

Boyd Carrington se întoarse îndată în cameră:

— Barbara, trebuie să vii și tu.

— Nu, nu pot, sînt prea obosită, răspunse doamna Franklin tăios.

— Prostii, fetițo! Trebuie să mergi și tu și să-ți pui o dorință. Rîse: Nicio vorbă! Te duc eu.

Și aplecîndu-se deodată, o ridică în brațe. Ea rîse și protestă:

— Bill, lasă-mă jos, nu fii caraghios!

— Copilele trebuie să vină și să-și dorească ceva.

O duse pe balcon și acolo o lăsă jos.

M-am aplecat și mai tare deasupra ziarului. Îmi aduceam aminte: o noapte senină tropicală, broaștele orăcâind... și stele căzătoare. Stăteam lângă geam și m-am întors și am luat-o în brațe pe Cinders și am dus-o să vadă stelele și să-și pună în gând o dorință. Careurile cuvintelor încrucișate îmi tremurau și fugeau în fața ochilor.

O siluetă se desprinsese din balcon și intra în cameră – era Judith.

Judith nu trebuia să mă surprindă niciodată cu lacrimi în ochi. În grabă m-am întors spre cărțile de sub masă și m-am prefăcut că aleg una. Mi-aminteam că zărisem o ediție veche din Shakespeare. Da, era acolo. Am frunzărit *Othello*.

— Ce faci, tată?

Am bîiguit ceva despre dezlegarea cuvintelor încrucișate, degetele mele întorcînd paginile. Da, era Iago.

SĂ TE PĂZEȘTI DE GELOZIE, DOAMNE,
Dihanie-i cu ochii verzi, ce-și rîde
De-al său nutreț... *

JUDITH CONTINUĂ CU ALTE VERSURI:

NICI MAC, NICI MANDRAGORĂ,
Nici toate-adormitoarele fierturi
Niciînd nu-ți vor întoarce somnul dulce
de pînă ieri. †

* W. Shakespeare, *Antologie bilingvă*, volum alcătuit de Dan Duțescu și Leon Levițchi, Ed. Științifică, București. 1964, p. 485 – 486.

† Ibidem, p. 497

. . .

VOCEA EI SUNA FRUMOS, PROFUND.

Se întoarseră și ceilalți, rîzînd și discutînd. Doamna Franklin se întinse iar pe canapea. Franklin reveni la locul său amestecîndu-și cafeaua. Norton și Elizabeth Cole își terminaseră de băut cafelele și se scuzară că se retrag, deoarece făgăduiseră să joace bridge cu familia Luttrell.

Doamna Franklin își bău și ea cafeaua și apoi își ceru „pilulele”. Judith i le aduse din baie, pentru că sora Craven tocmai ieșise.

Franklin se învîrtea fără niciun rost de colo pînă colo. Se împiedică de o măsuță. Soția sa îl apostrofă aspru:

— John, fi mai atent, te rog!

— Iartă-mă, Barbara, mă gîndeam la ceva!

Doamna Franklin vorbi foarte afectat:

— Ești un mare ursuz, dragă, nu-i așa?

El o privi absent și apoi zise:

— Frumoasă noapte, cred că am să fac o plimbare, și ieși.

— E un geniu, să știți. Se poate vedea și după felul lui de a fi! Atîta pasiune pentru muncă! Într-adevăr, îl admir grozav, spuse doamna Franklin.

— Da, da, deștept băiat, zise Boyd Carrington, complet neatent.

Judith părăsi brusc camera, aproape izbindu-se în prag de sora Craven.

Boyd Carrington întrebă:

— Fetițe, ce-ai zice de un pichet?

— Oh, grozav. Vrei să ne aduci niște cărți, soră?

Sora Craven se duse după cărți, iar eu, mulțumindu-mi pentru cafea, îi urai noapte bună doamnei Franklin.

Pe coridor i-am văzut pe Franklin și Judith. Stăteau

uitîndu-se afară pe fereastra coridorului. Nu scoteau o vorbă! Ședeau doar unul lîngă altul!

Franklin privi peste umăr pe cînd mă apropiam. Făcu un pas sau doi, ezită și apoi zise:

— Judith, vii să facem o plimbare?

Fiica mea clătină din cap:

— Nu, astă-seară nu, și adăugă brusc: Mă duc să mă culc. Noapte bună!

Am coborît cu Franklin. Fluiera încetișor și zîmbea.

Remarcai îmbufnat, fiindcă mă simțeam deprimat:

— Pari mulțumit de dumneata în seara asta!

El confirmă:

— Da. Am făcut ceva ce trebuia de mult timp să fac. Și asta-i foarte bine!

Jos m-am despărțit de el și am trecut pentru un minut pe la cei ce jucau bridge. Norton îmi făcu cu ochiul într-un moment cînd doamna Luttrell nu se uita la el. Jocul se desfășura într-o deosebită armonie.

Allerton încă nu se întorsese. Mi se păru că fără el casa era mai fericită și mai puțin apăsătoare.

Am urcat în camera lui Poirot. Aici am găsit-o pe Judith stînd de vorbă cu el. Cînd am intrat îmi zîmbi și nu mai scoase o vorbă.

— *Mon ami*, Judith te-a iertat, zise Poirot.

Ce remarcă jignitoare pentru mine!

— Într-adevăr e... am îngăimat. Îmi vine greu să cred...

Judith se ridică, se apropie și își puse un braț în jurul gîtului meu, mă sărută și zise:

— Săracul tata! Unchiul Hercule *nu* te-a atacat în demnitatea ta. *Eu* sînt cea care trebuie iertată. Așa că iartă-mă și spune-mi noapte bună!

Nu știu de ce, dar am zis:

— Judith, îmi pare rău. Îmi pare foarte rău. N-am vrut...

Mă opri:

— E-n regulă. Să uităm asta. Totul e-n regulă acum. Zîmbi absent și repetă: Acum totul e bine – și părăsi liniștită camera.

După ce ea plecă, Poirot se uită la mine:

— Ei bine, ce s-a întîmplat astă-seară? mă chestionă el.

Am desfăcut mîinile neputincios:

— Nu s-a întîmplat nimic și nici nu-i pe cale să se petreacă ceva.

Remarca se dovedi neadevărată. Pentru că totuși ceva se întîmplase. Doamnei Franklin i-a fost îngrozitor de rău. Doi doctori au venit s-o consulte, dar în zadar. A murit a doua zi dimineața.

De-abia după douăzeci și patru de ore am aflat că moartea se datora otrăvirii cu fizostigmină.

XIV

Ancheta a avut loc două zile mai târziu. Asistam pentru a doua oară la o anchetă în acest loc.

Anchetatorul era un bărbat competent, de vîrstă mijlocie, cu o privire perspicace și un mod sec de a vorbi.

Dovezile medicale au fost cele dintîi luate în considerație. Se stabilise faptul că moartea survenise în urma otrăvirii cu fizostigmină constatîndu-se prezența și altor alcaloizi din cei conținuți de boabele de *Physostigma venenosum*. Otrăvirea se produsese în seara precedentă între orele șapte și miezul nopții. Medicul legist al poliției și colegul său refuzaseră să fie mai exacti.

Primul martor a fost doctorul Franklin. În ansamblu a făcut o impresie bună. Depoziția lui fusese clară și simplă. După moartea soției sale a verificat soluțiile din laboratorul său. A descoperii că o oarecare sticlă ce trebuia să conțină o soluție puternică de alcaloizi extrași din *Physostigma venenosum*, cu care el făcea experiențe, fusese umplută cu apă obișnuită, rămînînd doar o urmă vagă din lichidul original. Nu putea spune cu siguranță cînd fusese făcută operațiunea respectivă de înlocuire, pentru că nu folosisese preparatul acela de cîteva zile.

L-au întrebat apoi despre modul de acces în laborator. Doctorul Franklin a declarat că de obicei laboratorul era ținut încuiat, iar cheia o păstra în mod obișnuit în buzunarul său. Domnișoara Hastings, asistenta lui, o avea pe cealaltă. Oricine dorea să intre în laborator, trebuia să ia cheia de la ea sau de la el. Soția sa o ceruse o singură dată, întâmplător, atunci când își uitase niște lucruri în laborator. El personal nu adusese niciodată în casă sau în camera soției sale soluție de fizostigmină și era de părere că în niciun caz ea nu ar fi putut lua soluția din întâmplare.

Întrebat mai departe de anchetator, doctorul a declarat că soția sa avea de cîtva timp o stare proastă, nervoasă. Nu putea fi vorba de o boală organică. Suferea de instabilitate psihică, cu frecvente crize depresive.

În ultima vreme însă fusese mai veselă și credea că starea sănătății și a psihicului ei se îmbunătățiseră. Nu avusese loc nicio ceartă între ei și se aflau în termeni buni. Cu o seară în urmă soția sa părea bine-dispusă, nu era melancolică.

Mai adăugă că ea vorbea din cînd în cînd de moarte, dar că nu-i luase în serios cuvintele. Întrebat precis, clar, afirmă că după părerea lui ca medic și soț, Barbara Franklin nu era tipul de sinucigașă.

I-a urmat sora Craven. În uniforma ei arăta energică și sigură de ea, iar răspunsurile sale au fost vioaie și profesionale. Se afla în serviciul doamnei Franklin de peste două luni. Doamna Franklin suferea teribil din cauza unei depresii nervoase. Martorii au auzit-o de cel puțin trei ori că ea „voia să termine cu toate astea”, că viața ei era inutilă și că atîrna ca o piatră de moară de gîtul soțului său.

— De ce spunea toate acestea? Au avut loc ceva altercații între ei?

— Oh, nu! Dar se gîndea că bărbatului ei i se propusese de

curînd un angajament în străinătate și că el refuzase, ca să n-o lase singură.

— Și uneori se simțea îngrozitor din pricina aceasta, nu?

— Da. Și își blestema sănătatea șubredă și se chinuia singură.

— Doctorul Franklin cunoștea acest fapt?

— Nu cred că ea a abordat cu el deseori această problemă.

— Dar uneori doamna Franklin făcea crize de depresiune nervoasă?

— O, bineînțeles!

— A amintit vreodată că ar vrea să se sinucidă?

— Cred că fraza pe care o folosea destul de des la asta se referea: „Aș vrea să sfîrșesc cu toate”.

— N-a pomenit niciodată în mod special vreun mijloc de a-și curma viața?

— Nu. Vorbea foarte vag.

— În ultima vreme a existat vreun motiv deosebit ca să fie deprimată?

— Nu. Avea o stare de spirit rezonabilă.

— Sînteți de acord cu doctorul Franklin că în seara morții era bine-dispusă?

Sora Craven ezită.

— Ei bine... a fost cam agitată. Avusese o zi proastă: cu dureri și amețeli. Seara părea că se simte mai bine, atît doar că buna ei dispoziție mi s-a părut un pic cam artificială. Era destul de neliniștită și se străduia să nu se observe asta.

— Ați văzut vreo sticlură sau ceva ce ar fi putut conține otrava?

— Nu.

— Ce a mîncat și ce a băut?

— A mîncat supă, cotlet, mazăre, pireu de cartofi și tartă cu vișine. A băut un pahar de vin de Burgundia.

— De unde provenea vinul?

— Avea o sticlă în cameră. În ea mai rămăsese vin, dar cred că a fost cercetată și s-a găsit totul în ordine.

— Putea să-și pună otrava în pahar fără s-o vedeți?

— Oh, da! foarte ușor. Am intrat și am ieșit mereu din cameră, făcînd ordine, punînd lucrurile la locul lor. Nu o supravegheam. Lîngă ea avea un *nécessaire* și o poșetă. Putea să toarne orice în vin, sau mai tîrziu în cafea sau în laptele fierbinte pe care l-a băut la sfîrșit.

— Aveți vreo idee ce a putut să facă cu sticluța sau în ce o fi fost otrava?

Sora Craven a rămas puțin pe gînduri.

— Ei bine, presupun că ar fi putut s-o arunce pe fereastră mai tîrziu. Sau s-o pună în coșul de hîrtii, sau s-o golească și s-o spele în baie și apoi s-o așeze la loc în dulapul cu medicamente. Acolo sînt mai multe sticluțe goale. Le-am păstrat fiindcă mai e nevoie de ele.

— Cînd ați văzut-o ultima oară pe doamna Franklin?

— La zece și jumătate. Am pregătit-o pentru noapte. A băut lapte fierbinte și mi-a zis că ar vrea și o aspirină.

— Cum se simțea?

Martora se gîndi puțin:

— Ei bine, realmente ca de obicei... Ba nu, aș zice că poate era puțin cam agitată.

— Nu într-o stare depresivă?

— Nu... mai degrabă într-un fel de... tensiune, ca să zic așa. Dar dacă vă gîndiți la o sinucidere, s-ar fi putut ca acest fapt s-o determine să se comporte așa. Poate că se simțea nobilă și exaltată din cauza asta.

— Considerați că era în stare să-și ia singură viața?

Urmă o pauză. Sora Craven părea că se luptă să-și limpezească gîndurile.

— Ei bine, și da... și nu, vorbi în sfîrșit. Cred... da, în ansamblu cred că da. Era foarte dezechilibrată.

Urmă sir Boyd Carrington. Părea foarte afectat, dar declarațiile sale au fost clare.

În seara respectivă jucase cu decedata pichet. Atunci nu remarcase niciun semn de depresiune, dar într-o discuție ce avusese loc cu câteva zile înainte doamna Franklin atinsese subiectul sinuciderii. Era o femeie foarte puțin egoistă și o necăjea profund sentimentul că ar constitui o piedică în calea carierei soțului ei. Devotată bărbatului ei, nutrea ambiții deosebite în privința lui. Uneori era foarte deprimată din cauza propriei ei stări.

A fost chemată Judith, dar a avut puține de spus.

Nu știa nimic de sustragerea din laborator a fizostigminei. În seara tragediei doamna Franklin i s-a părut ca de obicei, poate puțin mai agitată. Nu o auzise niciodată pomenind de sinucidere.

Ultimul martor a fost Hercule Poirot. Depozițiile sale au fost făcute cu multă emfază și au produs o impresie covârșitoare. A redat discuția pe care o avusese cu doamna Franklin cu o zi înaintea morții sale. Era foarte deprimată și de câteva ori pomenise de dorința sa ca să termine cu toate. Era îngrijorată din cauza stării sănătății ei și-i mărturisise că avusese crize de profundă melancolie când i se părea că viața nu mai merită să fie trăită. Îi spusese că uneori simțea că ar fi fost minunat să te poți culca și să nu te mai scoli niciodată.

Următoarea lui replică provocă chiar o și mai mare senzație:

— În dimineața de 10 iunie vă aflați în apropierea laboratorului?

— Da.

— Ați văzut-o pe doamna Franklin ieșind din laborator?

— Da.

— Avea ceva în mână?

— Da. În mîna dreaptă strîngea o sticlută.

— Sînteți sigur?

— Da.

— A fost cumva încurcată cînd v-a văzut?

— Părea surprinsă, doar atît.

Anchetatorul a procedat la recapitularea faptelor.

Trebuiau să-și clarifice gîndurile, a afirmat el, în legătură cu modul în care a murit doamna Franklin.

În stabilirea cauzei morții n-au întîmpinat nicio greutate, dovezile medicale fiind clare. Doamna Franklin decedase otrăvită cu fizostigmină. Tot ceea ce trebuia să se stabilească era dacă a luat accidental otrava ori cu intenție, sau dacă i-a fost administrată de altă persoană. Au auzit că decedata avea crize de melancolie, o sănătate deplorabilă și cu toate că nu suferea de o boală organică era într-o condiție psihică proastă. Domnul Hercule Poirot, un martor al cărui nume cîntărește mult, depusese mărturie că o zărise pe doamna Franklin ieșind din laborator cu o sticlură în mînă și că păruse surprinsă văzîndu-l. Puteau să ajungă la concluzia că luase otrava din laborator cu intenția de a-și curma viața. Părea că era obsedată că stătea în calea soțului ei și că îi împiedica cariera. Considerau doar că e *fair* față de doctorul Franklin să se menționeze că se pare că era un soț atent și afectuos și că niciodată nu-și exprimase nemulțumirea în legătură cu sănătatea ei delicată sau nu se plînsese că ea constituia un obstacol în calea carierei lui. Ideea îi aparținea în întregime doamnei Franklin. Femeile într-o stare psihică de genul acesta au astfel de idei fixe. Nu exista nicio dovadă care să arate la ce oră sau cum a fost luată otrava. Era, desigur, puțin cam neobișnuit că sticlura ce conținuse otrava n-a putut fi găsită, dar, probabil că, așa cum sugerase sora Craven, doamna Franklin spălase și o pusese în dulăpiorul din baie de unde o și luase la început. Rămînea ca juriul să delibereze.

După un scurt răstimp verdictul fu dat. Juriul trăgea

concluzia că doamna Franklin s-a sinucis într-o clipă de rătăcire.

O JUMĂTATE DE ORĂ MAI TÎRZIU, MĂ AFLAM ÎN CAMERA LUI Poirot. Arăta istovit. Curtiss îl așezase în pat și îl înviorase cît de cît administrîndu-i un tonic.

Ardeam de nerăbdare să stau de vorbă cu el, dar m-am abținut pînă cînd valetul și-a terminat treaba și a părăsit camera.

Apoi am izbucnit:

— Poirot, e adevărat ceea ce ai declarat? Că ai văzut o sticlură în mîna doamnei Franklin cînd a ieșit din laborator?

Un zîmbet ușor se ivi pe buzele vinete ale lui Poirot care murmură:

— Dragă prietene, tu n-ai văzut-o?

— Nu.

— Dar s-ar fi putut să n-o fi observat, *hein?*

— Da, e posibil să nu fi remarcat. Nu pot jura că ea n-avea sticlura. L-am privit cu îndoială: Problema este dacă tu spui adevărul?

— Dragul meu, crezi că aș minți?

— Eu te întreb pe tine!

— Hastings, mă șochezi și mă uimești! Unde e încrederea ta oarbă?

— Ei bine, am admis eu în fine, nu-mi închipui că ai fi comis cu adevărat un sperjur.

Poirot replică blajin:

— Nu ar fi fost sperjur. N-am declarat sub jurămînt.

— Atunci a fost o minciună?

Poirot flutură mecanic mîna:

— *Mon ami*, ceea ce am spus, am spus. E inutil să mai discutăm asta.

— Pur și simplu nu te înțeleg! am strigat eu.

— Ce nu înțelegi?

— Mărturia ta, tot ce-ai relatat despre doamna Franklin, că ți-a vorbit despre sinucidere, despre starea ei depresivă.

— *Enfin*, și tu ai auzit-o spunând astfel de lucruri.

— Da! Dar a fost doar una din stările ei de spirit! Ceea ce n-ai precizat însă!

— Poate că n-am vrut.

L-am privit fix.

— Ai *vrut* ca verdictul să fie sinucidere?

Poirot făcu o pauză înainte de a vorbi, apoi replică:

— Hastings, cred că nu-ți dai seama de gravitatea situației. Da, dacă vrei, am dorit ca verdictul să fie: sinucidere...

— Dar tu nu crezi... tu însuși... nu crezi că s-a sinucis?

Poirot clătină ușor din cap.

— Crezi că... a fost omorâtă? l-am întrebat.

— Da, Hastings, a fost omorâtă.

— Atunci de ce ai încercat să mușamalizezi crima făcând să fie etichetată și clasată drept sinucidere?! Asta a oprit toată ancheta!

— Sigur.

— Tu ai vrut asta?

— Da.

— Dar de ce?

— Oare tu chiar nu realizezi de ce? N-are nimic, să nu mai intrăm în problemă. Trebuie să mă crezi pe cuvânt că a fost crimă... o crimă deliberată, premeditată. Hastings, ți-am spus că aici se va comite o crimă și că e foarte greu să reușim s-o împiedicăm noi, pentru că ucigașul este și hotărât și fără milă...

M-am înfiorat. L-am întrebat:

— Și ce se va întâmpla mai departe?

Poirot zîmbi:

— Cazul a fost rezolvat, etichetat și clasat ca sinucidere.

Dar tu și cu mine, Hastings, vom continua, vom lucra pe ascuns precum cîrțițele. Și mai devreme sau mai tîrziu, *noi îl vom prinde pe X*.

— Și presupune că în acest interval va fi ucis încă cineva, am replicat eu.

Poirot clătină din cap:

— Nu cred. Numai dacă a văzut cineva ceva sau știe ceva, dar dacă ar fi așa, desigur că ar fi declarat asta...

XV

A mintirile mele în legătură cu evenimentele ce au urmat în zilele de după ancheta referitoare la moartea doamnei Franklin sînt puţin cam vagi... A avut loc înmormîntarea la care a participat un număr mare de gură-cască de la Styles St. Mary. Cu această ocazie, o femeie bătrînă, cu ochi urduroşi şi cu o comportare cam agresivă, m-a acostat în momentul cînd ieşeam din cimitir.

— Vă aduceţi aminte, domnule, nu?

— Păi... da, poate...

A continuat neatentă la cuvintele mele:

— Cu douăzeci şi ceva de ani în urmă. Cînd bătrîna doamnă a murit la conac. Aceea a fost prima crimă la „Styles”. Şi nu va fi ultima, ziceam eu. Pe bătrîna doamnă Inglethorp a omorît-o bărbatul ei, aşa am spus cu toţii. Şi eram siguri de asta. Mă privi curios, cu şiretenie: Poate că şi acum... este tot soţul.

— Ce vreţi să insinuaţi? am întrebat-o tăios. N-aţi auzit că s-a ajuns la concluzia că e vorba de sinucidere?

— Aşa a spus anchetatorul. Dar el poate greşi, nu credeţi? Mă înghionti uşor: Doctorii ştiu cum să scape de nevestele lor... Şi după cum se pare nu-i era de niciun folos...

M-am rătoit furios la ea și s-a îndepărtat bolborosind că n-a vrut să spună nimic, numai că s-ar fi putut întâmpla același lucru și a doua oară, nu?

— Și ciudat, domnule, ați fost aici de ambele dăți, nu?

Pentru o clipă m-am întrebat dacă nu mă suspecta pe mine de a fi comis cele două crime. A fost într-adevăr tulburător! Sigur că asta m-a făcut să realizez ce fapt straniu și obsesiv este suspiciunea localnicilor.

Și nici măcar nu erau prea departe de adevăr. Pentru că totuși cineva o ucisese pe doamna Franklin...

După cum am mai spus, mi-amintesc foarte puține lucruri din zilele acelea. Eram preocupat peste măsură de starea sănătății lui Poirot. Curtiss venise la mine cu fața sa impasibilă, părăind ușor tulburat și îmi comunicase că Poirot avusese un atac îngrijorător de inimă.

— Domnule, cred că trebuie să consulte un doctor.

M-am dus la Poirot să-i propun acest lucru, dar s-a împotrivit cu vehemență. M-am gândit că se comporta altfel ca de obicei. Totdeauna, după părerea mea, fusese extrem de atent, chiar ridicul de atent cu sănătatea lui. Nu suporta aerul rece, își înfiolela gâtul cu fulare de lână și mătase, avea oroare ca nu cumva să-și ude picioarele și să răcească... „De altfel poate să fie o *fluxion de poitrine* *”. La cea mai mică indispoziție, o știam, consulta imediat un doctor.

Acum, când într-adevăr era bolnav, se situa cu totul și cu totul pe altă poziție.

E posibil ca tocmai boala să fie de fapt motivul real al acestei comportări. Indispozițiile acelea *fuseseră* niște fleacuri. Acum, când era cu adevărat bolnav, se temea, poate, să admită realitatea bolii sale. O trata cu ușurință pentru că se temea.

Protestelor mele le răspunse cu energie și amărăciune:

* Congestie pulmonară (în fr. în original).

— Oh, dar am consultat doctori, nu unul, o groază! Am fost la cutare și la cutare (pronunță numele a doi mari specialiști) și ce mi-au făcut? M-au trimis în Egipt unde m-am simțit și mai rău. Am fost și la R. (R. era, după câte știam, specializat în boli de inimă).

L-am întrebat repede:

— Și ce-a spus?

Poirot mi-a aruncat o privire piezișă și îndată mi-a înghețat inima.

Continuă liniștit:

— Mi-a făcut tot ceea ce se putea face. Am tratamentul meu, toate medicamentele, absolut totul la îndemână. În afară de aceasta... nu e nimic de făcut... Așa că vezi tu, Hastings, să mai chem și alți doctori n-ar fi de niciun folos. *Mon ami*, mecanismul s-a uzat. Omul nu e o mașină care-și schimbă motorul și apoi continuă să funcționeze la fel ca înainte.

— Ascultă, Poirot, aici e ceva la mijloc. Curtiss...

Poirot mă chestionă tăios:

— Curtiss?!

— Da, a venit la mine. E îngrijorat. Ai avut un atac...

Poirot clătină ușor din cap:

— Da, da. Uneori crizele sînt foarte greu de suportat pentru cei de față. Curtiss, cred, nu e obișnuit cu aceste atacuri de inimă.

— Într-adevăr nu vrei să consulți un medic?

— Dragul meu prieten nu mi-e de niciun folos.

Vorbea foarte blînd dar hotărît. Și din nou mi se strînse inima. Poirot îmi zîmbi și zise:

— Hastings, acesta va fi ultimul meu caz. Va constitui, de asemenea, pentru mine cel mai interesant caz și cel mai interesant criminal. Pentru că X stăpînește o tehnică superbă, magnifică... Îți stîrnește admirația chiar fără să vrei! *Mon cher*, acest X a lucrat pînă acum cu atîta

abilitate că m-a înfrînt pe mine... Hercule Poirot!
Desfășoară o modalitate de atac la care nu pot găsi nicio replică!

— Dacă erai sănătos... am început să-l consolez...

Dar se pare că nu găsisem cel mai nimerit lucru de spus.

Poirot se enervă imediat:

— Ah! Trebuie să-ți spun de zeci de ori și iar de zeci de ori că nu e nevoie de niciun efort *fizic*? Un singur lucru e necesar: să gîndești.

— Ei... desigur... da, ceea ce poți să faci foarte bine.

— E-n regulă atunci? Sînt în stare să fac asta la superlativ. Picioarele mele sînt paralizate, inima-mi joacă renghiuri, dar creierul meu, Hastings, creierul meu funcționează ca în zilele cele mai bune. E încă de înaltă clasă, creierul meu e încă excelent!

— Splendid! am vorbit eu liniștitor.

Dar pe cînd coboram încet scările, îmi ziceam că totuși mintea lui Poirot nu părea că ține pasul cu evenimentele ce se succedau cu rapiditate. Mai întîi doamna Luttrell scăpase ca prin urechile acului, iar acum intervenise moartea doamnei Franklin. Și noi ce făcusem? Practic, nimic!

A DOUA ZI POIROT ÎMI ZISE:

— Hastings, mi-ai sugerat că ar trebui să consult un medic.

— Da, am răspuns eu cu speranță. Aș fi mult mai fericit dacă ai face-o.

— *Eh bien*, sînt de acord. Îl voi consulta pe doctorul Franklin!

— Franklin? am întrebat cu îndoială.

— Ei da, el nu e doctor?

— Da, dar... principala lui preocupare e munca de cercetare, nu?

— Evident. El nu va urma, îmi imaginez, calea unui practician comun. Nu-i prea indicat pentru ceea ce numești tu „bolnavii ținuiți la pat”. Dar e foarte bine pregătit profesional. În esență aș putea spune așa cum se zice în filme: „Își cunoaște meseria mai bine decît cei mai mulți”.

Nu eram pe deplin mulțumit. Deși nu mă îndoiam de capacitatea lui Franklin, el mă frapase ca o persoană lipsită de răbdare și indiferentă la suferințele omenești. Asta era, eventual, admirabil în munca de cercetare, dar nu prea indicat față de o persoană bolnavă pe care ar trebui s-o îngrijească.

Cu toate acestea, pentru că îl prețuia pe Poirot și fiindcă acesta nu avea niciun medic local care să-i acorde asistență, Franklin acceptă să-l consulte. Dar îmi preciză că dacă era necesară o îngrijire medicală obișnuită ar fi trebuit să chem un practician local. El nu putea să aibă grijă de bolnav.

Franklin a stat multă vreme la Poirot.

Cînd în sfîrșit ieși, eu îl așteptam. L-am luat în camera mea și am închis ușa.

— Ei bine? l-am întrebat neliniștit.

— E un om remarcabil, răspunse Franklin gînditor.

— Ah! Asta da... am lăsat la o parte acest fapt evident... Dar sănătatea lui?

— Oh! Sănătatea? Franklin păru foarte surprins, ca și cum aș fi atins o chestiune fără nicio importanță. Ah! Sănătatea lui e deplorabilă, desigur.

Simțeam că nu punea deloc problema într-un mod profesional. Și eu care auzisem de la Judith că Franklin fusese unul dintre cei mai străluciți studenți din generația sa!

— Cît de grav e? l-am chestionat îngrijorat.

Mi-a aruncat o privire piezișă.

— Chiar vreți să știți?

— Desigur.

Oare ce credea neghiobul?!

A început să vorbească aproape imediat:

— Cei mai mulți dintre oameni nu vor să afle. Doresc un sirop calmant. Vor speranță. Vor să fie puțin liniștiți. Și, desigur, să se întâmple o minune. Dar nu e cazul la Poirot.

— Vreți să spuneți că... din nou gheara aceea rece îmi încheștă inima.

Franklin încuviință:

— Oh, da, e pe ducă. Și aș zice că destul de curînd. Nu v-aș fi spus-o dacă nu m-ar fi autorizat el însuși s-o fac.

— Atunci el știe...

— Ei bine, da. Inima îl poate lăsa în orice clipă. Nimeni însă nu poate preciza, desigur, exact *cînd*.

Făcu o pauză, apoi vorbi încetișor:

— Din cîte am discutat cu el, bănuiesc că e îngrijorat în legătură cu ducerea la bun sfîrșit a unui lucru, lucru pe care, după cum s-a exprimat, și-a propus să-l rezolve. Știți despre ce e vorba?

— Da, știu.

Franklin mi-a aruncat o privire plină de interes:

— Vrea să fie sigur că va duce la bun sfîrșit treaba.

— Înțeleg.

Mă întrebam dacă John Franklin avea vreo idee despre ce „treabă” era vorba?!

El zise cu glas coborît:

— Sper să reușească. Din spusele sale înțeleg că aceasta înseamnă foarte mult pentru el. Făcu o pauză, apoi adăugă: Are o minte foarte ordonată, metodică.

L-am întrebat neliniștit:

— Nu se poate face nimic... un tratament, ceva...?

Clătină din cap:

— Nu mai e nimic de făcut. Când simte că se apropie atacul trebuie să-și ia tabletele de nitroglicerină.

Apoi întreabă un lucru teribil de ciudat:

— Nutrește un mare respect pentru viața omenească, nu?

— Da... presupun că da...

Cît de des îl auzisem pe Poirot zicînd: „Nu accept crima”. Această declarație, făcută atît de afectat, îmi stîrnea totdeauna imaginația.

Franklin continuă:

— Aceasta-i diferența dintre noi. Eu n-am acest respect...!

L-am privit curios. A înclinat capul, zîmbind vag.

— E adevărul gol-goluț. Deoarece moartea oricum vine ce importanță mai are dacă vine mai devreme sau mai tîrziu?

Atît de puțin contează!

— Atunci de ce dracu v-ați mai făcut doctor dacă gîndiți așa? l-am întrebat cu oarecare indignare.

— O, dar stimată domn, profesia de medic nu e doar o problemă de a înlătura inevitabilul sfîrșit... e mult mai mult — este o problemă de ameliorare a *vieții*. Dacă un om sănătos moare, n-are importanță... prea mare. Dacă un imbecil, un cretin moare, e un lucru bun, dar dacă descoperi un medicament și-l administrezi unei glande și transformi cretinul într-un individ sănătos, normal, corectîndu-i deficiența tiroidiană, ei, asta după mine înseamnă foarte mult.

L-am privit cu mai mult interes. E adevărat că nu pe Franklin l-aș fi chemat dacă aș fi făcut vreo gripă, dar simțeam că trebuie să respect sinceritatea deschisă, vădită și forța reală a acestui om. Observasem o schimbare a doctorului Franklin după moartea soției sale. Arăta puține semne obișnuite de întristare. Din contră, părea mai viori, mai puțin distrat și mai plin de o energie proaspătă și de înflăcărare.

Vorbi pe neașteptate, întrerupîndu-mi șirul gîndurilor:

— Dumneata și cu Judith nu semănați prea mult, nu?

— Nu, am impresia că nu.

— Seamănă mai mult cu mama ei?

M-am gândit puțin și apoi am clătinat ușor din cap:

— Nu pe de-a-ntregul. Soția mea era veselă, o ființă care știa să rîdă. Nu lua nimic în serios și încerca să mă determine și pe mine să fac la fel, dar mă tem că fără prea mult succes.

Zîmbi vag:

— Sînteți un tată cam sever, nu? Așa spune Judith. Judith nu rîde prea mult... e o fată foarte serioasă. Cred că lucrează prea mult. E greșeala mea.

Căzu pe gînduri. Am zis convențional:

— Munca dumitale trebuie să fie foarte interesantă.

— Eh?!

— Am spus că munca dumitale trebuie să fie foarte interesantă.

— Numai pentru cîțiva oameni. Pentru toți ceilalți este plictisitoare... și probabil că au dreptate.

Își dădu capul pe spate, își îndreptă umerii, arătînd dintr-o dată ceea ce era, un bărbat puternic, viril și continuă:

— În orice caz am să-mi încerc șansa. Dumnezeule, îmi vine s-o strig în gura mare. Oamenii de la Minister mi-au dat astăzi vestea. Postul este încă liber și pot să-l ocup eu. Plec în zece zile.

— În Africa?

— Da. E formidabil!

— Atît de repede... am comentat eu ușor șocat.

Mă privi stăruitor.

— Ce vreți să spuneți prin *repede*? Ah! da... Se luminează la față: Vreți să spuneți că atît de repede după moartea Barbarei? Și de ce nu? N-are niciun rost să ascund că moartea ei a fost cea mai mare ușurare pentru mine, nu?

Părea amuzat de expresia feței mele.

— Mă tem că n-am vreme pentru atitudini convenționale.

M-am îndrăgostit de Barbara... era o fată foarte drăguță... m-am căsătorit cu ea și după un an mi-a trecut amorul. Cred că la ea n-a ținut nici măcar atât. Desigur, am fost o cruntă dezamăgire pentru Barbara. A crezut că poate să mă influențeze și s-a înșelat. Sînt un egoist, încăpățînat, un soi de brută și fac numai ceea ce doresc să fac.

— Dar ați refuzat acest post în Africa din cauza ei, i-am reamintit eu.

— Da! A fost însă o chestiune pur financiară... Nu eram în stare s-o întrețin pe Barbara la nivelul de viață cu care era obișnuită. Dacă aș fi plecat ar fi însemnat s-o las în dificultăți pecuniare. Dar acum... zîmbi cu un surîs deschis, copilăros... s-a întors roata norocului și pentru mine!

Eram revoltat. E adevărat, bănuiesc, că mulți bărbați ale căror soții mor nu rămîn neapărat cu inima zdrobită și oricine, mai mult sau mai puțin, știe acest lucru. Însă doctorul o afirma atât de ostentativ!

Îmi văzu indignarea, dar cred că nu vroia să mi-o înlătore.

— Adevărul este rareori apreciat. Și totuși te scutește de o groază de timp pierdut și de o mulțime de vorbe goale, zise el.

Am spus tăios:

— Și chiar nu vă pasă deloc că soția dumneavoastră s-a sinucis?

Răspunse pe gînduri:

— Nu cred cu adevărat că s-a sinucis. Foarte puțin probabil...

— Dar atunci... ce credeți că s-a întîmplat?

M-a întrerupt:

— Nu știu... Și nici nu cred că... că vreau să știu!

Înțelegeți?

M-am holbat la el. Avea o privire rece, apăsătoare.

Repetă:

— Nu vreau să știu. Nu mă interesează! Înțelegeți?

Nu înțelegeam, dar nici nu-mi plăcea povestea!

NU PREA ȘTIU ÎN CE MOMENT AM OBSERVAT CĂ PE STEPHEN Norton îl preocupa ceva. În urma anchetei fusese foarte tăcut, iar după ce înmormântarea avusese loc umbla cu ochii în pământ și încruntat. Avea obiceiul să-și treacă mâna prin părul lui scurt, cenușiu, pînă îl ciufulea și arăta ca un arici. Era ridicol, dar o făcea total inconștient și se vedea că-l chinuie o nedumerire. Cînd îi vorbeai îți dădea răspunsuri distrase, ceea ce mă făcu să-mi dau seama că într-adevăr era neliniștit. L-am întrebat cu scopul de a-l tatonă dacă primise cumva vești proaste, dar negă atît de vehement acest lucru, încît mă făcu să renunț la subiectul respectiv o vreme.

Puțin mai tîrziu însă păru că încearcă stîngaci, pe ocolite, să afle părerea mea într-o problemă oarecare.

Bîlbîindu-se puțin, așa cum i se întîmpla întotdeauna cînd aborda cu seriozitate un lucru, se apucă să-mi înșire o istorie complicată legată de o chestiune de etică.

— Știi, Hastings, ar trebui să fie foarte simplu să distingi răul de bine și de fapt, cînd e la o adică, apele nu mai sînt așa de limpezi. Ce vreau să spun este că atunci cînd dai peste o chestiune... de genul ăsta, vezi dumneata... peste ceva ce nu te privește... care este mai mult un fel de întîmplare... ceva de care nu te poți folosi și... și totuși care poate deveni teribil de important... Întelegi ce vreau să spun?

— Mă tem că nu prea, am mărturisit eu.

Fața lui se întunecă iar. Își trecu mîinile prin păr răvășindu-l și arătînd iarăși ca un arici, grozav de caraghios!

— E atît de greu să explici! Uite ce vreau să zic... presupune că ți s-ar întîmpla să citești o scrisoare pe care ai deschis-o din greșală... sau așa ceva... o scrisoare destinată

altcuiva și tu începi s-o parcurgi crezînd că ți-a fost scrisă ție și pînă să-ți dai seama ai apucat să citești niște rînduri ce nu-ți erau adresate... Se poate întîmpla... știi bine!

— Ah, da, sigură că se poate!

— Ei bine, vreau să zic, ce ar avea de făcut acel cineva?

— Păi, cred că ar trebui să se ducă la persoană și să-i zică: „Îmi pare teribil de rău, dar am deschis-o din greșeală”, mi-am spus eu părerea.

Norton oftă. Îmi zise că nu era chiar așa de simplu cum credeam eu...

— Înțelegi, Hastings, puteai să citești ceva foarte stînjenitor...

— Ceea ce ar fi pus în încurcătură pe cealaltă persoană, vrei să spui? Presupun că poți să susții că de fapt n-ai citit nimic, că ți-ai dat seama de greșeală la timp.

— Da, aprobă Norton după o clipă, dar se părea că nu ajunsesem încă la o soluție satisfăcătoare.

Căzu pe gînduri și urmă:

— Aș vrea să știu ce trebuie să fac...

L-am asigurat că nu vedeam ce altceva putea să facă.

Norton vorbi, nedumerirea stăruindu-i încă pe față:

— Vezi, Hastings, este mai mult decît atît... Presupune că ceea ce ai citit era... era de o mare importanță pentru altcineva...

Mi-am pierdut răbdarea.

— Norton, într-adevăr, nu înțeleg ce vrei să spui. Nu ai dreptul să citești scrisorile altora, e clar, nu?

— Nu, sigur că nu. Nu asta voiam să spun... și în orice caz nu e vorba de nicio scrisoare... Am zis de o scrisoare numai ca să încerc să explic acest gen de lucruri... Natural, orice vezi sau auzi, sau citești... din întîmplare... ții pentru tine, în afară de cazul în care...

— Care ce...?

Norton spuse încet:

— În afară de cazul în care este ceva ce *trebuie* spus neapărat.

L-am privit brusc interesat.

El continuă:

— Ascultă! Imaginează-ți, hai să zicem, că ai văzut ceva prin... prin gaura cheii...

Gaura cheii! Asta mă făcu să mă gîndesc la Poirot!

Norton continua să se bîlbîie:

— Vreau să spun că avînd motive să te uiți pe gaura cheii... cheia s-ar fi putut să rămînă înțepenită în broască și ai vrut doar să te convingi... sau... sau un alt motiv într-adevăr plauzibil... și nu te așteptai o clipă să vezi ceea ce ai văzut...

Pentru o clipă sau două am pierdut șirul bîlbîielilor lui fiindcă am avut deodată o revelație. Mi-am amintit de ziua aceea cînd pe o colină ierboasă Norton își rotea binoclul urmărind o ciocănitoare pestriță... Și-apoi cum s-a întristat brusc și cît de încurcat părea și eforturile sale de a mă împiedica să mă uit și eu cu binoclul. Atunci trăsesem concluzia că văzuse ceva ce avea legătură cu *mine*... pe scurt că îi zărise pe Allerton și Judith. Dar să presupunem că nu erau ei? Că văzuse cu totul altceva?! În momentul acela acceptasem ideea că era ceva în legătură cu Allerton și Judith fiindcă eram obsedat de ei și nu mă puteam gîndi la nimic altceva.

L-am întrebat brusc:

— E ceva ce ai văzut prin binoclu?

Norton a părut și surprins și ușurat.

— Hastings, cum de-ai ghicit?

— S-a petrecut în ziua cînd eu, tu și Elizabeth Cole ne aflam sus pe colină, nu?

— Da.

— Și nu vroiai să mă uit și eu?

— Nu. Nu era... ei bine... vreau să zic că nu-ți era de niciun folos să vezi și tu...

— Ce a fost de fapt?

Norton se posomorî din nou.

— Asta-i problema. Trebuie să spun? Vreau să zic că a fost... a fost pur și simplu... un fel de spionaj! Am văzut ceva fără voia mea... Nu căutam asta... acolo se afla într-adevăr o ciocănitoare pestriță, un exemplar reușit... și apoi am zărit celălalt lucru...

Se opri. Eram curios, extrem de curios, deși îi respectam scrupulele.

L-am întrebat:

— Era ceva... ceva important?

Răspunse încet:

— S-ar putea să fie important. Tocmai asta e. Nu știu deocamdată.

Am continuat să-l sîcî:

— E cumva în legătură cu moartea doamnei Franklin?

Tresări:

— E ciudat că ai spus asta.

— Atunci are legătură?

— Nu... nu direct. Dar s-ar putea să aibă... Continuă încetișor: E posibil să arunce o lumină diferită asupra anumitor lucruri... ar putea să însemne că... Of! La dracu' cu toate! Nu știu ce să fac!

Mă aflam într-o dilemă. Eram mort de curiozitate, deși simțeam că Norton nu prea voia să-mi mărturisească ce văzuse. Îl înțelegeam perfect. Și eu aș fi simțit la fel. Totdeauna e neplăcut să fi în posesia unei informații dobîndită, după părerea celorlalți oameni, într-un mod dubios.

Apoi îmi veni o idee:

— De ce nu-l consulți pe Poirot?

— Poirot?! Norton păru puțin îndoit.

— Da, cere-i sfatul.

— Ei bine... e o idee, zise Norton încet. Numai că... desigur... el e străin... se opri, încurcat cu totul.

Știam de fapt ce voia să spună. Remarcile caustice ale lui Poirot pe tema „ai intrat în horă, trebuie să joci” mi-erău familiare și mie. Mă intriga numai că Poirot nu se gândise niciodată să ia în considerare povestea cu binoclul! Precis că ar fi făcut-o dacă îi dădea prin minte!

— Poirot va respecta confesiunea dumitale, am stăruit eu. Și nu trebuie să acționezi după sfatul lui dacă nu-ți convine.

— E adevărat, admise Norton înseninându-se. Hastings, știi, cred că tocmai asta voi face!

AM RĂMAS UIMIT DE REACȚIA PROMPTĂ A LUI POIROT CÎND i-am reprodus discuția respectivă.

— Hastings, ce spui?!

Lăsa să-i cadă bucata de pîine prăjită pe care tocmai o ducea la gură. Se aplecă mult spre mine:

— Dă-i drumul, dă-i drumul repede!

I-am repetat istoria.

— În ziua aceea a văzut ceva prin binoclu... repetă pe gânduri Poirot. Ceva ce n-a vrut să-ți spună... Întinse mîna și mă apucă de braț: N-a vorbit cu nimeni altcineva, nu?

— Cred că nu... Nu, sînt sigur că n-a discutat.

— Hastings, fii foarte atent! E extrem de important să nu mai vorbească cu nimeni... nu trebuie să facă nici măcar o aluzie... Dacă o face s-ar putea să fie foarte periculos...

— Periculos?!

— Foarte periculos.

Poirot avea o față gravă.

— *Mon ami*, aranjează cu el să vină sus la mine și să ne vedem chiar în seara asta. Doar o mică vizită obișnuită, prietenească, înțelegi? Nu lăsa pe nimeni altcineva să bănuiască că ar exista vreun motiv special pentru vizita lui. Și, Hastings, fii foarte atent; te rog fii foarte, foarte atent. Cine altcineva ai zis că se mai afla cu voi?

— Elizabeth Cole.

— Ea a observat ceva ciudat în comportarea lui Norton?

Am încercat să-mi amintesc:

— Nu știu. S-ar putea. S-o întreb dacă...

— Hastings, n-ai să discuți nimic... absolut nimic...:

XVI

I-am transmis lui Norton mesajul lui Poirot.
— Negreșit am să urc și am să-l văd. Îmi face plăcere.
Dar știi, Hastings, îmi pare rău cu adevărat că am atins această problemă, chiar și cu tine.

— Apropo, n-ai mai spus nimănui, nu? l-am întrebat eu.

— Nu... cel puțin... nu, bineînțeles că nu.

— Ești sigur?

— Da, n-am discutat nimic.

— Ei bine, să nu mai abordezi subiectul pînă ce nu-l vezi pe Poirot.

Am sesizat ezitarea ușoară din glasul lui cînd mi-a răspuns prima dată, dar a doua oară asigurarea sa fusese foarte fermă. Deși mai tîrziu mi-am reamintit de acea ușoară ezitare.

M-AM ÎNDREPTAT SPRE COLINA CU IARBĂ UNDE STĂTUSEM ÎN
acea zi. Cineva se și afla acolo: Elizabeth Cole. Cînd am urcat
panta a întors capul spre mine.

— Căpitane Hastings, păreți foarte agitat. S-a întîmplat
ceva?

Am încercat să mă liniștesc.

— Nu... nu e nimic... Mi-am pierdut doar răsufierea mergînd prea repede... Am adăugat pe un ton obișnuit, banal: O să plouă.

Privi cerul:

— Da, cred că da.

Un minut sau două am rămas tăcuți. Mi se părea că femeia aceasta este plină de bunăvoință și de cînd îmi mărturisise cine este în realitate și tragedia care-i distrusese viața începuse chiar să mă intereseze persoana ei. Doi oameni încercați de nefericire au multe în comun. Dar pentru ea exista, sau cel puțin așa mi se părea mie, încă o șansă.

Spontan, m-am confesat:

— Astăzi sînt mai mult decît tulburat, sînt deprimat. Am aflat vești proaste în legătură cu scumpul și vechiul meu prieten.

— Domnul Poirot?

Interesul manifestat de ea mă făcu să mă destăinuiesc.

Cînd am terminat, vorbi blînd:

— Înțeleg. Așa că... sfîrșitul poate veni oricînd?

Am dat afirmativ din cap, incapabil să scot vreun cuvînt.

După un minut sau două am zis:

— Cînd se va prăpădi, voi fi într-adevăr singur pe lume.

— Ah, nu, o aveți pe Judith... și pe ceilalți copii.

— Toți sînt împrăștiați prin lume, iar Judith... ea are munca ei. N-are nevoie de mine.

— Bănuiesc că în general copiii n-au nevoie de părinții lor pînă cînd nu dau de necazuri. Trebuie să vă gîndiți la aceasta ca la o lege fundamentală. Eu sînt mult mai singură decît dumneavoastră. Surorile mele trăiesc departe – una în America iar cealaltă în Italia.

— Draga mea copilă, viața dumatăle abia acum începe.

— La treizeci și cinci de ani?

— Ce înseamnă treizeci și cinci de ani? Aș vrea să am acum treizeci și cinci de ani! Am adăugat malițios: Nu sînt chiar orb, să știți!

Mă privi întrebătoare, apoi izbucni:

— Doar nu credeți... Oh! Stephen Norton și cu mine sîntem doar prieteni... Avem multe lucruri care ne plac la amîndoi...

— Cu atît mai bine.

— El este... el este doar extrem de amabil.

— Ah, draga mea. Nu cred că e vorba numai de amabilitate. Noi bărbații nu sîntem făcuți în acest fel.

Dar Elizabeth Cole se făcu deodată albă la față și zise cu o voce joasă, încordată:

— Sînteți crud... orb! Cum aș putea eu oare să mă gîndesc la... căsătorie? Cu povestea mea! Cu o soră ucigașă... sau, dacă nu, nebună... Nu știu ce-i mai rău...

Am răspuns autoritar:

— Nu vă lăsați copleșită de această poveste. Amintiți-vă că s-ar putea să nu fie adevărat.

— Ce vreți să spuneți? Țsta e adevărul.

— Nu vă aduceți aminte ce mi-ați zis odată: „N-a fost Maggie”?

Își ținu răsufierea:

— Așa pare... așa simți...

— Ceea ce pare adesea e... adevărat.

Se uită stăruitor la mine:

— Ce vreți să spuneți?

— Sora dumitale nu și-a ucis tatăl.

Își duse mîna la gură. Ochii ei mirați și înspăimîntați priveau cu intensitate în ochii mei.

— Sînteți nebun! Trebuie că sînteți nebun! Cine v-a spus asta?

— N-are importanță. E adevărat. Într-o bună zi am să v-o dovedesc...

LÎNGĂ CASĂ L-AM ÎNTÎLNIT PE BOYD CARRINGTON.

— Este ultima mea seară aici, mâine plec, mă anunță el.

— La Knatton?

— Da.

— Va fi captivant pentru dumneata.

— Oare?! Cred că da. Suspină. În orice caz, Hastings, nu pot să mă abțin să nu-ți spun că voi fi foarte bucuros să părăsesc locul acesta.

— Mîncarea este într-adevăr foarte proastă și serviciul nu e bun.

— Nu la astea mă refer. E totuși ieftin și, de altfel, nu te poți aștepta la mai mult de la acest fel de pensiune. Eu, Hastings, nu mă refer la confort, ci la ceva mai mult. Nu-mi place casa... bîntuie ceva blestemat în jurul ei. Se întîmplă tot felul de lucruri...

— Da, într-adevăr.

— Nu știu ce-i... Poate că o casă în care a locuit cîndva un criminal nu mai este niciodată aceeași cu adevărat... Nu-mi place. Întîi a fost acel accident cu doamna Luttrell... ce cumplit lucru era să se întîmple. Și apoi sărmana, micuța Barbara...

Se opri.

— Aș putea spune că era persoana cea mai puțin dispusă din lume să se sinucidă.

— Ei bine, nu știu dacă eu aș merge atît de departe ca... am comentat eu ezitînd.

Mă întrerupse:

— Ei bine, eu da. La naiba, mi-am petrecut cu ea aproape

toată ziua dinaintea nefericitei întâmplări... Era bine dispusă... se bucura de excursia noastră. Singurul lucru care o neliniștea era faptul dacă nu cumva John se lăsase prea mult prins cu experimentele sale și le exagera importanța și dacă nu cumva o să încerce chiar câteva din „nutrețurile” sale pe el însuși. Știi ce cred eu, Hastings?

— Nu.

— Că acel soț al Barbarei este responsabil de moartea ei... Bănuiesc că o sîcîia... Se simțea totdeauna destul de fericită cînd era cu mine. El îi dăduse de înțeles că îi stătea în calea prețioasei sale cariere (i-aș da eu lui carieră!) ceea ce a distrus-o. Blestemat tip, fără inimă, n-a mișcat un deget... Și cît e de detașat, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat! Iar acum se pregătește să plece în Africa! Hastings, știi, într-adevăr, n-aș fi prea surprins dacă aș afla că el a omorît-o...

— Doar nu bănuiești asta? am întrebat eu tăios.

— Nu... nu cred cu adevărat. Pentru că, dacă vrei să știi, dacă el ar fi omorît-o, n-ar fi făcut-o așa, pot să înțeleg și eu atîta lucru. Vreau să zic că... se știa că el lucrează cu substanța aceea, fizostigmină, astfel că dacă el ar fi omorît-o, nu s-ar fi folosit tocmai de asta. Totuși, Hastings, nu sînt singurul care crede că Franklin este un individ dubios. Am aflat-o de la cineva care evident că știe mai bine.

— De la cine? l-am chestionat eu aspru.

Boyd Carrington coborî glasul:

— De la sora Craven.

— Ce?! eram profund surprins.

— Sst! Nu țipa. Da, sora Craven mi-a băgat în cap ideea. Știi, e o fată isteată, îi merge mintea! Nu-i place Franklin... nu l-a agreat niciodată...

Eram uluit. Aș fi zis că persoana care-i dispăcea profund sorei Craven era propria sa pacientă. Îmi trecu brusc prin

minte că sora Craven cunoaște probabil o groază de lucruri în legătură cu menajul familiei Franklin.

— Va rămîne în noaptea asta aici, continuă Boyd Carrington.

— Ce?! eram profund intrigat.

Sora Craven părăsise „Styles”-ul imediat după înmormîntare.

— Doar o noapte, între două cazuri, explică Boyd Carrington.

— Înțeleg!

Eram ușor neliniștit de întoarcerea sorei Craven, deși cu greu aș fi putut spune de ce. Mă întrebam dacă exista oare vreun motiv pentru ca ea să revină?! Nu-i plăcea Franklin, afirmase Boyd Carrington...

Liniștindu-mă singur, am vorbit cuprins de o bruscă vehemență:

— N-are niciun drept să insinueze fel de fel de lucruri despre Franklin. Și, la urma urmei, mărturia ei a fost cea care a ajutat să se stabilească faptul că a fost vorba de o sinucidere. Mărturia ei și a lui Poirot care a văzut-o pe doamna Franklin ieșind din laborator cu o sticlură în mînă.

Boyd Carrington izbucni.

— Ce înseamnă o sticlură?! Femeile întotdeauna au la ele sticlure... cu parfum, cu loțiune de păr, cu oje. În seara aceea fata ta alerga de colo-colo cu o sticlură în mînă și asta nu înseamnă că ea se gîdea să se sinucidă, nu? Prostii!

Se întrerupse pe cînd se apropia de noi Allerton. Și, în aceeași clipă, ca într-o melodramă, din depărtări se auzi ecoul unui tunet. Reflectam, cum o mai făcusem și înainte, că Allerton părea destinat să joace rolul ticălosului...

Dar în noaptea morții Barbarei Franklin el se aflase departe de casă. Și, pe deasupra, ce motiv putea să aibă?

Apoi m-am gîndit că X niciodată n-avea vreun motiv... În

aceasta consta puterea poziției sale. Și asta și numai asta ne încurca teribil! Totuși, nu era deloc imposibil ca în orice clipă să apară o scînteie care să ne ajute să descoperim totul...

CRED CĂ AICI ȘI ACUM AȘ VREA SĂ MĂRTURISESC CEVA CE NU luasem în considerație nicio clipă și anume faptul că Poirot ar putea să sufere un eșec. În înfruntarea dintre Poirot și X nu mă gîndisem niciodată la posibilitatea ca X să iasă victorios. În ciuda sănătății proaste, șubrede a lui Poirot, am crezut în el ca fiind potențial mai puternic decît X. Vedeți, mă deprinsesem cu succesele lui Poirot.

Poirot însuși a fost primul care mi-a strecurat în inimă îndoiala.

Înainte de a coborî la cină m-am dus să-l văd. Nu-mi mai amintesc acum ce anume l-a determinat s-o spună, dar brusc Poirot întrebuintă propoziția „dacă mi se întîmplă ceva”.

Am protestat pe loc și vehement. Nu se va întîmpla nimic... nimic nu se putea întîmpla.

— *Eh bien*, atunci n-ai ascultat atent ce ți-a spus doctorul Franklin.

— Franklin nu știe. Poirot, o să trăiești încă multă vreme...

— E posibil, prietene, deși ar fi extrem de neobișnuit. Dar acum vorbesc în sens particular și nu în sens general. Deși, dacă ar fi să mor curînd, s-ar putea să n-am timp suficient să-l „aranjez” pe prietenul nostru X.

— Ce?! fața mea oglindea cît de șocat eram.

Poirot dădu afirmativ din cap.

— Da, Hastings. X este, în fond, inteligent. De fapt, foarte inteligent. Și X, evident, înțelege că eliminarea mea,

chiar dacă-mi va anticipa moartea naturală doar cu cîteva zile, poate să reprezinte un avantaj inestimabil.

— Dar atunci... dar atunci... ce o să se întîmple?

Eram îngrozit.

— Cînd colonelul cade, *mon ami*, al doilea la comandă îi ia locul. Tu vei continua.

— Cum am să pot eu? Plutesc într-un întuneric desăvîrșit.

— Am aranjat și cu asta. Dacă mi se întîmplă ceva, prietene, vei găsi aici, bătu cu palma caseta încuiată de lîngă el, toate cheile de care ai nevoie. Vezi, am aranjat totul pentru orice eventualitate.

— Într-adevăr, nu e nicio nevoie să fii deștept! Spune-mi măcar acum tot ce este de știut.

— Nu, prietene. Faptul că tu nu ai cunoștință de ceea ce eu știu e un lucru în sine prețios.

— Mi-ai făcut un raport clar despre toate problemele?

— Evident că nu. X ar putea pune mîna pe el.

— Atunci ce-mi lași?

— Doar indicații. Ele nu vor însemna nimic pentru X, fi sigur de asta, dar te vor conduce pe tine să descoperi adevărul. Nu sînt chiar atît de sigur. Poirot, de ce trebuie să ai o minte atît de întortocheată? Totdeauna ți-a plăcut să complici lucrurile... Totdeauna!

— Și a devenit pentru mine acum o adevărată pasiune? Asta vrei să spui? Poate. Dar, te asigur, indicațiile pe care ți le furnizez te vor duce la adevăr. Făcu o pauză, apoi spuse: Și poate atunci vei dori ca ele să nu te fi condus așa de departe. Și poate că atunci ai prefera să spui: „*Să tragem cortina*”.

Ceva în glasul său îmi trezi din nou acea spaimă vagă, nedeslușită pe care o mai simțisem o dată sau de două ori. Era ca și cum undeva, în afara razei mele vizuale, exista ceva ce n-aș fi dorit să văd... ce n-aș fi vrut să știu... Un lucru ce totuși, în străfunduri, *îl știam*...

Am alungat această senzație și am coborât la cină.

XVII

Cina a fost destul de veselă. Doamna Luttrell coborîse din nou și manifesta cea mai bună formă de veselie irlandeză artificială. Franklin părea mult mai vioi și mai bine dispus decît îl știusem vreodată. Pe sora Craven o vedeam pentru prima oară în haine obișnuite în loc de uniforma ei de infirmieră. Acum, cînd scăpase de servituțile profesionale, se prezenta netăgăduit ca o tînă ră foarte atrăgătoare.

După cină doamna Luttrell propuse un bridge, dar pînă la urmă începură alte jocuri. Pe la nouă și jumătate Norton ne făcu cunoscută intenția lui de a urca să-l vadă pe Poirot.

— Bună idee, zise Boyd Carrington. Îmi pare rău că se simte prost din cauza vremii. Vin și eu cu tine.

Am acționat rapid.

— Ascultă, nu te supăra... e prea obositor pentru el să discute cu mai mult de o persoană odată, am intervenit eu.

Norton îmi ținu hangul și adăugă repede:

— I-am promis că-i împrumut o carte despre păsări.

— Bine, acceptă Boyd Carrington. Hastings, te întorci?

— Da.

Am urcat cu Norton. Poirot ne aștepta. După ce am

schimbat cîteva cuvinte, am coborît din nou. Am început să jucăm remi.

Boyd Carrington, cred, era cam iritat în seara aceea din cauza atmosferei vesele de la „Styles”. Se gîndea, poate, că nu se scursese atît de mult timp de la tragedie încît toți s-o uite. Era distrat, uitînd deseori ce făcea și pînă la urmă se scuză că nu va mai juca mai departe. Se duse la fereastră și o deschise. Se auzea tunînd în depărtare. Se pornise o furtună, care încă nu ajunsese pînă la noi. Închise fereastra și se întoarse. Stătu un minut sau două uitîndu-se la jocul nostru, apoi ieși din cameră.

M-am dus să mă culc pe la unsprezece fără un sfert. Am urcat și n-am mai intrat la Poirot. Probabil că dormea. Simțeam o repulsie să mă mai gîndesc la „Styles” și la problemele sale. Voiam să dorm... să dorm și să uit...

Tocmai ațipisem, cînd mă trezi un zgomot. Am crezut că cineva a bătut la ușa mea. Am zis: „Intră”, dar fiindcă n-am primit niciun răspuns m-am sculat, am aprins lumina și m-am uitat pe coridor.

Chiar în clipa aceea l-am văzut pe Norton întorcîndu-se de la baie și îndreptîndu-se spre camera sa. Purta un halat de o culoare respingătoare, iar părul îi stătea ridicat caraghios în creștet, ca de obicei. A intrat în camera lui, a închis ușa și imediat l-am auzit întorcînd cheia în broască.

Din înalturi răzbătu bubuitul unui tunet. Furtuna se apropiase.

M-am reîntors în pat cuprins de o ușoară senzație de neliniște provocată de zgomotul acelei chei întoarse în broasca uși.

Sugera, foarte vag, lucruri sinistre. Oare în mod obișnuit Norton își încuia ușa noaptea? M-am mirat. Îl prevenise Poirot să procedeze așa? Cu o bruscă tulburare mi-am amintit cum cheia de la ușa lui Poirot dispăruse în chip misterios...

Stăteam culcat și neliniștea mea crescuse în timp ce furtuna îmi accentua starea nervoasă. Pînă la urmă m-am ridicat și am încuiat și eu ușa. Apoi am revenit în pat și am adormit...

ÎNAINTE DE A COBORÎ LA MICUL DEJUN AM INTRAT LA Poirot.

Se afla în pat și încă o dată m-a izbit cît de prost arăta. Linii adînci de oboseală, de extenuare îi brăzdau fața.

— Cum te simți, prietene?

Îmi zîmbi liniștitor.

— Exist, dragul meu, încă exist.

— Ai dureri?

— Nu... sînt doar obosit, foarte obosit, suspină el.

— Cum a fost aseară? Ți-a spus Norton ce-a văzut în ziua aceea?

— Da.

— Ce-a fost?

Poirot mă privi lung și gînditor, înainte de a-mi răspunde:

— Hastings, nu sînt sigur că ar fi bine să-ți spun. Ai putea înțelege greșit.

— Despre ce e vorba?

— Norton mi-a mărturisit că a zărit doi oameni...

— Judith și Allerton, am strigat. M-am gîndit eu atunci că așa e!

— *Eh bien, non*. Nu Judith și Allerton. Nu ți-am zis că o să înțelegi greșit? Ai și tu o idee fixă!

— Îmi pare rău, mi-am cerut eu scuze puțin stingherit. Hai, dă-i drumul!

— Am să-ți spun mîine. Am multe lucruri asupra cărora trebuie să reflectez.

— Are... are vreo legătură cu cazul?

Poirot dădu afirmativ din cap. Închise ochii, lăsându-se pe spate.

— Cazul este încheiat. Da, este terminat. Sînt numai cîteva fleacuri ce trebuie asamblate. Prietene, du-te să-ți iei micul dejun. Și cînd pleci trimite-l pe Curtiss la mine.

Așa am făcut și am coborît. Voiam să-l văd pe Norton. Eram teribil de curios să aflu ce îi spusese lui Poirot.

Fără să știu de ce, nu mă simțeam nici liniștit, nici fericit. Mă impresionase neplăcut dispoziția sumbră a lui Poirot. De ce acest secret desăvîrșit? De ce această adîncă, inexplicabilă tristețe? Care era *adevărul* despre toate acestea?

Norton nu venise la micul dejun.

Am ieșit în grădină să mă plimb. După furtună aerul era curat și rece. Am observat că plouase mult. Pe peluză l-am găsit pe Boyd Carrington. Îmi făcea plăcere să-l văd și voiam să-l pot lua confident. Dorisem acest lucru tot timpul. Acum eram foarte ispitit s-o fac. Poirot nu mai era în stare să ducă singur la bun sfîrșit cazul.

În această dimineață Boyd Carrington arăta atît de viguros, atît de sigur de sine încît m-am simțit cuprins de un val de căldură și de liniște.

— Te-ai sculat cam tîrziu, zise el.

Am dat afirmativ din cap.

— Am dormit mai mult.

— În timpul nopții a fost o furtună grozavă, cu trăsnete. Acum îmi aminteam că prin somn auzisem tunetele.

— Aseară cred că mă aflam sub influența vremii, continuă Boyd Carrington. Astăzi mă simt mult mai bine.

Întinse brațele și căscă.

— Unde e Norton? l-am întrebat.

— Cred că nu s-a sculat încă. E leneș, diavolul.

Printr-o înțelegere tacită am ridicat ochii. Ferestrele camerei lui Norton se aflau chiar acolo deasupra noastră. Am

tresărit. Pe toată fațada casei numai geamurile camerei lui Norton erau închise.

— E bizar. Crezi că au uitat să-l cheme la micul dejun? am întrebat eu.

— Ciudat... Sper că nu e bolnav. Să mergem și să vedem.

Am urcat împreună. Servitoarea, o fată arătînd cam timpă, se afla pe coridor. Ne-a comunicat, după ce o întrebăram, că domnul Norton nu răspunsese cînd ciocănisese la ușa lui. Bătuse o dată sau de două ori, dar nu se părea că o auzise. Ușa sa era încuiată.

Mă cuprinsese o presimțire neplăcută. Am ciocănit tare, strigînd:

— Norton, Norton. Trezește-te!

Și din nou cu o neliniște crescîndă:

— Trezește-te!

Cînd a devenit evident că, în ciuda insistențelor noastre, nu primeam niciun răspuns, ne-am dus și l-am căutat pe colonelul Luttrell. Ne ascultă și în ochii lui albaștri, spălăciți, se ivi o spaimă vagă. Se trase nehotărît de mustață.

Doamna Luttrell, adeptă a hotărîrilor prompte, nu tergiversă.

— Trebuie să deschidem ușa într-un fel. N-avem încotro, e singura soluție.

Pentru a doua oară în viața mea am văzut o ușă spartă la „Styles”. În spatele ușii era ceea ce fusese și prima dată în dosul unei uși încuiate: *Moarte prin violență*.

Norton, în halat, zăcea pe patul său. Cheia se afla în buzunarul halatului. În mîna avea un revolver minuscul ca o jucărie, dar în stare să-și îndeplinească misiunea. Exact în mijlocul frunții se vedea o mică gaură.

Pentru o clipă sau două n-am putut să precizez de ce-mi amintea. Ceva, sigur, foarte de demult...

Eram prea obosit ca să-mi amintesc...

PE CÎND INTRAM ÎN CAMERA LUI POIROT, ACESTA ÎMI VĂZU
mutra și mă întrebă repede:

— Ce s-a întîmplat? Norton?

— Mort!

— Cum? Cînd?

În cîteva cuvinte i-am spus. Am încheiat extenuat:

— Toți spun că e vorba de sinucidere. Ce altceva pot să
zică? Ușa era încuiată. Geamurile închise. Cheia în buzunarul
lui. Asta-i bună! L-am văzut cu ochii mei intrînd în cameră și
l-am auzit încuind ușa.

— Hastings, l-ai văzut?

— Da, astă noapte.

I-am explicat.

— Ești sigur că era Norton?

— Desigur, îi recunosc dintr-o mie halatul ăla îngrozitor.

Pentru o clipă Poirot deveni cu adevărat bătrîn, pisălog.

— Ah! Dar este vorba de un *om* pe care-l identifici și nu de
un *halat*. *Ma foi!* Oricine poate purta un halat!

— E adevărat, am răspuns eu încet, că nu i-am văzut fața.
Dar era părul lui, ei bine, și acel ușor șchiopătat..

— *Mon Dieu*, oricine poate șchiopăta.

L-am privit uimit.

— Poirot, vrei să insinuezi că *nu era* Norton cel pe care l-
am zărit?

— Nu insinuez nimic. Sînt numai supărat de argumentele
neștiințifice aduse de tine cînd susții că era Norton. Nu, nu,
nicio clipă nu vreau să insinuez că *n-a fost* Norton. Ar fi fost

greu să fie oricine altcineva, fiindcă fiecare bărbat de aici este înalt, mult mai înalt decît Norton și, *en fin*, înălțimea nu o poți masca, aceasta categoric nu. Cred că Norton avea doar un metru șaiszeci înălțime. *Tout de même*, e ca un truc, ca o scamatorie, nu? Intră în cameră, încuie ușa, pune cheia în buzunar și este găsit împușcat ținînd revolverul în mînă, iar cheia în buzunarul halatului!

— Atunci nu crezi că s-a sinucis? Poirot clătină ușor din cap.

— Nu. Norton nu s-a sinucis. A fost ucis în mod deliberat!

AM COBORÎT DEZORIENTAT. LUCRUL ERA ATÎT DE inexplicabil încît mi se poate ierta faptul că nu mi-am putut imagina următorul pas inevitabil. Eram buimăcit. Minteă nu-mi mai mergea cum trebuie.

Și totuși era atît de logic. Norton fusese omorît. De ce? Ca să fie împiedicat, așa bănuiam eu, să spună ceea ce văzuse.

Dar el mărturisise ceea ce știa unei alte persoane.

Așa încît și acea persoană se afla în pericol...

Și nu era numai în pericol, dar și neajutorat...

Ar fi trebuit să știu...

Ar fi trebuit să prevăd...

— *Cher ami!* mi-a zis Poirot pe cînd părăseam camera.

Acestea au fost ultimele cuvinte pe care le-am auzit din gura lui. Pentru că atunci cînd Curtiss se duse să-și servească stăpînul, descoperise că murise...

XVIII

Nu vreau să scriu despre asta deloc.

Doresc, înțelegeți, să mă gândesc cât mai puțin la acest lucru. Hercule Poirot murise și o dată cu el murise și o bună parte din Arthur Hastings.

Vă voi relata faptele fără prea multe amănunte. Mai mult, nu suport să fac.

Poirot a murit, au spus toți, de moarte naturală. A avut un atac de inimă. Aceasta a fost cauza, iar Franklin a declarat că el se aștepta ca Poirot să moară. Fără îndoială că vestea morții lui Norton l-a dat gata. Dar, pe de altă parte, se pare că pastilele de nitroglicerină nu se aflau la îndemână lângă patul lui.

Fusese o neglijență? Le-a îndepărtat cineva în mod deliberat? Nu, trebuia să fie ceva mai mult de atât. X nu putea să conteze pe faptul că Poirot va avea un atac de inimă.

Pentru că, înțelegeți, refuzam să cred că moartea lui Poirot era naturală. Fusese omorât, așa cum fusese omorât și Norton și Barbara Franklin. Și eu nu știam *de ce* au fost uciși... și nici *cine*-i suprimase!

A urmat o anchetă în legătură cu moartea lui Norton și

concluzia a fost: sinucidere. Singura îndoială a fost exprimată de medicul legist care a afirmat că e neobișnuit ca un om să se împuște singur exact în mijlocul frunții. Dar asta nu aducea decât o umbră de îndoială. Întreaga problemă era atît de clară! Ușa încuiată pe dinăuntru, cheia în buzunarul mortului, ferestrele bine închise... revolverul în mîna lui. Se pare că Norton se vătase de migrene și că mai multe investiții ale sale dăduseră greș. Greu de crezut că acestea ar fi putut să constituie motive pentru o sinucidere, dar trebuiau să găsească și ei ceva!

Revolverul se pare că era al lui. Cît stătuse la „Styles” o servitoare îl văzuse de vreo două ori pe masa lui de toaletă. Deci asta era situația! O altă crimă frumos pusă în scenă și, ca de obicei, fără nicio alternativă.

În duelul dintre Poirot și X, X cîștigase.

Dar venise și rîndul meu...

M-am dus în camera lui Poirot și am luat caseta.

Știam că mă lăsase executorul lui testamentar, încît aveam dreptul să procedez așa. Cheia era legată în jurul gîtului său.

Ajuns în camera mea, am deschis caseta.

Și am avut pe loc un șoc. *Filele cazurilor lui X dispăruseră.*

Le văzusem doar cu o zi sau două înainte cînd Poirot le băgase în casetă și apoi o încuiase. Aceasta era dovada, dacă aș mai fi avut nevoie de ea că X acționase! Fie că Poirot distrusese el însuși aceste hîrtii (puțin probabil însă), fie că X o făcuse.

X, X. Acest diavol blestemat!

Dar caseta nu era goală. Mi-am reamintit promisiunea lui Poirot că am să găsesc alte indicații pe care X să nu le poată descifra.

Unde se aflau aceste indicații?

În casetă am găsit un exemplar al uneia dintre piesele lui

Shakespeare și anume *Othello*, într-o ediție mică, ieftină. Cealaltă carte era piesa *John Ferguson* de St. John Ervine. În ea era un semn la actul al treilea.

Priveam cele două cărți cu desăvîrșire pierdut.

— Iată cheile pe care mi le lăsase Poirot... și nu-mi spuneau absolut nimic!

Ce puteau să însemne?

Singurul lucru care-mi trecu prin cap a fost că ele constituie un fel de cod. Un cod bazat pe aceste piese.

Dar dacă era așa, cum îl voi putea descifra?

Nicăieri nu erau cuvinte, litere subliniate. Am încercat plin de rîvnă să găsesc cheia, dar fără niciun rezultat!

Am citit foarte atent actul al treilea din *John Ferguson*. O scenă admirabilă, cutremurătoare era cea în care „neghiobul” Clutie John stă și discută, scenă care se termină cu plecarea tînărului Ferguson în căutarea omului ce-i violase sora.

Caractere realizate cu artă... dar greu puteam să cred că Poirot îmi lăsase cartea ca să-mi rafineze gustul literar.

Și apoi pe cînd întorceam paginile căzu o bucățică de hîrtie. Conținea o singură propoziție scrisă de mîna lui Poirot:

Discută cu valetul meu Georges!

Ei, asta era ceva! Cheia codului, poate, dacă exista un cod, a fost lăsată la Georges. Trebuia să obțin adresa lui și să mă duc să-l văd.

Dar mai întîi era problema dureroasă a înmormîntării prietenului meu drag.

Aici era locul unde trăise cînd venise prima oară în această țară. Aici urma să se odihnească în pace... În zilele acelea Judith a fost foarte drăguță cu mine. Petrecu o groază de vreme în preajma mea și mă ajută să aranjez totul. A fost blîndă și plină de înțelegere. Elizabeth Cole și Boyd Carrington au fost și ei foarte amabili.

Elizabeth Cole era mai puțin afectată de moartea lui Norton decît aş fi crezut eu. Dacă era cumva profund îndurerată atunci păstra acest lucru doar pentru ea.

Și astfel totul luă sfîrșit...

DA, TREBUIE SĂ Scriu DESPRE ASTA...

Trebuie să spun tot.

Înmormîntarea se terminase. Stăteam cu Judith, încercînd să schițez cîteva planuri pentru viitor.

— Dar vezi, dragă, eu n-am să fiu aici, mă întrerupse ea.

— N-ai să fii aici?

— Nu voi mai fi în Anglia.

M-am uitat fix la ea.

— N-am vrut să-ți spun înainte, tată. Nu doream să fac lucrurile și mai grele pentru tine. Dar acum trebuie să știi. Sper să nu te superi prea tare. Plec în Africa, înțelegi, cu doctorul Franklin.

Cînd am auzit, am explodat. Era imposibil! Nu putea să facă un asemenea lucru! Toată lumea o să bîrfească. Să fie asistenta lui în Anglia, mai ales, cînd soția sa trăia era una, dar să se ducă cu el în Africa era alta. Era imposibil și mă împotriveam cu hotărîre.

— Judith, nu trebuie să faci un asemenea lucru!

Nu m-a întrerupt. M-a lăsat să termin. Zîmbea ușor.

— Dar, iubituie, nu plec ca asistentă a lui, ci ca soție.

Am simțit că o măciucă mă izbește în moalele capului.

Am zis sau mai mult am bîiguit:

— Al... Allerton?

Părea ușor amuzată.

— N-a fost niciodată nimic. Ți-aș fi spus-o, dacă nu mă

înfuriai. Pe deasupra doream ca tu să crezi, ei bine... ceea ce credeai. Nu voiam să aflu că era... John.

— Dar într-o seară l-am văzut sărutându-te.

— Ah! Se poate. În seara aceea eram distrusă, nefericită. Se mai întâmplă. O știi și tu doar, nu?

— Nu te poți căsători cu Franklin încă... așa repede...

— Ba da. Vreau să plec cu el și tu singur ai spus că e mai ușor. Acum... acum nu mai avem de ce să așteptăm!

Judith și Franklin. Franklin și Judith.

Înțelegeți ce gânduri mă năpădiră... gânduri care zăceau în adâncuri de multă vreme?!

Judith cu o sticlută în mână, Judith cu glasul ei tînăr, pasionat declarînd că viețile lipsite de sens ar trebui înlăturate în favoarea celor folositoare. Judith, pe care o iubisem și eu și o iubise și Poirot! Cei doi văzuți de Norton fuseseră oare Judith și *Franklin*? Dacă era așa... dacă era așa... Nu, aceasta nu putea fi adevărat... Nu Judith... Poate Franklin... un om straniu, dur, un bărbat care dacă s-ar fi hotărît să comită o crimă putea să ucidă, chiar de mai multe ori...

Poirot acceptase să-l consulte pe Franklin.

De ce? Ce-i spusese în acea dimineață?

Dar nu Judith... Nu iubita mea, serioasa și tînăra mea Judith!

Și cît de straniu se comportase Poirot! Cum îmi răsunau încă în urechi acele cuvinte ale sale: „Și poate că atunci ai prefera să spui: *„Să tragem cortina.”*”

Și dintr-o dată mă izbi o nouă idee. Monstruos! Imposibil! Nu cumva întreaga istorie a lui X fusese o născocire și Poirot venise la „Styles” fiindcă se temea de o tragedie în menajul familiei Franklin? Voia să veghez asupra lui Judith? Oare *acesta* să fi fost motivul pentru care nu-mi spusese nimic? Fiindcă întreaga poveste despre X fusese doar o născocire, o perdea de fum?

Judith, fiica mea, era inima întreagă a tragediei?

Othello! *Othello* luasem eu din raftul de sub masă în seara aceea când murise doamna Franklin! Să fie oare aceasta cheia?

În acea seară, Judith arăta, cum remarcase cineva, ca tiza ei înainte de a-i tăia capul lui Holofern! Judith – purtând moartea în inimă?!

XIX

Aceste rînduri le scriu la Eastbourne.
Venisem la Eastbourne să-l văd pe Georges, fostul valet al lui Poirot.

Georges slujise la Poirot mulți ani. Competent, era genul de om prozaic, fără niciun pic de imaginație. Totdeauna privea lucrurile așa cum erau și le prețuia la adevărata lor valoare.

Ei bine, m-am dus să-l văd. I-am spus de moartea lui Poirot și Georges reacționează așa cum mă așteptasem, în modul lui obișnuit. A fost abătut și trist, dar aproape că a reușit să ascundă aceasta.

Apoi l-am întrebat:

— Ți-a lăsat un mesaj pentru mine, nu?

Georges răspunse prompt:

— Pentru dumneavoastră, domnule? Nu, nu, după cât îmi aduc aminte.

Am rămas surprins. Am insistat dar a fost foarte categoric.

La sfîrșit am zis:

— Presupun că e greșeala mea. Ei bine, asta-i! Aș fi vrut să fii cu el cînd a murit.

— Domnule, și eu aș fi dorit.

— Cred că și dacă tatăl dumitale ar fi fost bolnav, dumneata tot ai fi venit la Poirot.

Georges mă privi într-un mod curios.

— Domnule, vă cer iertare. Nu vă înțeleg prea bine.

— Ai plecat de la Poirot ca să ai grijă de tatăl dumitale, nu?

— Domnule, eu n-am vrut să plec. Domnul Poirot m-a îndepărtat.

— Te-a îndepărtat? m-am mirat eu,

— Domnule, nu vreau să zic că m-a concediat. Înțelegerea a fost ca eu să mă reîntorc în serviciul dînsului ceva mai tîrziu. Dar am plecat la dorința sa și dînsul mi-a aranjat o remunerație corespunzătoare în timp ce eu stăteam aici cu bătrînul meu tată.

— Dar de ce, Georges, de ce?

— Domnule, într-adevăr n-aș putea spune de ce.

— N-ai întrebat?

— Nu, domnule. N-am crezut că am căderea s-o fac.

Domnul Poirot întotdeauna a avut ideile sale, domnule. Un gentleman foarte deștept, ceea ce eu am înțeles întotdeauna, domnule, și demn de mult respect.

— Da, da, am murmurat eu absent.

— Era foarte atent cu ținuta sa... cu hainele, deși avea gusturi cam ciudate și fanteziste... dacă înțelegeți ce vreau să spun... Dar e de înțeles, fiindcă în fond era un gentleman străin. Tot așa cu părul și mustața.

— Ah! acele faimoase mustăți. Am simțit un junghi dureros reamintindu-mi cît de mîndru era de ele.

— În special îl preocupa mustața, continuă Georges. Nu o purta după ultima modă, dar i se *potrivea*, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

I-am răspuns că da. Apoi am murmurat cu discreție:

— Bănuiesc că și-o vopsea, ca și părul de altfel, nu?

— Da împrăpăta un pic culoarea mustății... dar nu a părului... cel puțin în ultimii ani.

— E un nonsens! Era negru ca pana corbului, arăta chiar ca o perucă, atît de artificial pare.

Georges îmi mărturisi, codindu-se:

— Scuzați-mă, domnule, era chiar perucă. Părul domnului Poirot căzuse mult în ultima vreme așa că și-a luat o perucă.

Mă gîndeam cît de trist era că un valet știa mai multe despre un om decît cel mai apropiat prieten al său.

M-am întors la întrebarea care mă intriga:

— Dar într-adevăr n-ai idee de ce domnul Poirot te-a expediat de lîngă el? Gîndește-te, omule, *gîndește-te!*

Georges se străduia s-o facă, dar era clar că nu era capabil de așa ceva.

— Aș putea numai să sugerez, domnule, vorbi el în sfîrșit, că m-a îndepărtat pe mine fiindcă voia să-l angajeze pe Curtiss.

— Curtiss? De ce ar fi vrut să-l angajeze pe Curtiss?

Georges tuși din nou.

— Ei bine, domnule, habar n-am de ce. Nu mi s-a părut, cînd l-am văzut, un... vă rog să mă scuzați... un specimen prea reușit, domnule! Desigur, din punct de vedere fizic era puternic, dar aș îndrăzni să afirm că nu prea avea calitățile care să-i convină domnului Poirot. Fusesse asistent mai înainte la o casă de nebuni, cred.

L-am privit fix pe Georges.

Curtiss!

Acesta să fi fost motivul pentru care Poirot nu vroise să-mi spună mai mult? Curtiss, singurul om pe care nu-l pusesem la socoteală niciodată! Da, și Poirot fusesse mulțumit să fie așa, ca eu să-i cercetez numai pe oaspeții de la „Styles” în căutarea misteriosului X. Dar X *nu* era un oaspete!

Curtiss!

Cîndva asistent într-un ospiciu... Și oare nu citisem undeva că mulți dintre foștii pacienți în case ori aziluri pentru nebuni rămîn uneori sau se întorc acolo ca asistenți?

Un om ciudat, taciturn, cu o înfățișare de tembel... un om ce putea să omoare pentru un motiv oarecare straniu, patologic?!

Și dacă era așa... dacă era așa...

Atunci mi se lua o mare greutate de pe suflet!

Curtiss...?

POSTSCRIPTUM

(Însemnări de căpitanul Arthur Hastings:

LA PATRU LUNI DUPĂ MOARTEA PRIETENULUI MEU POIROT, A intrat în posesia mea următorul manuscris. Am primit o înștiințare de la o firmă de avocați rugîndu-mă să le fac o vizită la birou. Acolo, „în conformitate cu instrucțiunile clientului lor, domnul Hercule Poirot”, îmi înmînară un pachet sigilat. Reproduc aici conținutul lui).

Manuscrisul lui Hercule Poirot:

MON CHER AMI,

Cînd vei citi aceste rînduri voi fi mort de patru luni. Am meditat îndelung dacă să aștern sau nu pe hîrtie ceea ce am scris eu aici și am decis că e absolut necesar să se afle adevărul despre cea de a doua „afacere Styles”. De asemenea, risc o presupunere și anume că la vremea cînd parcurgi aceste rînduri vei fi desfășurat cele mai extravagante teorii... și nu e exclus să-ți faci mari necazuri...

Dar lasă-mă să-ți spun că tu, *mon ami*, ai fi putut ușor să ajungi să descoperi adevărul. Zic asta fiindcă aveai toate indiciile. Dacă n-ai ajuns, e din cauză că întotdeauna ai avut o fire fericită, mult prea încrezătoare. À la fin comme un commencement.*

Trebuie să afli, cel puțin, cine l-a omorât pe Norton – chiar dacă cine a ucis-o pe Barbara Franklin e încă un mister. Ultima afirmație s-ar putea să te cam surprindă.

Dar să încep cu începutul. După cum îți amintești am trimis după tine. Ți-am spus că am nevoie de tine. Era adevărat. Ți-am zis că voiam ca tu să fii ochii și urechile mele. Și asta era adevărat, foarte adevărat... dar nu în sensul în care ai înțeles tu! Tu trebuia să vezi ceea ce eu voiam să vezi și să auzi, subliniez deci, ceea ce *eu* vroiam de fapt să auzi.

Te-ai plîns, *cher ami*, că eram „unfair” în prezentarea acestui caz. M-am străduit să nu afli ceea ce eu știam. Adică am refuzat să-ți dezvălui identitatea lui X. E foarte adevărat! Am făcut asta deși nu din motivele pe care ți le-am „servit”. Imediat vei vedea adevăratul motiv.

Și acum să examinăm această problemă a lui X. Ți-am dat rezumatul diferitelor cazuri. Ți-am indicat că în fiecare caz în parte părea foarte clar că persoana acuzată sau suspectată comisese crima respectivă, că nu exista nicio soluție alternativă. Apoi am stabilit prin deducție al doilea fapt important: că în fiecare caz X ori fusese în scenă, ori foarte implicat. Atunci tu ai tras o concluzie care, paradoxal, era și adevărată și falsă în același timp. Și anume că X comisese toate crimele.

Dar, dragul meu prieten, circumstanțele au fost de asemenea natură în fiecare dintre cazuri (sau aproape în fiecare) încît *numai* persoana acuzată putea să fi comis crima.

* De la început și pînă la sfîrșit (în fr. în original).

Pe de altă parte, dacă așa stăteau lucrurile, ce responsabilitate avea X? Când nu e vorba de o persoană angajată în forțele polițienești sau, să zicem, la o firmă de avocați criminaliști, nu e plauzibil ca ea să fie prezentă în cinci cazuri de crimă, fie el bărbat, fie femeie. Înțelegi, așa ceva nu se întâmplă!

Niciodată, niciodată nu se întâmplă să-ți spună cineva confidențial: „Află că eu, de fapt, cunosc cinci criminali!” Nu, nu, *mon ami* nu e posibil! Astfel că am ajuns la rezultatul curios să avem aici un caz de cataliză – o reacție între două substanțe care are loc numai în prezența unei a treia substanțe, că cea de a treia substanță aparent nu ia parte la reacție și rămîne neschimbată. Așa stau lucrurile. Asta înseamnă că acolo unde X fusese prezent avuseseră loc crimele, dar X nu luase parte activă la ele.

O situație extraordinară, anormală! Și am înțeles în cele din urmă că dădusem, la sfîrșitul carierei mele, de criminalul perfect, criminalul ce inventase o asemenea tehnică încît *nu putea fi niciodată acuzat de crimă*.

Era uluitor, dar nu inedit. Au existat situații asemănătoare. Și aici iată prima dintre „cheile” pe care ți le-am lăsat. Piesa *Othello*. Pentru că acolo, magnific conturat, avem originalul lui X. Iago este criminalul perfect. Moartea Desdemonei, cea a lui Cassio și, desigur, a lui Othello însuși, sînt toate crimele lui Iago, plănuite de el, împlinite de el. Și *el* rămîne în afara cercului, neatins de bănuială sau... așa ar fi putut să rămînă. Pentru că marele tău Shakespeare, dragul meu prieten, era preocupat de dilema pe care o provocase propria lui artă. Ca să-l demaște pe Iago a recurs la cel mai grosolan tertip, batista, lucru cîtuși de puțin potrivit cu tehnica generală a lui Iago și o gafă de care ai senzația că el însuși nu s-ar fi făcut vinovat.

Da, aici avem arta perfectă a crimei. Niciun cuvînt de sugestie *directă*. Iago este totdeauna gata să-i rețină pe ceilalți

de la violență, combătînd cu oroare suspiciunile exprimate de ceilalți înainte ca el însuși să le pomenească!

Aceeași tehnică o vedem și în strălucitul act al treilea al piesei *John Ferguson* – unde Clutie John „cel sărac cu duhul” îi determină pe alții să-l ucidă pe omul pe care el însuși îl ura. E o perfectă demonstrație de sugestie psihică.

Acum Hastings, trebuie să înțelegi următorul lucru: oricine e un criminal potențial, în fiecare om se trezește din cînd în cînd *dorința* de a ucide, dar nu și *voința* de a ucide. Cît de des n-ai spus sau n-ai auzit pe alții spunînd: „M-am înfuriat atît de tare încît îmi venea să-l omor!” „Cînd mi-a zis una ca asta numai că nu l-am omorît!”, „De supărare puteam să-l și strîng de gît!”. Și toate aceste declarații sînt întrucîtva adevărate. În astfel de momente mintea ți-e limpede. Îți vine să omori! *Dar n-o faci*. Voința ta trebuie să concorde cu dorința. La copii nu se realizează deocamdată perfect. Am cunoscut un copil care, necăjit de pisicuța lui, i-a zis: „Stai cuminte sau îți dau una în cap de te omor” și într-adevăr așa a făcut – ca, o clipă mai tîrziu, cînd și-a dat seama că viața pisicuței nu se va mai întoarce, să fie uluit și îngrozit, pentru că, înțelegi, copilul o iubea foarte mult. Astfel încît noi toți sîntem criminali potențiali. Și arta lui X a fost următoarea: nu să sugereze *dorința*, dar să năruiască împotrivirea normală, decentă. A fost o artă desăvîrșită de o practică îndelungată. X știa cuvîntul exact, fraza exactă, chiar și intonația care să sugereze și să producă presiune cumulativă asupra unui punct sensibil! Se putea face. A făcut-o fără ca victima să bănuiască măcar. Nu a fost hipnotism – prin hipnotism n-ar fi reușit. A fost mult mai perfid, mult mai periculos. A fost de fapt o concentrare de forțe, de sentimente, în scopul adîncirii unei breșe și nu a închiderii ei. A apelat la ce-i mai bun într-un om și l-a asociat cu ce-i mai rău!

Hastings, tu ar trebui să știi, fiindcă ți s-a întîmplat și ție...

Așadar, acum probabil că începi să înțelegi ce anume din remarcile mele te necăjea sau te deconcerta cu adevărat. Când îți spuneam că va fi comisă o crimă la „Styles”, nu mă refeream întotdeauna la aceeași crimă. Ți-am comunicat că mă aflu la „Styles” cu un anumit scop. Eram acolo, ți-am zis, pentru că urma să aibă loc o crimă. Ai fost surprins de certitudinea mea asupra acestui punct. Dar puteam să fiu sigur... de crimă, pentru că, înțelegi, urma să fie înfăptuită chiar *de mine*...

Da, prietene, este ciudat... și ridicol... și cumplit! Eu, care nu accept crima... eu, care prețuiesc viața omenească, să-mi sfîrșesc cariera comițînd o crimă! Probabil că mi-a fost dat să mă frămînte această dilemă pentru că am fost prea plin de mine însumi, prea conștient de dreptatea judecății mele! Pentru că înțelegi. Hastings, sînt două aspecte ale problemei. De o viață fac eforturi să salvez fapte nevinovate... *să împiedic* crima... și aceasta, și aceasta a fost singura mea cale! Nu greșesc. X nu putea fi atins de lege! Era în siguranță. Prin nici un alt mijloc, oricît de ingenios, nu cred că aș fi fost în stare să-l înfrîng.

Și cu toate astea, prietene... am șovăit. Am înțeles ce rîmnea de făcut... dar nu mă puteam hotărî să o fac eu însumi. Am fost, ca Hamlet... amîinînd mereu ziua blestemată... Și apoi următoarea tentativă a avut loc – atentatul împotriva doamnei Luttrell.

Am fost curios, Hastings, să văd dacă binecunoscutul tău fler pentru lucrurile evidente o să lucreze. Și a lucrat! Prima ta reacție a fost o vagă bănuială asupra lui Norton. Și aveai dreptate întru totul. Norton era cel în cauză. Nimic nu-ți motivase părerea – în afară de impresia adevărată, însă exprimată cu jumătate de gură, că Norton ar fi un om insignifiant. Aici, cred că te-ai apropiat foarte mult de adevăr.

Am trecut în revistă istoria vieții lui cu băgare de seamă.

Era singurul fiu al unei femei despotice. Se pare că n-a avut nici timp, nici talent ca personalitatea sa să se afirme sau să facă impresie asupra celorlalți oameni. Din copilărie șchiopăta puțin și nu fusese în stare, ca elev, să ia parte la jocurile celorlalți.

Tu mi-ai spus unul din cele mai semnificative lucruri despre el: cum s-a făcut de rîs la școală cînd a văzut un iepure mort și era gata să leșine din cauza asta. Acela, cred, a fost un incident ce se poate să-i fi lăsat o impresie adîncă. Nu-i plăceau sîngele și violența și în consecință prestigiul său avea de suferit. În subconștient, aș zice, aștepta să se reabiliteze devenind dur, fără cruțare.

Presupun că a început, încă de foarte tînăr, să descopere propria sa putere de a influența oamenii. E un bun auditor, o persoană liniștită și plină de înțelegere. Oamenii îl plac, fără însă, în același timp, să-l bage prea mult în seamă. Nu-i convenea chestia asta, dar mai tîrziu a făcut uz de ea. A descoperit cît de ridicol de ușor era, folosind cuvintele adecvate și apelînd la imboldurile necesare, să influențeze ființele din jurul lui. Tot ce trebuia era să-i înțeleagă, să le pătrundă gîndurile, să le cunoască dorințele și reacțiile intime.

Hastings, poți realiza că o asemenea descoperire e în stare să hrănească un simț al puterii? Iată-l deci pe Norton, pe care oricine îl agreea dar nu-l băga prea mult în seamă, putînd să determine oamenii să facă lucruri ce nu doreau sau (reține!) gîndeau că nu voiau să le facă.

Îmi pot imagina cum și-a dezvoltat acest hobby al lui... Și puțin cîte puțin și-a creat indirect un gust morbid pentru violență. Violența pentru care îi lipsea puterea fizică și pentru care, lipsindu-i, fusese ridiculizat.

Da, hobby-ul lui a crescut mereu pînă cînd a devenit o pasiune, o necesitate! Era un drog. Hastings, un drog ce-i

stimula pofta în aceeași măsură cum ar fi făcut-o opiumul sau cocaina.

Norton, în aparență blînd și afectuos, era de fapt un sadic, un vicios al durerii, al torturii mentale, care bîntuise în ultimii ani lumea ca o adevărată epidemie căci *l'appétit vient en mangeant**.

Era dominat de două pasiuni – setea de cruzime și aceea de putere. Numai el, Norton, stăpînea cheile vieții și ale morții!

La fel ca sclavii oricărui drog, trebuia să-și procure rația zilnică. Victimele și le-a găsit una după alta. N-am nicio îndoială că au fost mai multe cazuri, nu numai cele cinci pe care le-am scos acum la iveală. În fiecare dintre acestea el a jucat același rol. Îl știa pe Etherington, a stat o vară în satul unde locuia Riggs și a băut cu Riggs în cîrciuma din sat. Într-o călătorie a întîlnit-o pe Freda Clay și a speculat și a încurajat convingerea pe jumătate consolidată a fetei că dacă bătrîna ei mătușă ar muri ar fi un lucru într-adevăr bun... o eliberare pentru mătușică și o viață lipsită de constrîngerii financiare și plăcută pentru ea însăși. A fost prieten cu familia Litchfield și, cînd îi vorbea, Margaret Litchfield se și vedea ca o eroină ce-și salvează surorile de la o viață condamnată la privațiuni, lipsită de libertate. Hastings, nu cred deloc că vreunul din acești oameni ar fi făcut ceea ce au făcut, dacă n-ar fi fost incitat de Norton.

Și acum să ne întoarcem la evenimentele de la „Styles”. Eram pe urma lui Norton de cîtăva vreme. Făcuse cunoștință cu familia Franklin și deodată am „mirosit” pericolul. Trebuie să înțelegi că lui Norton îi era necesar un nucleu de la care să pornească. Poți să dezvolți ceva numai cînd sămînța există. De pildă, am avut totdeauna convingerea că în mintea lui

* Pofta vine mîncînd (în fr. în original).

Othello era cumva prezentă impresia (poate adevărată) că dragostea Desdemonei pentru el era de fapt admirația nemăsurată a unei tinere pentru „erou”, pentru un faimos războinic și nu dragostea echilibrată a unei *femei* pentru Othello, *bărbatul*. Este posibil ca Othello să-și fi dat seama că adevărata pereche a Desdemonei era Cassio și că ea putea înțelege acest lucru, cu vremea.

Familia Franklin reprezenta o foarte agreabilă perspectivă pentru Norton al nostru! O sumedenie de posibilități! Fără îndoială, Hastings, că acum ți-ai dat seama de ceea ce pentru orice om de bun-simț era foarte clar în tot acest răstimp și anume că Franklin era îndrăgostit de Judith și ea de el. Bruschețea lui, obiceiul de a nu o privi în față niciodată, de a fi nepoliticos cu ea, trebuiau să-ți spună că acest bărbat era îndrăgostit pînă peste urechi de Judith. Dar Franklin este un om cu o mare tărie de caracter și extrem de corect. Modul său de a se exprima este foarte prozaic, dar el este un bărbat cu concepții bine definite. În niciun caz un bărbat nu poate accepta să-și lase soția pe care el însuși și-a ales-o.

Judith, cum m-am gîndit eu și cum chiar tu puteai să vezi, era profund nefericită în dragostea ei. A crezut că ai înțeles acest lucru în ziua aceea cînd ai găsit-o în grădinița cu trandafiri. De aici și izbucnirea ei de furie. Firile de genul celei a lui Judith nu pot suporta nicio manifestare de milă sau simpatie. E ca și cum le-ai atinge o rană sîngerîndă.

Apoi a descoperit că tu credeai că Allerton era cel ce o interesa. Te-a lăsat să crezi asta, apărîndu-se în felul acesta de orice manifestare de simpatie și de orice re-zgîndărire a răniilor sale. A flirtat cu Allerton încercînd cu disperare să-și aline durerea. Știa exact ce tip de om e Allerton. O amuza și îi abătea gîndurile, dar niciodată n-a nutrit nici cel mai mic sentiment pentru el.

Norton, desigur, aflate dincotro bate vîntul. El a întrezărit

mai multe posibilități de a acționa în triumghiul Franklin. Pot afirma că a început întâi cu Franklin, dar n-a avut niciun fel de succes. Franklin este un om cu desăvârșire imun la genul de sugestii și insinuări ale lui Norton. El are o minte clară, sănătoasă, cu o cunoaștere limpede a propriilor sentimente și care nu ține seama de nicio presiune din afară. Mai mult, marea pasiune a vieții sale este munca. Cufundarea în muncă îl face mai puțin vulnerabil.

Cu Judith, Norton a avut mai mult succes. A pedalat foarte inteligent pe tema vieților inutile. Pentru Judith era o profesiune de credință dar ignora faptul că dorințele ei secrete erau în deplină concordanță cu această teorie, în timp ce Norton se folosea din plin de ea. A fost foarte deștept, a adoptat un punct de vedere opus, ridiculizînd ușor ideea că ea ar avea vreodată tăria să purceadă la o asemenea acțiune decisivă... Așa vorbesc toți tinerii, dar de făcut nu o fac niciodată!” Un truc vechi și răsuflat și totuși cît de des reușește, Hastings! Atît de vulnerabili sînt ei, acești copii! Atît de dispuși, deși nu vor s-o recunoască, să primească o provocare!

Și inutila Barbara odată înlăturată, drumul devine liber pentru Franklin și Judith! Lucrul acesta nu s-a spus niciodată, niciodată nu s-a recunoscut deschis. E de subliniat că aspectul *personal* n-a fost amintit niciodată, cu niciun prilej. Pentru că dacă Judith ar fi ajuns să recunoască acest aspect, ar fi reacționat cu violență.

Dar în cazul unui criminal atît de vicios ca Norton, pofta vine mîncînd. El găsește prilej de plăcere pretutindeni. Inclusiv în familia Luttrell.

Hastings, aruncă-ți o privire în urmă! Amintește-ți de prima seară cînd ai jucat bridge. Observațiile lui Norton după partidă, făcute în gura mare încît tu te-ai temut să nu le audă colonelul Luttrell! Desigur! Tocmai asta voia și Norton, să le

audă! Nu pierdea niciun prilej să abordeze subiectul, insistând chiar asupra lui. Și pînă la sfîrșit eforturile sale au fost încununate de succes! S-a întîmplat sub nasul tău, Hastings, și n-ai înțeles niciodată cum! Temelia era deja pusă – faptul că era făcut de rîs în fața celorlalți bărbați de soția sa îi adîncea resentimentele împotriva ei.

Adu-ți aminte ce s-a întîmplat exact!

Norton a zis că îi este sete. (Știa că doamna Luttrell se află în casă și va apare în „scenă”?) Colonelul a reacționat imediat, conform structurii sale, ca o gazdă ospitalieră. A oferit băuturi. S-a dus să le aducă. Voi toți stăteți afară lîngă geam. În cameră intră și soția lui și inevitabila scenă are loc – scenă pe care el știa că poate fi auzită de voi. Colonelul se întoarce. S-ar fi putut trece peste comentariile deplasate – și Boyd Carrington a și făcut-o. (El are experiență și e plin de tact, deși altminteri este unul dintre cei mai încrezuți și plicticoși indivizi pe care i-am întîlnit vreodată! Tocmai genul admirat de tine!). Tu însuți te-ai descurcat binișor! Dar Norton s-a repezit să vorbească foarte mult, fără sens, cu o lipsă de tact remarcabilă, fără să se oprească deloc, făcînd astfel ca situația să fie și mai stîngenitoare. A trîncănit despre bridge (mai mult pentru a aminti umilințele suferite de Colonel), a pălăvrăgit fără niciun sens despre accidente de vînătoare. Și exact cînd trebuia, așa cum intenționa Norton, catîrul ăla bătrîn cu rumeguș în cap, Boyd Carrington, îi ține hangul dînd drumul la povestirea lui despre ordonanța irlandeză care și-a împușcat fratele. O întîmplare, Hastings, pe care *Norton i-o spusese lui Boyd Carrington*, știind sigur că bătrînul neghiob o va reproduce la momentul potrivit ca fiind a lui. Înțelegi, sugestia supremă nu va veni de la Norton! *Mon Dieu, non!*

Toate s-au aranjat! Efectul cumulat! Limita critică! Jignit în sentimentele lui de amfitrion, făcut de ocară în fața semenilor hăi, suferind din cauza faptului că ei erau convinși

că nu-l țin curelele să facă ceva, ci doar să se supună cu blîndețe, să se lase terorizat... și apoi dintr-o dată cuvintele cheie care-i ofereau eliberarea!

Carabina de vînătoare, accidentele... omul care și-a împușcat fratele, și brusc îi apare chipul soției sale... „Siguranță perfectă... un accident. *Am să le arăt eu lor...* I-arăt eu *ei...* blestemata! Aș vrea s-o văd moartă... *Și va muri!*”

Hastings, dar n-a ucis-o! Sînt aproape convinși că atunci chiar cînd a tras el a ratat instinctiv pentru că *a vrut* să rateze. Și după aceea vraja diavolului s-a destrămat! Ea era soția lui, femeia iubită de el mai presus de orice.

Una din crimele lui Norton care n-a reușit pînă la capăt. Ah, dar următoarea lui încercare! Realizezi, Hastings, că *tu* ai fost cel ce a urmat? Aruncă o privire în urmă – amintește-ți totul, fiecare lucru în parte. Tu, onestul, blîndul meu Hastings! El ți-a descoperit toate slăbiciunile, dar și toate calitățile de cînstă și comportare demnă!

Allerton este omul care nu-ți place și de care instinctiv de temi. Despre el crezi că ar trebui înlăturat. Și tot ce-ai gîndit și ai auzit în legătură cu el era absolut adevărat. Norton îți debitează o poveste despre Allerton – faptele în sine erau adevărate. (Deși în realitate fata de care fusese vorba era nevrotică și de condiție modestă.)

Apelează la instinctele tale convenționale și de modă veche. Allerton este nemernicul, seducătorul, bărbatul ce distruge viața fetelor și le împinge la sinucidere! Norton îl determină și pe Boyd Carrington să te atace pe aceeași temă! Ești îndemnat să „discuți cu Judith”. Judith, cum era lesne de prevăzut, îți răspunde pe loc că va face ce va vrea cu viața ei. Ceea ce te determină să-ți închipui ce-i mai rău.

Înțelegi acum diferitele clape pe care cînta Norton! Dragostea pentru copilul tău. Sentimentul intens, de modă veche, al responsabilității unui om ca tine față de soarta

copiilor săi. Natura ta ușor infatuată: „Trebuie să fac ceva. Totul depinde de mine!” Sentimentul tău de neajutorare pentru că acum ești lipsit de judecata înțeleaptă a soției tale! Loialitatea ta – nu trebuie s-o trec cu vederea! Iar pe de altă parte, vanitatea ta! Colaborînd cu mine învățaseși toate secretele meseriei! Și, în sfîrșit, acel tainic sentiment pe care-l nutresc cei mai mulți tați pentru ficele lor – o illogică gelozie și repulsie față de bărbatul ce-i răpește fica! Norton a cîntat, Hastings, ca un virtuos pe toate aceste clape! Și tu ai reacționat!

Prea ușor iei lucrurile de bune! Totdeauna ai făcut așa! Ai acceptat prea lesne faptul că Judith era aceea căreia îi vorbea Allerton în seră. Deși nici n-ai văzut-o, nici n-ai auzit-o scoțînd o vorbă. Și incredibil, chiar și în dimineața următoare, încă îți stăruia în minte că fusese Judith. Te-ai bucurat că „s-ar fi răzgîndit”.

Dar dacă te-ai fi apucat să examinezi mai atent faptele, ai fi descoperit dintr-o dată că nu fusese nicio clipă vorba ca Judith să plece la Londra în ziua aceea! Și ai fi tras concluzia justă! Altcineva trebuia să plece în ziua aceea, o persoană care s-a supărat foarte rău că de fapt n-a reușit să plece. Sora Craven. Allerton nu este bărbatul care să curteze o singură femei?! Flirtul lui cu sora Craven progresase mult mai mult decît cel nevinovat cu Judith.

Nu, era o punere în scenă tot de-a lui Norton!

I-ai văzut pe Allerton și Judith sărutîndu-se! Apoi Norton te trage după colț. Fără îndoială că Norton știa foarte bine că Allerton urma să se întîlnească în seră cu sora Craven. După o ușoară altercație, îți dă voie să pleci dar vine și el cu tine. Ceea ce vorbea Allerton și tu ai auzit slujea formidabil scopului său și Norton te-a smuls în grabă de acolo înainte ca tu să ai cea mai mică șansă să descoperi că femeia nu era Judith!

Da, virtuosule! Și reacția ta este promptă la toate aceste provocări! Și ai ripostat! Te-ai hotărât să comiți o crimă!

Dar din fericire, Hastings, tu aveai un prieten al cărui creier încă funcționa! Și nu numai creierul lui!

Am afirmat la începutul acestei confesiuni că dacă n-ai ajuns să descoperi adevărul asta se datorează faptului că ești o natură prea încrezătoare. Crezi tot ceea ce ți se spune! Ai crezut și ce ți-am spus eu, deși era foarte ușor să descoperi adevărul. L-am „expediat” pe Georges... de ce? L-am înlocuit cu un om fără experiență și în mod clar mult mai puțin inteligent... de ce? Nu m-am dus să mă vadă un doctor, eu care întotdeauna am avut grijă de sănătatea mea. N-am vrut să accept să consult vreunul... de ce?

Acum înțelegi de ce aveam nevoie de tine la „Styles”? Trebuia să am pe cineva care să ia de bun tot ce îi spuneam, fără să întrebe nimic. Ai acceptat mărturisirea mea că m-am întors din Egipt mult mai rău decât plecasem. Nu era așa! M-am înapoiat mult mai bine! Ai fi putut afla asta dacă te-ai fi străduit un pic. Dar nu, tu ai crezut! L-am „expediat” pe Georges fiindcă n-aș fi reușit să-l fac să creadă că deodată mi-am pierdut toate puterile, că nu mă mai pot folosi de membrele mele! Georges este extrem de inteligent și cîntărește tot ceea ce vede! Ar fi putut să observe că mă prefăceam.

Hastings, înțelegi? Tot timpul cît am pretins că sînt neajutorat și că mă bazez pe Curtiss, nu eram deloc „neajutorat”. Greu, dar puteam să umblu.

În seara aceea te-am auzit urcînd. Ți-am sesizat ezitarea și apoi te-am auzit intrînd în camera lui Allerton. Și dintr-o dată m-a cuprins neliniștea. Eram deja îngrijorat de starea ta sufletească.

Nu mă împiedica nimic. Eram singur. Curtiss coborîse să cineze. Am ieșit pîș-pîș din camera mea și am traversat

coridorul. Te-am auzit în camera de baie a lui Allerton. Și prompt, dragă prietene, în maniera ce o detești atît de mult, m-am lăsat în genunchi și m-am uitat prin gaura cheii în camera de baie. Din fericire, camera de baie fiind prevăzută cu un zăvor și în ușă nefiind nicio cheie, am putut să văd înăuntru.

Am zărit manipulațiile tale cu somniferele și am realizat ce idee îți venise.

Și astfel, dragul meu prieten, am acționat. M-am întors în camera mea. Am făcut pregătirile necesare. Cînd Curtiss a urcat, l-am trimis după tine să te cheme. Ai sosit, căscînd și spunînd că aveai migrenă. Am făcut mare caz și ți-am recomandat urgent remediile! De dragul de a fi lăsat în pace ai acceptat să bei o ceașcă de ciocolată. Ai sorbit-o îndată ca să poți pleca mai repede. Dar și eu, prietene, aveam somnifere!

Și astfel ai dormit... ai dormit pînă dimineața, cînd te-ai trezit în starea ta obișnuită... rezonabilă și îngrozit de ceea ce ai fost la un pas să faci!

Acum ești în siguranță, nimeni nu încearcă aceste lucruri de două ori, mai ales cînd revii la starea ta normală, echilibrată! Dar asta m-a decis pe *mine*, Hastings! Pentru că oricine putea să procedeze ca tine! *Tu* nu ești criminal, Hastings! Dar puteai să fii spînzurat pentru o crimă comisă de fapt de altul care în ochii legii ar fi fost fără vină!

Tu, bunul, onestul, onorabilul meu Hastings... atît de blînd, atît de inocent, atît de scrupulos!

Da, trebuia să acționez. Știam că timpul meu era scurt – și de aceea eram bucuros. Pentru că partea cea mai proastă a unei crime este efectul ei asupra criminalului. Eu, Hercule Poirot, puteam să cred că eram destinat de divinitate să împart moartea pentru toți fără excepție... Dar, slavă Domnului, nu va mai fi vreme pentru aceasta. Sfirșitul se apropie curînd. Și eu mă temeam că Norton ar fi putut să

reușească cu cineva grozav de drag amîndurora. Vorbesc de fiica ta...

Și iată că am ajuns și la moartea Barbarei Franklin. Indiferent de ideile ce le-ai fi putut avea în legătură cu subiectul, Hastings, nu cred că ai fi vreodată în stare să bănuiești adevărul.

Pentru că, vezi tu, Hastings, *tu* ai ucis-o pe Barbara Franklin!

Mais oui, tu ai făcut-o!

Fiindcă aici era, înțelegi, încă o latură a triumghiului. Una neluată de mine prea mult în considerație. Așa cum s-a întîmplat, tacticile lui Norton erau nesesizabile, neperceptibile pentru mulți din noi. Dar n-am niciun dubiu că pe acesta el a exploatat-o...

Hastings, ți-ai pus vreodată întrebarea de ce a vrut doamna Franklin să vină la „Styles”? Cînd te gîndești, viața la țară nu era deloc pe gustul ei. Îi plăceau confortul, mîncarea bună și mai presus de toate relațiile sociale. „Styles” nu e vesel, nu merge ca pe roate, și mai este și la țară. Totuși doamna Franklin în persoană a insistat să-și petreacă vara aici.

Da, iată cea de-a treia latură a triumghiului – Boyd Carrington. Doamna Franklin era o femeie dezamăgită. Acest fapt se afla la rădăcina bolii ei nevrotice. Era ambițioasă, atît pe plan social cît și financiar. S-a măritat cu Franklin fiindcă se aștepta ca el să facă o carieră strălucită.

El era strălucitor, dar nu conform speranțelor ei. Strălucirea sa nu-i va aduce niciodată celebritatea în presă sau o reputație în Harley Street*. Era cunoscut doar de cîțiva colegi de breaslă și publica articole în reviste științifice de

* Stradă din Londra unde își au cabinetele cei mai mulți și mai buni medici consultanți.

specialitate. Cealaltă lume nu auzise de el și în mod sigur nu „făcuse” bani.

Și iată-l pe Boyd Carrington, întors acasă din Orient, tocmai moștenind titlul de baronet și bani. Și Boyd Carrington a avut dintotdeauna sentimente tandre față de încântătoarea fată de șaptesprezece ani, fiind la un pas de a o cere în căsătorie. El merge la „Styles” sugerează și familiei Franklin să vină – iar Barbara sosește.

Ce înnebunitor era pentru ea! Evident, nu pierduse nimic din vechea ei atracție asupra acestui bărbat bogat, șarmant, dar el este de modă veche – și nu e omul care să sugereze divorțul. Care nu intra nici în vederile lui John Franklin... Dacă John Franklin ar muri, atunci ar putea fi Lady Boyd Carrington și ah! ce minunată viață ar duce!

Norton, cred, a descoperit că ea poate să devină „instrumentul” lui.

Este foarte clar, Hastings, dacă stai să te gîndești. Întîi acele cîteva încercări cînd doamna Franklin voia să ne „dovedească” cît de mult îl iubea pe soțul ei. A exagerat puțin... biîguind vag „că vrea să sfîrșească cu toate” fiindcă ar fi o piedică pentru el...

Apoi o pistă cu totul nouă. Teama ei că Franklin ar putea face experiențe pe el însuși!

Ar fi trebuit să fie pentru noi clar ca lumina zilei, Hastings! Ne pregătea pentru eventualitatea ca John Franklin să moară otrăvit cu fizostigmină. Nu s-ar fi pus, înțelegi, problema că ar fi încercat cineva să-l otrăvească! Oh, nu! doar o simplă experiență științifică! El a luat inofensivul alcaloid și acesta s-a dovedit funest!

Singura dificultate a fost că deznodămîntul trebuia să aibă loc prea repede! Tu însuți mi-ai povestit că nu i-a făcut plăcere deloc să-l găsească pe Boyd Carrington cu sora Craven care-i ghicea norocul. Sora Craven este o femeie

tînă, atrăgătoare, cu ochii după bărbați. A încercat cu doctorul Franklin și n-a avut succes. (De aici și faptul că n-o plăcea pe Judith!) A continuat cu Allerton, dar știa foarte bine că el nu era serios. Inevitabil că pusese ochii pe bogatul și încă atrăgătorul Boyd Carrington. Și sir William, era, poate, gata să se lase „cucerit”! Fiindcă și el o remarcase pe sora Craven – o fată sănătoasă, frumoasă!

Barbara Franklin s-a speriat și s-a decis să acționeze rapid. Cu cît mai curînd devenea o patetică, încîntătoare și deloc neconsolată văduvă, cu atît mai bine.

Și astfel, după o dimineață plină de nervi, ea aranjează scena.

Mon ami, știi că am un oarecare respect pentru boabele de *Physostigma venenosum*. De data asta, vezi, „au lucrat”. Au cruțat pe nevinovat și au omorît vinovatul!

Doamna Franklin v-a invitat pe toți la ea în cameră. A pregătit cafeaua cu multă afectare și făcînd mare caz. După cum mi-ai spus, ceașca ei se afla lîngă ea, iar cea a soțului ei în partea cealaltă a mesei care avea dedesubt și etajera pentru cărți.

Și apoi apar stelele acelea căzătoare și toată lumea iese pe balcon în afară de tine, dragul meu prieten, rămas la cuvintele tale încrucișate și cu amintirile tale și, ca să-ți ascunzi emoția, ai răsucit masa ca să iei o carte în care căutai un citat din Shakespeare.

Și toți se întorc de pe balcon și doamna Franklin bea cafeaua cu boabe alcaloide destinate iubitelui savant John, iar John Franklin bea ceașca cu cafea ce fusese de fapt pregătită pentru deșteapta doamnă Franklin!

Dar vei înțelege, Hastings, dacă te vei gîndi o clipă că deși am realizat ce s-a întîmplat, am văzut că numai un singur lucru rămînea de făcut. Nu puteam *dovedi* ce s-a petrecut. Și dacă moartea doamnei Franklin ar fi fost considerată orice în

afară de sinucidere, bănuiala inevitabil ar fi căzut fie pe Franklin, fie pe Judith. Pe doi oameni profund, complet nevinovați! Astfel că am făcut ceea ce aveam dreptul să fac – am scos în evidență și am folosit toată puterea mea de convingere când am repetat remarcile extrem de neconvingătoare ale doamnei Franklin legate de subiectul sinuciderii.

Am putut s-o fac... și probabil că eu eram singura persoană în stare s-o facă. Fiindcă, vezi tu, mărturia mea avea greutate. Sînt un om cu experiență în domeniul criminalisticii. Dacă *eu* eram convins că este sinucidere, ei bine, atunci va fi acceptată ideea sinuciderii.

Te-a mirat, am văzut, și n-ai fost încîntat deloc. Slavă Domnului că nu ai bănuat adevăratul pericol!

Dar ai să te gîndești la asta, după ce eu mor, nu-i așa? Îți va veni în minte, zăcînd acolo ca un șarpe întunecat care din cînd în cînd își înalță capul și zice: „Dar dacă Judith...”

Se prea poate. Și de aceea îți scriu eu rîndurile de față. Trebuie să știi adevărul.

A existat o singură persoană pe care verdictul de sinucidere n-a satisfăcut-o. Norton! A fost dezamăgit, vezi tu, că i s-a „luat” bucățica lui! După cum spuneam, era un sadic. Voia întreaga gamă de emoții, bănuieli, temeri, necazurile legii. A fost văduvit de toate acestea. Crima „aranjată” de el mersese anapoda.

Dar pe loc a întrezărit posibilitatea pe care cineva ar putea-o numi „o modalitate de a se despăgubi pe sine însuși”. A început să răspîndească insinuări. Încă de la început pretinsese că văzuse „ceva” cu binoclul lui. În realitate intenționa să lase a se înțelege ceea ce și dorea – anume să dea impresia că i-a văzut pe Allerton și Judith într-o poziție compromițătoare. Dar nespunînd nimic precis, putea să folosească acel incident într-un alt mod.

Presupune, de exemplu, că afirma că l-a văzut pe *Franklin* cu Judith. Aceasta ar fi deschis un nou și interesant unghi al cazului de sinucidere! Era posibil, nu-i exclus, să arunce îndoieli asupra părerii că a fost sinucidere...

Astfel, *mon ami*, m-am decis că ceea ce aveam de făcut trebuia să fac îndată. Am aranjat ca tu să-l aduci la mine în cameră în noaptea aceea...

Acum am să-ți spun exact ce s-a întâmplat. Norton, fără îndoială, ar fi fost încântat să-mi debiteze istoria confecționată de el. Nu i-am dat răgaz, i-am comunicat clar și hotărât tot ce știam despre el.

N-a tăgăduit. Nu, *mon ami*! S-a lăsat pe spate în scaunul lui și zîmbea cu superioritate. *Mais oui*, nu există nici un alt cuvînt pentru asta – zîmbea superior. M-a întrebat ce am de gînd să fac în legătură cu această idee amuzantă a mea. I-am spus că am hotărât să-l execut.

— Ah, înțeleg! Pumnalul sau cupa cu otravă?

Tocmai ne pregăteam să bem o ceașcă de ciocolată împreună. El, domnul Norton, era mare amator de dulciuri.

— Cel mai simplu, am zis eu, ar fi o cupă de otravă.

Și i-am dat ceașca de ciocolată pe care tocmai o turnasem.

— În acest caz te-ai supăra dacă aș bea din ceașca dumitale în loc să beau din a mea? mă întrebă el.

— Deloc, i-am răspuns.

De fapt, n-avea nicio importanță. Cum ți-am mai spus și eu luam somnifere. Singura deosebire este că de cînd le înghițeam în fiecare noapte, și încă de mult timp, căpătasem o toleranță certă și o doză care l-ar fi adormit pe domnul Norton pe loc, asupra mea ar fi avut un efect foarte mic. Doza o pusesem în ciocolată. Deci amîndoi aveam în cești aceeași cantitate! Porția lui și-a făcut efectul în timpul cuvenit, pe cînd asupra mea a avut unul redus, mai ales fiind

contracarată și de o doză din tonicul cu stricnină pe care-l luasem înainte.

Și așa am ajuns la ultimul capitol. Când Norton a adormit, l-am așezat în scaunul meu cu roți, ceea ce nu mi-a fost greu pentru că scaunul are o groază de mecanisme, și l-am împins în intrîndul de la geam, în spatele perdelelor unde stătea de obicei.

Apoi Curtiss „m-a așezat în pat”. Când totul s-a liniștit, l-am dus pe Norton cu scaunul în camera lui. Îmi rămăsese doar să mă „folosesc” de ochii și urechile excelentului meu prieten Hastings!

Hastings, n-ai putut să realizezi, dar eu purtam perucă. Nu ți-ai dat seama nici de faptul că aveam o mustață falsă. (Nici chiar Georges nu știe asta!). Curînd după ce a venit Curtis am pretins că mi-am ars-o accidental și îndată frizerul mi-a făcut una la fel cu cea purtată de mine.

Mi-am pus halatul lui Norton, mi-am zbîrlit părul meu adevărat, cărunt, în creștet, am plecat pe coridor și am bătut la ușa ta. Tu ai venit imediat la ușă și te-ai uitat cu ochii cîrpiți de somn în coridor. L-ai văzut pe Norton ieșind din baie și îndreptîndu-se șchiopătînd spre camera lui. După ce a intrat l-ai auzit că încuie ușa pe dinăuntru.

Apoi l-am îmbrăcat din nou pe Norton în halatul lui, l-am întins pe pat și l-am împușcat cu un mic revolver achiziționat în străinătate și ascuns cu mare grijă în afară de două ocazii cînd (nimeni nu știe asta) l-am pus ostentativ pe toaleta lui Norton, în acele dimineți în care el hoinărea pe undeva pe afară.

După aceea am băgat cheia în buzunarul lui Norton și am părăsit camera. Eu însumi am încuiat ușa pe dinafară folosindu-mă de duplicatul cheii pe care-l aveam de cîtăva vreme. Am împins scaunul înapoi în camera mea.

De atunci scriu această confesiune.

Sînt foarte obosit... și efortul făcut m-a extenuat. Cred că nu va mai dura mult...

Sînt două-trei lucruri pe care aș vrea să le subliniez.

Crimele lui Norton au fost perfecte.

A mea nu. Nici n-am avut intenția să fie.

Cea mai ușoară și cea mai bună cale pentru mine să-l ucid ar fi fost s-o fac deschis... să fi avut, cum am zice noi, un accident cu revolverul meu cel mic. M-aș fi arătat disperat, regretînd... un foarte nefericit accident! Toți ar fi zis: „Bătrînul ga-ga nu și-a dat seama că era încărcat – ce pauvre vieux!”*

N-am ales calea aceasta.

Îți voi spune de ce.

Pentru că, Hastings, am preferat să fie ceva „sportiv”.

Mais oui, sportiv! Fac într-adevăr toate lucrurile pe care tu atît de des mi-ai reproșat că nu le fac. Sînt *fair* cu tine! Nu te trag pe sfoară! Respect regulile jocului! Ai toate șansele să descoperi adevărul.

În cazul în care nu mă crezi, lasă-mă să enumăr toate „cheile”.

„Cheile”.

Știi, pentru că eu ți-am spus-o, că Norton a sosit aici *după* ce venisem eu. Știi, pentru că eu ți-am spus, că mi-am schimbat camera după ce m-am instalat aici. Știi, pentru că tot eu ți-am spus, că de cînd eram la „Styles”, cheia de la camera mea dispăruse și eu am făcut alta.

Prin urmare cînd te întrebi: „Cine ar fi putut să-l ucidă pe Norton? Cine ar fi putut să-l împuște și apoi să părăsească odaia (aparent) încuind pe dinăuntru în timp ce cheia se afla în buzunarul lui Norton?” Răspunsul este: „Hercule Poirot,

* Bietul bătrîn (în fr. în original).

care, de cînd a venit aici, se află în posesia duplicatului cheii de la una dintre camere”.

Bărbatul văzut de tine în coridor.

Eu însumi te-am întrebat dacă erai sigur că bărbatul văzut de tine în coridor fusese Norton. Ai fost surprins. M-ai chestionat dacă voiam să-ți dau a înțelege că *nu* era Norton. Ți-am răspuns, sincer, că nu intenționasem deloc să sugerez că n-ar fi fost Norton. (Natural, fiindcă avusesem destulă bătaie de cap pentru a te face să crezi că *fusesse* Norton.) Apoi am ridicat problema *înălțimii*. Toți bărbații, am zis eu, erau mult mai înalți decît Norton. Dar *exista* un bărbat mai mic de statură decît Norton – Hercule Poirot. Și este destul de ușor să adaugi ceva la înălțimea cuiva cu ajutorul tocurelor sau a unor brânțuri în pantofi.

Aveai impresia că eram un om bolnav, neajutorat. Dar de ce? Numai pentru că eu *ți-am spus așa*. L-am îndepărtat și pe Georges. Ultima mea indicație pentru tine a fost: „Du-te și discută cu Georges”.

Othello și Clutie John ți-arătau că X era Norton.

Atunci cine l-a putut ucide pe Norton?

Numai Hercule Poirot.

Și odată ce te-ai fi gîndit la asta, totul s-ar fi putut explica... lucrurile pe care le-am spus, gesturile mele, inexplicabila mea reținere. Mărturia doctorilor din Egipt, a propriului meu doctor din Londra că nu eram incapabil să umblu. Mărturia lui Georges că purtam o perucă. Ceea ce n-am reușit să ascund și tu ar fi trebuit să-ți dai seama e că eu șchiopătam mai tare decît Norton!

Și la urmă de tot, împușcătura! Punctul meu slab! Îmi dau seama că trebuia să-l fi împușcat în tîmplă. Însă n-am fost în stare să duc pînă la capăt „scena hazardului”! Nu, eu l-am împușcat exact în mijlocul frunții, simetric!

Ah, Hastings, Hastings! *Acel fapt* ar fi trebuit să-ți spună adevărul!

Dar poate, pînă la urmă, *bănuiai* adevărul? E posibil ca atunci cînd citești rîndurile astea tu de fapt să *știi*!

Uneori însă mă îndoiesc...

Nu. Tu ești prea încrezător...

Și ai o fire prea frumoasă...

Ce ți-aș putea spune mai mult? Amîndoi, și Franklin și Judith, cred că vei afla, știu adevărul, deși ei nu ți-l vor spune și ție. Ei doi vor fi fericiți împreună. Vor fi săraci, îi vor pișca o mulțime de insecte tropicale și vor suferi de febra aceea păcătoasă... dar toți avem, fiecare în parte, propriile noastre păreri despre viața ideală, nu? Și tu, sărmanul meu, singuraticul meu Hastings?! Ah, inima-mi singerează pentru tine, dragul meu prieten. Vrei, pentru ultima oară, să urmezi sfatul vechiului tău prieten Poirot?

După ce vei citi rîndurile astea, ia un tren sau o mașină sau cîteva autobuze și du-te și găsește-o pe Elizabeth Cole care este de fapt Elizabeth Litchfield. Să citească manuscrisul sau povestește-i tu ce conține. Spune-i că tu, de asemenea, ai fi putut face ceea ce a făcut sora ei Margaret... numai că Margaret Litchfield n-a avut în preajmă un înger păzitor ca Hercule Poirot. Înlătură-i coșmarul, arată-i că tatăl ei a fost omorît nu de fiica lui, ci de acel simpatic prieten al familiei, acel „onest Iago”, Stephen Norton.

Pentru că nu e drept, dragul meu prieten, ca o femeie ca ea, grațioasă, încă atrăgătoare, să-și refuze dreptul la viață gîndindu-se că are o reputație pătată. Nu, nu e drept. Spune-i așa, tu, prietenul meu, tu însuși fiind încă un bărbat atrăgător...

Eh bien, nu mai am acum prea multe de spus. Nu știu, Hastings, dacă ceea ce am făcut eu e drept sau nu. Nu... nu

știi! Nu cred că omul trebuie să ia legea în propriile sale mâini.

Dar, pe de altă parte, *eu* sînt legea! La începutul carierei mele, cînd lucram în cadrul poliției belgiene, am împușcat un criminal disperat care se urcase pe un acoperiș și trăgea în oamenii de jos. În caz de necesitate se aplică legea marțială.

Luîndu-i viața lui Norton, am salvat alte vieți – vieți nevinovate. Dar încă nu știu... Poate așa e drept, să nu știu... Am fost totdeauna atît de sigur... prea sigur chiar...

Însă acum sînt foarte umil și zic ca un copilaș: „Nu știu...”

Cher ami, la revedere. Am luat de lîngă patul meu și le-am pus în altă parte tabletele de nitroglicerină. Prefer să mă abandonez în mâinile lui *Bon Dieu*. Poate că pedeapsa sau iertarea lui vor veni mai repede!

Prietene, nu vom mai „vîna” împreună. Prima noastră „vînătoare” aici a fost... și ultima...

Am trăit zile frumoase.

Da, am trăit zile frumoase...

SFÎRȘITUL MANUSCRISULUI LUI POIROT.

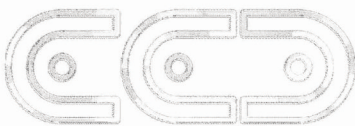
(NOTA FINALĂ APARTINÎND CĂPITANULUI ARTHUR Hastings: Am terminat de citit... Încă nu pot crede toate acestea... Dar Poirot are dreptate. Ar fi trebuit să știu. Ar fi trebuit să știu cînd am văzut gaura glontelui atît de simetrică în mijlocul frunții.

Ciudat... tocmai mi-a trecut... mi-a trecut prin minte ce gîndeam în dimineața aceea...

Semnul de pe fruntea lui Norton... era ca stigmatul lui Cain...)

. . .

SFİRŞIT

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și
CAT Graur

Antwerpen

2024

